

Kansanääni

Mielipidelehti työn, toimeentulon, rauhan ja kansanvallan puolesta

Nro 5/20, marraskuu-joulukuu 2020, 19. vuosikerta, irtonumero 2 €

Ei paluuta menneisyyteen - lakkoase käyttöön!

Kansan ääni, sen merkitys ja tehtävä. s.2
Metsäteollisuuden katse 90 vuotta taaksepäin. s.3
Työttömien kyykytys jatkuu s.4
Eurojärjestelmän syvä kriisi ja liittovaltiotavoite. s.5
Huoltovarmuus kuntoon pakkolunastuksella s.6
Lisäarvon tuotanto on kapitalismin liikelaki. s.7
Kirkistus tulevaisuuteen s.9
Tiedotussota ja Valko-Venäjän presidentinvaalit s.11
Historiallisesta materialismista. s.14

Kuva: Heikki Mämmikkö

Koronan varjolla Suomea liitetään velkaunioniin. Koronan varjossa metsäteollisuus ilmoittaa irtaantuvansa TES:istä. Tämä on vakava yritys heikentää ay-liikkeen ja palkansaajan asemaa. TES:sillä on sovittu mm. lomarahaa, sairausajan palkka, sairaan lapsen hoidon ajan palkka ym. Nämä kaikki tulee sopia uudelleen sopimuskauden päättyessä. Yleissitovilla sopimuksilla sovittu sukupuolten välisen tasa-arvon kehittäminen päättyy. Vaaditaan jopa sovittun 2 % palkankorotusten leikkaamista. Kuin 30-luvulla, työnantajat pyrkivät yksin määräämään sopimuksista ja ansiotasosta. Näihin ilmoituksiin ay-johto suhtautuu leväperäisesti. Tulee estää kaaos. Ellei neuvottelut ja järkipuhe auta, niin silloin tulee kyseeseen lakko.

Sivut 3, 4, 5, ja 6

Sivut 2-3

- Yhteiskuntaluokkien kamppailu näkyy päivänpolitiikassa
- Hävittäjähankinnat arvioitava uudelleen
- Kansan äänen merkityksestä
- Metsäteollisuuden katse on 90 vuotta taaksepäin
- Nöyryys vie tuhkatkin pesästä

Sivut 4-5

- Työttömien kyykytys jatkuu
- Metsäteollisuus irtautuu TES:stä
- Työajan lyhentäminen
- Eurojärjestelmän syvä kriisi ja liittovaltiotavoite
- Kolme liittoa perustamassa uutta jättikassaa
- Työehtojen yleissitovuutta murennetaan

Sivut 6-7

- Huoltovarmuus kuntoon pakkolunastuksella
- Pitkäaikaistyöttömyyden hoidon ei tarvitse olla kallista
- Lisäarvon tuotanto kapitalistisen tuotantotavan liikelaki

Sivut 8-9

- Päätöksenteossa merkittävä varallisuus
- Sote-kiinteistöissä 0-ratkaisua ei ole
- Sähkön siirrolla ryöstövoittoja
- Pavilla puhuttiin marxismista
- Elvytystä
- Kirkistus tulevaisuuteen
- Liian korkeat palkat

Sivut 10-11

- USA:n vaalit
- Sarvipää paratiisissa
- Suomalaista ahneutta
- Tiedotussota ja Valko-Venäjä
- Kansanrintamasta turva yhteiskunnalle
- Politiikan vai totuuden jälkeinen aika

Sivut 12-13

- Korean työväenpuolue 75 vuotta
- Toisenlainen Venezuela 3.
- Rautakorkeus

Sivut 14-15

- Historiallisen materialismin perusteista (5/2)
- Marxismissa on tulevaisuus

Sivut 16-17

- Pietarin uskontojen museo
- Navalnyiin tapaus
- Navalnyiin tapaus - toimituksen kommentti

Sivut 18-19

- Kansan ääni kuuluu
- Työkansan ilmoituksia

Sivu 20

- Mitä Valko-Venäjällä tapahtuu?
- Länsiliittouma ja Valko-Venäjä
- Nordean kyselystä

Sähkön tuotanto, siirto ja myynti valtion toimeksi

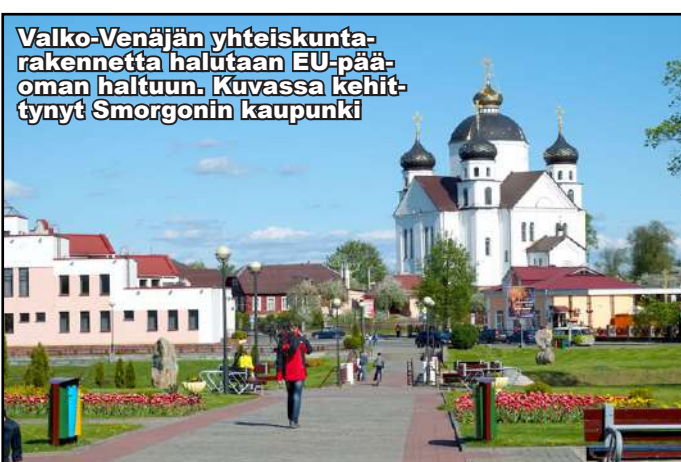
Ylihinnoittelua perusteltiin maakaapeloinnin kuluilla. Kaikki me tiesimme sen olevan satua.

Kuva: Heikki Mämmikkö

Äsken viranomaiset "yllättyivät" Yle:n hankkimista tiedoista, jonka mukaan sähköyhtiöt ovat ylihinnoitelleet rajusti sähkön siirtohintoja. Tämä oli tekopyhyyttä. Kuluttaja on huomannut tämän ylihinnoittelun siitä saakka, kun sähkönsiirrosta suuri osa "lahjoitettiin" ulkomaiselle sijoittajalle. Kansan äänen järjestöt ovat vuosikautia esittäneet sähkön tuotannon, siirron ja myynnin ottamista yhteiskunnan toimeksi. Vaatimus on hyvin ajankohtainen. On toteutettava kuluttajille samansuuruiset sähkötariffit, jota varten on perustettava yhteiskunnallinen energia yhtiö.

Katso sivut 6 ja 8

EU jatkaa sekaantumistaan Valko-Venäjän asioihin

Valko-Venäjän yhteiskuntarakennetta halutaan EU-pääoman haltuun. Kuvassa kehittynyt Smorgonin kaupunki

Kuva: Heikki Mämmikkö

Tiedotussota pyörii Valko-Venäjän ympärillä, jossa EU epätoivoisesti järjestee värväilykumousta. Totuudenmukaista tietoa maan tilanteesta mediapoolimme ei anna. Euroopan keskellä sijaitseva itsenäinen valtio tulee toimeen ilman EU:n uusliberalismia ja on EU:n ja Nato:n tiellä niiden pyrkiessä kohti Venäjää. Ulkomainen pääoma ja sen kanssa kovaa markkinaliberalismia vaativat tahot pyrkivät sekasortoon, joka horjuttaisi maan hallitusta. Kova markkinaliberalismi merkitsisi kaiken omaisuuden ja päätöksenteon alistamista suuren pääoman kontrolliin.

Katso sivut 11, 17 ja 20

Kaikkien maiden proletaarit -
liittykää yhteen!

Kansanääni

Päätoimittaja:

Tommi Lievemaa, PL 780, 00101 Helsinki
0408335360

Helsinki 26.10.2020

Yhteiskuntaluokkien välinen kamppailu näkyvä päivänpolitiikassa

Oppositio on käynyt ärhäkästi Sanna Marinin johtaman hallituksen kimppuun kuluneen syksyn aikana. Viimeisin jupakka koski sitä, antoiko hallitus kansalle tietoisesti väärää tietoa koskien maskien käyttöä. Kiista on sikäli ajan tuhlausta, koska Suomi pärjäsi keväällä koronan kanssa kansainvälisesti vertaillen erinomaisesti, maskien kanssa tai ilman.

Opposition innokkuutta ihmetellessä kannattaa muistella kokoomuksen syyskuun alkupuolella pidettyä puoluekokousta. Tuolloin kokoomuksessa uhattiin itsevarmuutta puhkuessa, että se tulee kaatamaan hallituksen. Pitkin syksyä on näyttänyt siltä, että tunnetusti kokoomusmyönteinen valtamedia on valjastettu ajamaan tätä puolueen tavoitetta.

Kokoomuksen paniikin taustalla on huoli yleisestä poliittisesta kehityksestä nykyisen hallituksen oloissa. Kokoomuksen varapuheenjohtaja Elina Lepomäki kuvasi hallituksen politiikkaa "sosialismin marssiksi", joka on Lepomäen mukaan vielä mahdollista pysäyttää. Sosiaalisen median keskustelupalstoilla kielenkäyttö on vieläkin voimakkaampaa. Marinin hallitus vertautuu joidenkin oikeistolaisten mielissä jopa Otto Wille Kuusisen johtamaan Kansanvaltuuskuntaan vuonna 1918.

Tällaiset ajatukset ovat tietenkin tuulesta temmattua hölynpölyä. Ne kuitenkin kuvastavat sitä, kuinka historiallinen jako yhteiskuntaluokkien välillä on yhä olemassa, eikä vastakkainasettelu suinkaan ole ohi. Marinin hallitus noudattaa kuitenkin täysin EU-kelpoista politiikkaa, eikä se ole uskaltanut tekemään todellista pesäeroa porvarillisiin edeltäjiinsä. Tästä esimerkkinä käy vaikkapa hävittäjähanke, josta hallitus on ilmoittanut pitävänsä tiukasti kiinni.

Kokoomusta risoo muun muassa sote- uudistus, josta hallitus ilmoitti hiljattain päässeensä sopuun. Kokoomus ajoi itse edellisessä hallituksessa sote-hanketta voimakkaasti suuntaan, joka olisi avannut yksityisille terveysalan yrityksille erinomaiset markkina-apajat. Marinin hallituksen ajamassa versiossa yksityisen sektorin roolia on painotettu Sipilän hallituksen esitystä vähemmän. Tämä on herättänyt kokoomusväen keskuudessa suurta huolta. On muistettava, kuinka moni kokoomusvaikuttaja on menneinä vuosina jättänyt politiikan ja siirtynyt yksityisen terveysalan yrityksen palvelukseen varmasti tuottoisia apajia odottelemaan.

Marinin hallitus on politiikallaan varmasti jonkin verran hidastanut edellisten hallitusten toteuttamaa hyvinvointivaltion alasajoa. Hallitus on tehnyt hyviäkin aloitteita - esimerkiksi maksuton toisen asteen opetus - joita myös eduskunnan ulkopuoliset edistykelliset voimat voivat tukea. Toisaalta hallituksen pitäisi ottaa huomattavasti rohkeampi ote etenkin ulkopoliittikaan liittyen. Eräs ydinkysymyksistä on edellä mainittu suhtautuminen uusien hävittäjien hankintaan.

Suomi on viime vuosina pyrkinyt yhä tiiviimpään sotilaalliseen yhteistyöhön USA:n kanssa. Hävittäjien hankkiminen USA:sta olisi väärä signaali ulospäin. Se nakertaisi viimeisiä rippeitä siitä, mitä on enää jäljellä maamme puolueettomuudesta ja liittoutumattomuudesta. Amerikkalaishävittäjien hankinta nähtäisiin Venäjällä selkeästi vihamielisenä toimenpiteenä.

Hävittäjät tulevat Suomelle erittäin kalliiksi tilanteessa, jossa koronatoimet kuormittavat muutenkin talouttamme voimakkaasti. Viisas ulkopoliittika ei maksa mitään, ja se suojelee maamme paljon tehokkaammin kuin huippukallit hävittäjät.

Toimituksen pääkirjoitus: Tommi Lievemaa

Tilaan

Kansanäänen

Lehti ilmestyy 6 kertaa vuodessa. Vuosikerran hinta on 20 €.

- Olen maksanut tilaushinnan 20 €
 Maksettu tilille Op FI08 5541 1420 0279 66
 Lehti laskuttaa

Sukunimi _____ Etunimi _____

Lähiosoite _____ Postinumero ja -paikka _____

Tilaus os. Kansan ääni PL 780, 00101 Helsinki

Tilaus sähköpostilla: tilaukset.kansanaani@gmail.com

Tilausohje: Jos tilaat Kansan äänen ainoastaan maksamalla tilausmaksun pankkitilille FI08 5541 1420 0279 66, laita viesti-osaan ehdottomasti osoitteesi. Ilman osoitetta emme voi lähettää lehtiä sinulle. Osoitteen voit ilmoittaa myös sähköpostilla os: tilaukset.kansanaani@gmail.com.

Hävittäjähanke arvioitava uudelleen

Meillä ei ole varaa heittää miljardeja taivaan tuuliin

Parhaillaan valmistellaan valtion ensi vuoden budjettia, jota varten on määrä tehdä päätöksiä mm. koronan aiheuttamista toimista, työllisyystavoitteiden toteuttamisesta, sote-uudistuksen etenemisestä sekä ilmastotavoitteiden toteuttamisen vaatimista. Sanomattakin on selvää, että tulossa on raskaita elinkeinoelämää ja koko yhteiskuntaa rasittavia vuosia, joiden aikana velkaantumisen jatkaa rajua kasvuaan ja heikennyksiä kansan elinoloihin on luvassa. Valtion ensi vuoden budjetti olisi näillä näkymin jo 10,7 miljardia euroa alijäämäinen.

Rauhanjärjestöjen yhteinen budjettiriiheen jätetty viesti on selkeä: Meillä ei ole varaa heittää miljardeja taivaan tuuliin – hävittäjähanke on uudelleenarvioitava. Panostetaan ihmisiin, ei aseisiin!

Ilmavoimiin painottuva varustautumisajattelu on suurvaltojen politiikkaa, joka ei sovi pienelle maalle, rauhanliike haluaa korostaa. Kehitys on ajanut puolustusvoimien tekemän esiselvityksen perusteista ohi. Puolustusajattelu on jäänyt vaarallisesti jälkeen nopeasta muutoksesta ilmasotimisesta.

Ensi-iskua ei suoriteta miehityillä koneilla, vaan satelliittiohjautuvilla risteily- ja tystöohjuksilla. Hävittäjäkoneilla niitä ei pystytä torjumaan. Ilma- ja ohjuspuolustuksen asiantuntija, eversti evp. Ah-ti Lapin mukaan ne osoittavat, että toimintatapa on muuttunut: ilma- puolustus siirtyy uudelle aikakaudelle – ohjuspuolustukseen. "Dronet" ovat arkipäivää sodankäynnissä. Yhdysvalloilla on yli 11 000 miehittämätöntä konetta ja niiden operaattoreita koulutetaan enemmän kuin lentokoneiden pilotteja, kirjoittaa Lappi ("Ilmasodasta ohjussotaan 2000-luvulla", teoksessa "Uus-sota, vaihtuvat voimasuhteet")

Kalliiseen kalustoon nojaava hävittäjähanke on ajastaan jäl-

jessä, sanoo moni muukin asiantuntija. Ja kustannuspaineita riittää. Esimerkiksi Yhdysvaltain F-35-budjetti seuraaville viidelle vuodelle on kymmenen miljardia pakkasella, sen kustannusanalyyssissa arvioidaan. Lisäksi monitoimihävittäjä kärsii yhä kustannuspaineista, mikä merkitsee, ettei Suomen harkitseman F-35:n hintatavoite tule edes riittämään.

Rauhanliike edellyttää, että pienen maan pitää miettiä tarkkaan, mikä on järkevää. Aseriisunta-aloitteet aktiivisen rauhanpolitiikan kärkenä ja resurssien käyttäminen ilmasto- ja ympäristökriisin ratkaisuun toisi turvallisuutta paljon paremmin kuin osallistuminen varustelukilpaan.

Asevarustelusta hyötyy vain asevoimien kiihtyvä asevarustelu pahentaa ilmastokriisiä ja heikentää turvallisuutta koko maailmassa. Juuri nyt raaka-aineiden ja energian tuhlailun sijaan osaaminen tulisi suunnata yhteistyössä maapallon polttavien ongelmien ratkaisuun. Ilmastonmuutos näkyy jo sään ääri-ilmiöinä ja pakolaisuutena. Lisäksi korona-pandemian jälkiseuraukset syövät taloudellista liikkumavaraa vielä pitkään. Emme voi enää väistää vastuutamme näiden ongelmakohtien hoidon ensisi-

jaisuudesta.

Nopeimmin ongelmiin on osoitettavissa rahaa hävittäjähankeista. Varoja riittäisi näin myös vanhusten, ja terveydenhuollon sekä koulutuksen kehittämiseen ja infrastruktuurin kunnostamiseen ja rakentamiseen alueille. Tämän tarkeysjärjestyksen asettamisen suhteesta asevarusteluun on hallituksen tehtävä harkittu esitys eduskunnalle.

Rauhanjärjestöjen mukaan on siis valittava toinen tie, jota kulkien nykyinen suunta on muutettavissa. Rauhanomaisen rinnakkainelolon oloissa on vielä mahdollista paitsi torjua ilmastokriisi myös luoda olosuhteet, joissa voimme nauttia kestävän kehityksen oloissa hyvinvoinnista ja jakaa sitä laajemmin myös vähäosaisille.

Ylen toukokuussa teettämässä kyselyssä lähes 57 prosenttia suomalaisista kannatti ajatusta hävittäjähankinnan lykkäämisestä, jotta koronakriisin vaurioittamaa taloutta saadaan tasapainoon. Kunnallisanalyyssissä (KAKS) heinäkuussa julkistamassa kyselytutkimuksessa tulos oli vastaavanlainen. Hävittäjähankintojen siirtoa useamman vuoden päähän aiemmin suunnitellusta aikataulusta tuki kyselyn mukaan 53 prosenttia vastanneista. Maan hallitus ja kansan tahtoa edustamaan vaaleilla valittu eduskunta voisi siis hyvin perustein tässä merkittävässä asiassa nojautua kansalaisten enemmistön tukeen. On surullista, ellei se sitä tee, vaan lähtee vaikeassa tilanteessa hyvin arveluttavan ja kalliin asehankinnan toteuttajaksi.

Vaadimmekin hallitusta pysäyttämään hävittäjähankintojen valmistelut täksi vuosikymmeneksi ja asettamaan sen sijaan asiantuntijaryhmän valmistelemaan maamme puolustuspolitiikkaa puolueettomuuden, rauhanomaisen rinnakkainelolon lähtökohdista sekä uuden teknologian asettamien haasteiden näkökulmasta.

Uudessakaupungissa 15.9.2020 Suomen Rauhanpuolustajain Uudenkaupungin yhdistys ry

Hävittäjähanke pysäytettävä - sotavarustelusta rauhan rakentamiseen

Allekirjoita kansalaisaloite, toimi heti.

"Hävittäjähankintojen pysäyttäminen ja uudelleen arviointi"-niminen aloite löytyy aloiteteksteineen Kansalaisaloite.fi sivustolta. Aloitteen lakivalmisteluun saattamiseksi tarvitaan 6 kk aikana 50000 allekirjoitusta. Tämä vaatii vahvan tunnustautumisen esimerkiksi pankkitunnuksilla. Aloitteen allekirjoittamiseen pääsee seuraavasta linkistä: www.kansalaisaloite.fi/fi/aloite/6437.

Kansan ääni, sen merkitys ja tehtävä

Kansan äänen (KÄ) toimituksesta kysytään usein, millainen julkaisu lehtenne on erotuksena Tiedonantajasta (TA) ja Työkansan Sanomista (TKS)? TA:n yhteydessä ilmoitetaan "Marxilainen ja EU-kriittinen foorumi". TKS ilmoittaa olevansa "maamme ainoa marxilais-leniniläinen kommunistinen työväenlehti." Kansan äänen etusivulla lukee vaatimattomasti "Mielipidelehti työn, toimeentulon, rauhan ja kansanvallan puolesta."

Marxilaisuus – Marxismi-Leninismi

Marxilaisuudella tarkoitamme aina tieteeseen perustuva yhteiskuntatiedettä, jota nimitämme keskeisimpien kehittäjiensä Marxin, Engelsin ja Leninin mukaan. Yksinkertaisempaa olisi tietenkin puhua vain yhteiskuntatieteestä, sosiologiasta yms. On kuitenkin niin, että luonnontieteistä poiketen yhteiskuntatieteellä on edelleen luokkaluonne. Tieteellinen tie-

to yhteiskunnasta palvelee vain työväenluokan etua. Kapitalisteilla on oma epätieteellinen yhteiskuntakäsitys, joka ei tutki yhteiskuntakehityksen todellisia lainalaisuuksia.

Marxilais-leniniläinen julkaisu

Sisältönsä puolesta marxilais-leniniläinen julkaisu on sellainen, joka selvittää yhteiskunnalliset asiat työkan- san etujen näkökulmasta oikein. Se ei voi tyytyä pelkästään selittämään työväenluokan asemaa ja yhteiskunnallisia kysymyksiä, vaan pitää lähtökohdanaan organisoida työtä maailman, yhteiskunnan, työväenluokan aseman ja ohjelmallisten tavoitteiden muuttamiseksi. Marxilainen julkaisu on tässä mielessä luokkakantainen. Se asettaa läpinäkyvästi toimintansa työkan- san kritisoitavaksi. Kansan ääni on normaali marxilais-leniniläinen sanomalehti, joka ottaa huomioon työväenliikkeen historiallisen kokemuksen.

Työn painopisteet

Marxismi-leninismi on työkan- san tieteellinen yhteiskuntateoria. Porvarillisessa yhteiskunnassamme pääoman media dominoi opetusta ja mielipiteenmuodostusta. Kansan äänen tavoite on juurruttaa työkan- san keskuuteen myös yhteiskunnallisella alueella tieteellinen ajattelutapa ja olla rakentamassa poliittista vaihtoehtoa kovalle markkinakapitalismitelle. Teemme työtä yhteiskuntakehityksen siirtämiseksi sosialistiselle kehitysuralle.

Emme voi toimia ilman taloudellista tukea

Taloutemme turvaamiseksi Kansan äänessä pyörii jatkuvasti tukikampanja (sivu 19). Kansan äänen toiminnan turvaamiseksi keräämme vuoden viimeiseen numeroon myös työkan- san uudenvuoden tervehdyksiä (sivu 8). (KÄ/toim.)

Metsäteollisuuden katse on 90 vuotta taaksepäin

Tilanne muuttui olennaisesti Suomen itsenäistyttyä. Venäjä ei enää painostanut Suomea, mutta toisaalta kansalaissota ja sen jälkiselvittelyt jakoivat kansan kahtia. Oikeisto pääsi niskan päälle, kun työväenliike oli nujerrettu, hajanainen ja osin maanalainen. Sisällissodan jälkeen työväenliike joko toimi oikeiston sanelemilla ehdoilla kuten sosiaalidemokraatit, tai se sai tyytyä lainsuojattoon asemaan kuten kommunistit.

Työehtosopimukset ja luottamusmiesjärjestelmä eivät yleistyneet

1920-luvun vaihteen lyhyen ns. keskustapolitiikan aikakaudella (1919-1922) yritettiin työväensuojelun hengessä kaikesta repaleisuudesta huolimatta kehittää työlainsäädäntöä. Kaksi isoa lakia saatiin myös eduskunnassa läpi: vuonna 1922 säädettiin työsopimuslaki ja kahden vuotta myöhemmin työehtosopimuslaki. Näistä laeista oli tarkoitus tehdä työsuhteiden peruslakeja, mutta käytännössä tulokset eivät olleet hyviä. Maata käsittävät työehtosopimukset eivät yleistyneet, eikä työpaikoille saatu luottamusmiesjärjestelmää. Työnantajat olivat päinvastoin erittäin kovalla linjalla. Tunnetusti sopimuskäytäntö ja luottamusmiesjärjestelmä yleistyivät vasta vuoden 1944 poliittisen käänteen jälkeen.

Työnantajien johto, Suomen Työnantajain Keskusliitto (STK), vastusti ehdottomasti työehtosopimuksia ja ylipäänsä työsuhteiden peruslakeja. He perustelivat kantansa sillä, että työehtosopimukset eivät tosiasiallisesti takaisi työrauhaa, vaan päättyessään pikem-

Jo varhaisen teollistumisen oloissa 1800-luvun lopun Suomessa jouduttiin laajasti tunnustamaan teollisessa tuotannossa käytetyn työvoiman suojelun tarve. Yhteiskunnalliseksi keskustelukysymykseksi nousi työvoiman liiallinen kuluminen, riisto. Juuri riiston ongelmaan jouduttiin puuttumaan sellaisilla valtiollisilla toimenpiteillä, joilla säädeltiin työajan pituutta ja ylipäänsä työoloja. Vuoden 1889 asetuksella esimerkiksi ammattientarkastajat tulivat työpaikoille. Merkittävin varhaisvaiheen uudistus oli laki 8-tuntisesta työpäivästä, joka saatiin vuonna 1917 kärkeväen yhteiskunnallisen taistelun eli marraskuun suurlakon oloissa ulkoparlamentaarisesta painostuksesta Venäjän pakkovoiman jo romahdettua.

Kuva: Heikki Mämmikkö

Metsäteollisuus tahkoaa edelleen voittoja ja maamme hakkuumäärät ylittävät ilmastopolitikan sallitut rajat. Kuitenkin metsäteollisuus pyrkii irtaantumaan yhteisestä sopimustoiminnasta tavoitteenaan vielä suuremmat voitot. Ammattiliitoilla on jälleen näytön paikka.

minkin provosoisivat levottomuutta ja toisaalta ne myös sitoivat liikaa tuotantoelämää.

Työnantajat halusivat yksin määrätä työehdoista

Ylipäänsä tuon aikaisten työmarkkinoiden "lokalistinen", paikallinen, luonne mahdollisti työnantajien pyrkimykset pitää työehtojen määräytyminen yrityksen tai tehtaan sisäisenä asiana. Työnantajapolitiikan ytimenä oli työsuhteen ehtojen yksilöllinen muoto. Vuoden 1918 jälkeisessä työnantajaideologiassa kes-

keinen lähtökohta oli juuri yksityisen työnantajan ja yksityisen työntekijän kahdenvälinen suhde. Käytännössä tämä merkitsi työnantajien patriarkaalista ylivaltaa. Työväensuojelu ja työlainsäädäntö keskittyivät vastaavalla tavalla vain yksittäisen työntekijän suojeluun.

Työnantajajärjestöjen lähtökohtana työmarkkinapolitiikan hoidossa oli, että työntekijöiden järjestöjä ei hyväksytty välikäsiksi yritysten johdon ja työntekijöiden välille. Pyrkimyksenä oli päästä yksin määräämään työehdoista. Työeht-

sopimuskäytännöllä ei luonnollisestikaan voinut näissä oloissa olla paljon sijaa, vaikka asiaa eduskunnassa jonkin verran kannatettiin.

Palkkatasoa laskettiin

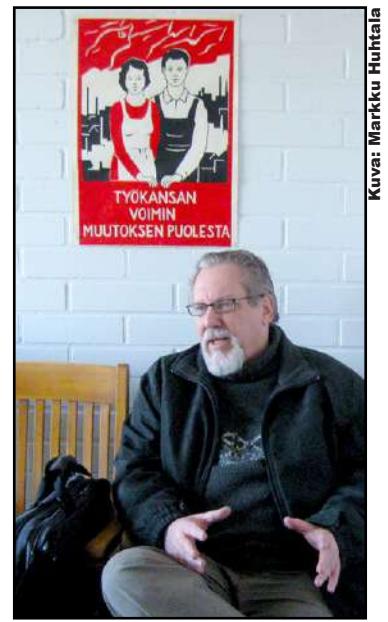
1920 - 30-lukujen työmarkkinoille oli leimallista avoin lakon murtaminen. Työnantajien toimesta perustettiin jopa erityinen lakonmurtajajärjestö, Vientirauha, jonka tehtävänä oli ns. poliittisten lakkojen murtaminen, värväämällä rikkureita lakonalaisille työpaikoille. Työsulku ja joukkoyhtymiset olivat yleisesti käytössä. Lakonmurtamisessa kuvastuivat kaksi työläisten huonoja oloja ylläpitävää seikkaa: työväen alistettu asema luokkana ja maaseudun laaja reservityövoima, joka muodosti rikkureiden rekrytointiperustan.

Työläisten ansiotaso laski huomasti erityisesti 1930-luvulla. Ammatista riippuen palkkataso laski 10 - 20 prosentin välillä. Pakko-laella ja sanelulla saatiin siis tuoloin hurja muutos työväen palkkatasoon.

Estettävä paluu 30-luvulle

Ei ole vaikea nähdä Metsäteollisuus ry:n tämän päiväisten päätösten ja 1920 - 30-lukujen politiikan yhteyksiä. Tälläkin kertaa korostetaan paikallista sopimista ja viime kädessä palkkojen alentamista. Käytännössä metsäteollisuuden työnantajat eivät katso eteenpäin, vaan katse suuntautuu 90 vuotta taaksepäin. Mutta onko historian pyörää syytä kääntää taaksepäin? Eikö pikemminkin tulisi kääntää katsetta tulevaisuuteen.

Vasemmisto ja ay-liike kykenivät toteuttamaan syvän käänteen

Kuva: Markku Huhtala

Kirjoittaja Jari Heinonen on tamperelainen yhteiskuntatieteilijä ja tietokirjailija. Jari toimii tällä hetkellä VaTa:n valtuustoryhmässä varaedustajana. Edellisissä kuntavaaleissa hän keräsi 511 ääntä. Kevään osuuskauppavaalissa Jari valittiin Vasemmistoliiton C-listalta Pirkanmaan Osuuskaupan 29-jäsenisen edustajistoon 171 äänellä.

1940-luvun puolivälissä. Tästä alkoi suomalaisen hyvinvointimallin huikea menestystarina. Tulokset olivat hyviä aina 1990-luvun alkuun asti. Jälleen on uuden hyvinvointimallin rakentamisen aika. Tämä edellyttää vasemmiston ja ay-liikkeen selkeää ryhdistäytymistä ja voimien koostamista. Taas kerran kamppaillaan isoista asioista.

Jari Heinonen
Tampere

NÖYRYYS VIE TUHKATKIN PESÄSTÄ

Kapitalistien joukko koko ajan pienee ja rikastuu, mutta työläisten joukko suurenee ja köyhtyy. Kapitalistit rikastuvat sen vuoksi, että tuotannossa työnarvosta kapitalistit maksavat vain osan palkkana ja pitävät suurimman osan itsellään lisäarvona. Siksi näiden kahden joukon välillä on ainainen jännite, haluttiin tai ei.

Kapitalistit ovat sijoittaneet tuotantoon pääomaa saadakseen voittoa. Heillä voitonnälkä on rajaton. Siksi he ovat lopettaneet ja siirtäneet tuotannon halvan työvoiman maihin. Näin siitä huolimatta, että nykyiselläänkin lisäarvoa, voittoa, syntyy varsin koamesti. Kun lisäarvosta ja palkoista vähennetään verot ja maksut, saadaan näkyviin niiden nettomäärät. Vuonna 2019 nettopalikat oli 44,2 miljardia ja lisäarvon netto 119,2 miljardia euroa. Lisäarvon suhde palkkoihin oli hurjat 269,7 prosenttia.

Tuon lisäarvon kanssa kapitalistit olivat ihmeissään, sillä todelliseen ökykulutukseen ja erilaisiin aineellisiin sijoituksiin he löysivät käyttöä "vain" 95,6 miljardille, joten käteen jäi riihikuivana 23,6 mil-

jardia euroa. Mihin se on joutunut, sen vain piru tietää. Joka tapauksessa siinä olisi ollut kiva potti palkkatyöläisille ja verottajalle.

o o o

Kaikesta huolimatta kapitalistit ovat ahtaalla. 90-luvulla lisäarvon suhde palkkoihin ja voiton suhde kokonaispääomaan tekivät melkoisen loikan ylöspäin. Nyt molemmat ovat vaikeuksissa, kun niiden suunta on alaspäin. Kapitalisteille se on sietämätöntä, vaikka voitot ovatkin hurjan hyviä.

Niinpä nyt on pantu liikkeelle epidemia, jolla saadaan aikaan tulojen ja pääomien uudelleenjakoa. Joitakin onnistumisia on jo näkyvisä. Sveitsiläinen pankki UBS kertoo, että koronaepidemian aikana pienellä joukolla miljardöörejä omaisuuden kasvuvauhti mm. teknologiateollisuudessa ja terveydenhuollon (!) alalla olivat päätähuimaavat 36-44 %.

Tässä ei ole vielä nähty kapitalismiin kuuluvan luonnollisen keskittymisen kiihtymistä. Sellu- ja paperitehtaiden lopettaminen ovat vasta esimakua tulevasta. Edessä odottaa vielä konkurssiaalto. Sen kautta tapahtuu osa omaisuuksien uudelleenjaosta ja pääomien keskittymisestä harvoille.

Vaaravyöhykkeellä olevien suurten ja keskisuurten yritysten

välillä on taistelu siitä, kuka joutuu moolokin kitaan. Taistelussa käytetään kovia otteita työn tehokkuuden nostamiseksi ja ennen muuta palkkakustannusten alentamiseksi. Siitä väistämättä seuraa työttömyyttä. Yleensä ja aina pääomien keskittymisen merkitsee työväen vähenemistä ja työttömyyden lisääntymistä.

Kapitalistien riehuminen voittojensa kasvattamiseksi kovenee. Siinä työntekijän Metsäteollisuus on ryhtynyt kurjistamisen päänavaajaksi. Se ilmoitti kylmän rauhallisesti, että nyt puretaan vuoden 1940 helmikuun kihlaus. Siinä sovittiin, että SAK on työehtosopimuksissa työntekijöitä edustava osapuoli. Nyt sitä ei enää tarvita. Työttömyys on tehnyt kansan nöyryyttämisessä oman tehtävänsä ja hallitus on koronaepidemian nimissä hoitanut loput.

Erityisesti nykyhallitus on pelottelussa ja suoranaisten hysterian luomisessa onnistunut mallikkaasti. Sitä on osaltaan avustanut ay-liike, joka on ollut hiljaa kuin kusi sukassa, vaikka Metsäteollisuuden ulostulossa sen olisi pitänyt iskeä nyrkkiä pöytänsä ja ilmoittaa, että ei käy - ei käy!

o o o

Tulevien vuosien näkymät aiheuttavat EU:ssa kylmiä väreitä. Siksi tilanteen helpottamiseksi se on suunnitellut tukipaketit. Sen oma on 750 miljardia ja kansallislaittojen 1 500

miljardia euroa. Siinä sitä on 2 250 miljardia euroa lahjaa kapitalisteille ja EU kansalaisille velkaa maksettavaksi. Näin se lopulta menee, vaikka kuinka toisin yritetään selittää.

Kylmät väreet syntyvät, kun talous näyttää menevän päin helvettä. Koronan tai oikeammin kapitalismin kriisin vuoksi tuotanto supistuu reippaasti. Meillä se taitaa mennä siten, että (vuoden 2010 rahassa) viimevuoden tuotanto 392,1 miljardia euroa olisi jo tänä vuonna 10 % pienempi. Tosin supistuminen voi jakaantua kahdelle vuodelle. Maailman laajuisesti heikkojen ennusteiden perusteella näyttää siltä, että vasta vuonna 2036 tuotanto olisi 395,8 miljardia euroa eli viime vuoden tasolla.

Siitä riippumatta työn tuotavuuden jatkuvan kasvun seurauksena työtunnit vähenevät hiljalleen koko ajan niin, että 2036 tarvittaisiin vain noin 2,8 miljardia tuntia. Mikäli ennusteet työikäisistä pitävät kutinsa, niin työvoiman kokonaismäärä olisi 4,8 miljardia tuntia. Näin jäisi käyttämättä hurjat 2,0 miljardia tuntia.

Näiden ennusteiden perusteella työvuosi voisi olla lisääntyneiden pätkätöiden vuoksi keskimäärin 1200 tuntia, 29 tuntia viikko, niin työllisiä olisi 2,33 miljoonaa ja työt-

tömiä 470 tuhatta, 16,8 %. Mutta työtä tarvitsevien mukaan ja puuttuvien työtuntien perusteella työttömyysaste olisi 41,7 %.

Mitkään seikat eivät puhu näitä laskelmia vastaan. Päinvastoin. Tulevina vuosina elämäme entistä raaempia aikoja. Väestön elintaso laskee ja kurjuus lisääntyy eikä parannusta ole näköpiirissä.

Mikä neuvoksi?

Satoja miljardeja jaellaan sinne tänne, mutta ei ammatista riippumatta työläisille eikä työttömille. Heillä on kuitenkin voima voittamaton. Mutta ay-liikkeen suuret ja todella suuripalkkaiset johtajat pyörittelevät vain silmiään ja peukaloitaan, vaikka nyt jos koskaan pitäisi ihan tosissaan ajaa duunareitten etuja palkka ja työllisyys edellä.

Mutta ei, ay-johtajat ja vasemmiston poliitikot - entistä presidenttiä lainaten - nuo saatana tunarit ovat hiiren hiljaa. Siksi itse kunkin, sinun ja minun on lähdettävä vaatimuksinemme liikkeelle. Kansan on tehtävä itsensä näkyväksi ja kuuluvaksi, kun muu ei auta, sillä vanhan sanonnan mukaan nöyryys vie tuhkatkin pesästä!

Kai Konturi

TYÖTTÖMIEN KYKYTYYS JATKUU

Sipilän porvari hallitus jatkoi työttömien kyykyttämistä siitä, mihin sen edeltäjät olivat jääneet. Se sääti lain ns. aktiivimallista, joka oli käytännössä päivärahaleikkuri. Ansio- ja peruspäivärahasta lähti 4,65 prosaa pois, hakipa työtön työtä tai ei. Aktiivisuuden kanssa sillä ei ollut mitään tekemistä. Sanna Marinin hallitus kumosi tämän epäinhimillisen lain. Sipilän hallitus suunnitteli edellisen lisäksi myös ns. aktiivisen työnhaun mallia, aktiivimalli kakkosta, jossa työtön veloitettiin hakemaan neljästä työpaikasta kuukaudessa. Hakuelvoitteita laiminlyönnin seurauksena olisi ollut 60 päivän karenssi. Tämä malli ei toteutunut Ay - liikkeen vastustuksen vuoksi.

Kuva: Ville Rahikainen

Kuva: Ville Rahikainen

Tarvitaan 6 tunnin työpäivä ja riittävä perusturva. Hävittäjäkauppa on peruttava.

kaisen työttömän hakemaan 4 työpaikkaa kuukaudessa, uusi malli pakottaa hakemaan 0 - 4 työpaikkaa alueen työtilanne ja työnhakijan oma tilanne huomioiden. Myös karenssit lievenevät huomattavasti. (kuva) Jatkossa pisin karenssi on 45 päivää nykyisen 90 päivän sijaan. Tuon 45 päivän karenssin saa vain, jos kieltäytyy tarjotusta työstä, tai ottaa itse lopputilin työpaikastaan.

Tällä hetkellä työtöntä haastellaan kerran kolmessa kuukau-

nessa. Jatkossa työtöntä palvelutaisiin ja haasteltaisiin ensimmäisen 3 kuukauden työttömyysjakson aikana kahden viikon välein. Sen jälkeen tulisi aina kuuden kuukauden työttömyysjakson jälkeen kuukauden mittainen tiivis palvelujakso. Työttömien palveluiden lisääntymisen vuoksi hallitus on satsaamassa 70 miljoonaa euroa TE - palveluihin. Rahalla on tarkoitus palkata 1200 virkailijaa työttömiä palvelemaan, tai joidenkin mielestä käyttämään. Uuden yksilöllisen työnhaun mallin odotetaan lisäävän työllisyyttä. Kukaan ei kuitenkaan ole kertonut, miten työpaikat lisääntyvät, jos niitä 1200 uutta työvoimavirkailijaa ei oteta lukuun.

Työnhakuvelvoitteessa ei sinänsä ole mitään vikaa. Ei voi olla työttömänä työnhakijana, jos ei aktiivisesti työtä hae. Se on ollut työttömyysasetuuden ehtona aina. Vikaa on siinä nurinkurisessa ajattelutavassa, jonka mukaan työttömyys on työttömän oma vika ja häntä pitää siksi rangaista, jos työtä ei löydy. TE - toimistoihin ei nykyisin niin vain kävellä sisään. Vastassa on vartija ja konsultti, joiden ainoa tehtävä on estää työtöntä tapaamasta virkailijaa. Hänet tapaa vain varaamalla ajan etukäteen, jos silloinkaan. Korona vielä hankaloittaa asioita en-

Miten Sipilän hallituksen ehdottama "aktiivimalli 2" ja Marinin hallituksen työnhakumalli eroavat?

	Sipilän hallituksen "aktiivimalli 2"	Marinin hallituksen malli
Mitä työnhakijalta edellytetään?	0-4 Hakemusta / kk	0-4 Hakemusta / kk
Entä jos ei hae?		
1. Kerta	Muistutus	Muistutus
2.	Karenssi 10 päivää	Karenssi 5 päivää
3.	Karenssi 20 päivää	Karenssi 10 päivää
4.	Työssäolovelvoite	Työssäolovelvoite

Lähde: Valtioneuvosto, Yle. Grafiikka: Ilkka Kempainen/Yle

tisestäään. Yhteydenpito tapahtuu pääasiassa netissä ja puhelimitse.

Työsuhde on aina kahden kauppa, työnantajan ja työntekijän välinen sopimus. Työtön ei voi mitään sille, ettei työpaikkoja - ja työllistämishaluisia yrityksiä ole. Siksi on täysin kohtuutonta, että työttömiä rangaistaan ja heille määrätään yhä edelleen uusia veloitteita. Sen sijaan työllistämishaluttomia työnantajia ja yrityksiä ei sanktioita mitenkään. Voittoa tuottavat yritykset voivat edelleen irtisanoa väkensä ja lopettaa tuotannon joutumatta siitä vastuuseen. Työttömiä kyykyttävästä ajattelutavasta ei päästä eroon niin kauan, kuin vallassa olevissa hallituksissa on voimia, jotka kokevat tehtäväkseen "vapaan kapitalistisen markkinatalouden" puolustamisen.

Onko Marinin hallituksen työnhaun malli hyvä? Ei ole. Onko se parempi kuin Sipilän hallituksen malli? On. Keppi on vaihtunut vitsaan.

Markku Nieminen

METSÄTEOLLISUUS RY. IRTAUTUU TYÖEHTOSOPIMUKSISTA

Työnantajaliitto Metsäteollisuus ry. ilmoitti yksipuolisesti irtautuvansa työehtosopimuksista. Se ei etukäteen kertonut asiasta edes vastapuolen neuvotteluosapuolille Paperiliitolle, Teollisuusliitolle ja ammattiliitto PRO: lle. Täysin eivät työntekijäliitot metsäkapitalistien irtiotosta yllättyneet. Olihan Metsäteollisuus ry eronnut jo aiemmin Elinkeinoelämän keskusliitosta (EK).

Alkuvuodesta metsätuoteteollisuudessa, sahoilla ja vaneritehtailla oli

vajaat viisi viikkoa kestänyt lakko, joka johtui metsäkapitalistien jääripäisyydestä. Työntekijät saivat lakkolaan torjuttua enimmäkseen työehtojen heikennysoikeudet. Nyt metsäherrat ilmeisesti päättivät, etteivät enää neuvottele TES:iä ollenkaan, kun eivät saaneet paikallista sopimista lisättyä mielestään tarpeeksi. Paikallinen sopiminen näyttää nykyään olevan jokaisen kapitalistin, yrittäjän ja porvarin taikasana ja parannuskeino ihan kaikkeen, mikä si-

vuaa työelämää. Paperi- ja metsäteollisuus patruunat mielellään sopisivat mm. työajoista paikallisesti.

Työlainsäädäntö Suomessa on laadittu suojaamaan heikompaa osapuolta eli työntekijää. On nähty, ettei työntekijöillä muuten ole mitään mahdollisuutta puolustautua. On säädetty mm. vuosilomalaki, työturvallisuuslaki ja työaikalaki. Työehtosopimuksilla on sovittu koko joukko muita asioi-

ta, joita ei lakeihin ole kirjattu. Näitä ovat esim. lomarahaa, sairausajan palkka yhdeksännen sairauspäivän jälkeen, palkka sairaan lapsen hoidon ajalta, vuorolisät, työajanlyhennysvapaat ja työajanlyhennyskorvaus. Lisäksi työehtosopimuksissa on sovittu monista asioista paikallisesti sovittaviksi. Kun metsäteollisuuden työehtosopimukset v.2021 lopussa päättyvät, myös nämä kaikki asiat lakkaavat olemasta.

Paperiliitto ja Teollisuusliitto ovat ilmoittaneet, etteivät jätä jäsenistöään pulaan, vaan neuvottelevat työehtosopimukset tarpeen vaatiessa jokaisen yrityksen kanssa erikseen. Ei tule olemaan helppoa neuvotella nykyisissä työehtosopimuksissa olevat asiat joka paikassa uudestaan. Työntekijäliitoissa kyllä riittää kokemusta ja asiantuntemusta neuvotteluihin. Työntekijäpuolella on epäily, että yrityksissä sitä osaamista ei ole. Todennäköistä on, että Metsäteollisuus ry. joka tapauksessa sekaantuu sen havittelemiin paikallisiin neuvotteluihin.

Paperiliiton hallitus ihmetteli kannanotossaan, onko metsäteollisuus pohtinut irtiottoa huolella, sillä nykyisessä mallissa työehtosopimus antaa huomattavan laajat mahdollisuudet sopia paikallisesti esim. työajoista laista poiketen. Valtakunnallinen työehtosopimus takaa työnantajille reilun kilpailuympäristön ja työrauhan sekä työntekijöille tasapuolisemman kohtelun (Lähde: paperiliiton nettisivu). Työlainsäädännössä mm. työaikalaissa on annettu monissa kohdissa mahdollisuus sopia valtakunnallisilla työehtosopimuksilla toisin. Toisin on myös sovittu ja aina niin päin, että lain antama turva on työntekijän näkökulmasta heikentynt. Kun metsäteol-

lisuuden työehtosopimukset päättyvät, päättyy myös sopiminen laista poiketen. Työehtosopimuksissa sovitetaan aina myös työrauhasta. Nyt sekin siirtyy paikallisesti sovittavaksi. Metsäherrat eivät todellakaan tainneet pohtia aivan loppuun asti irtiottoa. Voidaan nimittäin olettaa että "työmarkkinahäiriöt" tulevat lisääntymään.

Ammattiliiton jäsenyys tulee olemaan tulevaisuudessa entistäkin tärkeämpää, mikäli haluaa työehtojensa säilyvän. Kun työehtosopimusta ei ole, ei ole yleissitovuuttakaan, eikä laki velvoita työnantajaa maksamaan sopimusten mukaista palkkaa tai noudattamaan muitakaan sopimuksin sovittuja työehtoja. SAK:n puheenjohtaja Jarkko Eloranta totesikin, että ilman liittojen neuvottelemia työehtosopimusta suomalaisen työntekijän asema palautuu kymmeniä vuosia taaksepäin. Ammattiliitot luonnollisesti neuvottelevat vain jäsentensä työhdoista. Niin ne ovat tehneet tähänkin asti, mutta niiden neuvottelemat palkat ja muut edut ovat koituneet yleissitovuuden vuoksi myös liittoihin kuulumattomien vapaamastukstajien iloksi.

Jarkko Eloranta otti kantaa myös minimipalkkakeskusteluun: Jos työehtojen minimitaso määrätään laissa ja työehtosopimukset romutetaan, palkkatasosta ja työhdoista tulee vaalikeskustelun aiheita. Silloin työn kustannukset liikkuvat poliittisten suhdanteiden mukaan. (lähde SAK:n nettisivu)

Duunarit pystyvät pitämään puoliaan vain liittymällä yhteen, oman alansa ammattiliittoon ja käyttämällä joukkovoimaa.

Markku Nieminen

Työajan lyhentäminen

Pääministeri Sanna Marin avasi keskustelun 4-päiväisestä työviikosta tai 6-tuntiseen työpäivään siirtymisestä. Tämä voisi tarkoittaa myös pirstoutuvan työajan ja työpaikkojen johdosta vastaavaa vuotuisen työajan lyhentämistä ansioita vähentämättä. Tämä on nostanut esille keskusteluun myös 20 vuotta vanhan työkokeilun. Kokeilu järjestettiin vuosien 1996-1999 aikana. Tutkimusta johti tietokirjailija ja työmarkkinaneuvos Pekka Peltola. Kokeilussa oli mukana kolmisenkymmentä julkisen ja yksityisen sektorin toimijaa.

Niissä paikoissa, joissa tuottavuutta voitiin mitata, työntekijöille maksettiin täysi palkka jokaisessa teollisuusalan yrityksessä. Tutkimukseen osallistujat valikoitiin vapaaehtoisesti ilmoittautuneista ja niistä yrityksistä, jotka suostuivat tekemään työntekijöiden kanssa sopimuksen siitä, miten tuottavuuden kasvu otetaan huomioon. Yrityksissä tuottavuus nousi vähintään 20 prosenttia per tunti. Olennaista kokeilussa oli havainto, että osa-aikaista työtä teetetään myös siksi, että on paljon tehokkaampaa

tehdä vain 5-6 tuntia töitä päivässä kahdeksan tunnin sijaan. Sen kaikki yrittäjät tietävät. Kuitenkin kuuden tunnin pienempi jakso olisi helpompi sijoittaa siihen kohtaan, missä työvoimaa tarvitaan.

Vuorotyön määrä on lisääntynyt erityisesti palveluolilla kuten kauppoissa. Kuuden tunnin vuoroilla ja vaikkapa sopien eriputuisina jaksoina eri päivinä periodin sisällä, investointien käyttöastetta saadaan nostettua ja myös organisoimalla töitä uudelleen, saadaan tuottavuuden nousua. Työvoimaa saadaan sinne, missä sitä kulloinkin tarvitaan. Kokeilun tuloksena myös työhyvinvointi parani ja sairauspoissaolot vähenivät. Työajan lyhentämisellä voisi olla myös työllisyyden kannalta jonkinlainen myönteinen vaikutus.

Ristiriita, mikä työnantaja-järjestöjen ja työnantajien kanssa tulee, on se, että työnantajat eivät halua maksaa lyhyemmästä työpäivästä tuottavuuden noususta huolimatta kahdeksan tunnin mukaisesta palkkaa. Jos työnantajien mielestä lyhentämisestä on yrityksessä jotain tuottavuushyötyä, sen pitää jäädä sinne, eikä sitä saa jakaa

työntekijälle. Tuntipalkka ei saa nousta, vaikka tehokkuus olisi parempi lyhyemmällä työajalla. Työnantajajärjestöt pelkäävät myös yksittäisillään aloilla tehtäviä sopimuksia työajan lyhentämisestä pienentämättä ansioita, koska se voisi toimia esimerkkinä laajemmin.

Työajan lyhentäminen tässä muodosssa ei ratkaise työttömyysongelmaa automatisoinnin ja tehokkuuden lisääntyessä. Tarvitaan uutta työtä esimerkiksi hyvinvointialoilta, palveluolilta, tutkimukseen ja kehittämiseen, koulutukseen, terveydenhuoltoon jne. Nämä työt eivät tuota markkinavoimille riittäviä voittoja. Siksi ratkaisu on vain uusliberalistisen kapitalismin perusteisiin puuttuminen. Turvaverkkoja ja asiallisen tason sosiaaliturvaa tarvitaan. "Kansalaispalkka" edustaa kapitalismin pönkittämistä. Tarvitaan yksilön osaamista ja kykyjen mukaista työtä, joka turvaa kunnollisen toimeentulon.

Kalevi Wahrman

Eurojärjestelmän syvä kriisi ja liittovaltiotavoite

Juhani Tanski
Kuopio

Euron historian kaksi vuosikymmentä ovat olleet yhtä kriisiä, joka viimeiset 12 vuotta on koko ajan kärjistynyt. Nyt elämme eurojärjestelmän kannalta ratkaisevia hetkiä. Sortuuko valuuttajärjestelmä nykykriisiin vai vieläkö se ui kuiville – vielä kerran.

Euron ongelmat tiedettiin etukäteen

Ihanteellisen valuutta-alueen teoriaa 1960-luvulla kehittänyt yhdysvaltalainen talousnobelisti Robert Mundell suositteli 2012, että euro maiden kannattaisi "palata lähtöruutuun" eikä suostua kriisin varjolla liittovaltiokehitykseen tulonsiirtoineen. Varoituksen sanoja kuului hyvissä ajoin ennen euroa ja kriisiä myös komission sisäpuolelta. Kuvailisin "varoituspillin puhaltaja" lieinee Bernard Connolly. Hän työskenteli 1990-luvun alkupuolella komission rahataloudellisen osaston johdossa – ja sai komissiosta potkut kirjoitettuaan rahaliiton valuvikoja kuvanneen kirjan "Euroopan mätä sydän". Connolly kuvaa, miten euromaat velkaantuvat.

Nyt Euro on hajoamispieteessä ja se yritetään pelastaa biljoonien (tuhansien miljardien tukipaketeilla). Niillä järjestelmän romahdusta on vuosi vuodelta lykätty eteenpäin. Tukitoimet ovat

syventäneet euromaiden velkaongelmia ja kriisi on siten kärjistynyt koko ajan. Velkamaita olivat aluksi Välimeren pikkuvaltio Kreikka, Kypros, sitten Espanjan ja Portugalin pankit. Nyt Velkakriisissä on Euroopan kolmanneksi suurin eurotalous ja kriisityminen näyttää hiipivän Ranskaa kohti.

EU:n perustuslaki pulivevauksen esteenä

EU:n perustuslaki eli Lissabonin sopimus kieltää sekä lainan ottamisen EU:lle että jäsenmaan tuen toiselle maalle. Luxemburgiin perustettiin pankkatilejä (ERVM, ERVV ja Euroopan vakausmekanismi EVM), joiden kautta velkamaita tuettiin. Tilit avattiin hallitusten välisillä kokouksilla, ne ovat virallisesti EU:n ulkopuolella. Nyt EVM on ainoa pysyvä euroalueen jäsenvaltioiden rahoitustukiväline. Sen yhteenlaskettu lainoituskapasiteetti on yli 500 miljardia euroa.

Tukirahastot EU:n rakenteen valtavia paiseita

Olli Rehniltä kysyttiin, miten EU voi näin rikkoa perustuslakiaan ja euron peruskirjaa. Hän vastasi, että laki kieltää yhden maan tuen toiselle maalle, mutta ei useiden maiden tukea jollekin valtiolle. Tämän logiikan mukaan raiskaus on vakava rikos, mutta joukkoraiskaus ei. Komissio antoi 2017 ehdotuksen EVM:n muuttamisesta Euroopan

valuuttarahastoksi. Yhteistä velkaa eli eurobondeja oli vaadittu EU:ssa jo kymmenkunta vuotta ja nyt bondit haluttiin perustaa. Rahastosta ei päästy sopuun EU-maiden kesken.

Integraation syventäminen

"Euroopan Yhdysvaltojen" puhemiehet ovat 1950-luvulta toistelleet, että yhdentyminen tapahtuu kriisien oloissa. Ja sitten tulikin korona - tilauksesta! Enää ei puhuttu eurobondeista, yhteisistä veloista, EU-veroista, pankkiunionista, tulonsiirtounionista – vaan "elpymisrahastosta". Mitään tekemistä koronaepidemian kanssa tällä ei ollut. Keväällä, kun Saksan Merkel ja Ranskan Macron alkoivat juonia liittovaltion muodostamista, koronan mahdollisesta etenemisestä ei tiedetty. Maiden velkojen määrä oli ratkaiseva.

Velkojen yhteisvastuu

Eurovaltioiden suoran ja avoimesti toteuttaman yhteisvastuun epäsuora ja vähemmän avoin, mutta ainakin yhtä tehokas vastine, on ollut jo pitkän aikaa toiminnassa, ja nyt koronakriisissä se on taas alkanut merkittävästi kasvaa. Epäsuoran yhteisvastuun toteuttaminen ja eurovaltioiden välinen tosiasiallinen taakanjakoväylä on EKP ja sen nyt entistäkin mittavimmat rahapolitiikan tukitoimet.

EKP pumpkaa euroalueen rahoitusmarkkinoille yli biljoona euroa käytännössä ilmaista rahaa. Se tarjoaa alueen pankeille ja myös yrityksille rahoitusta. Suuri osa rahoista ohjautuu silti valtioiden alijäämien rahoitukseen. Rahansiirrot painavat esimerkiksi Italian, Espanjan ja Ranskan valtion rahoituskustannuksia matalammiksi, kuin ne olisivat ilman EKP:n tukea. EKP:n koronatoimilla on viime kädessä Saksan, Hollannin ja Suomenkin valtioiden ja veronmaksajien absoluuttinen takaus. On helpompaa vaieta EKP:n välityksellä syntyvästä yhteisvastuusta kuin perustella kansalaisil-

Suomen pankin luona "euronistit" yöllä 1.1.2002 jonottivat päästäkseen ihailemaan euroja. Myös Suomen käteisrahan osalta siirryttiin euroaikaan. Me olimme paikalla ja varoitimme EMU:n vaaroista. Muutkin mm. komission rahataloudellisen osaston johdossa työskennellyt Bernad Connolly varoitteli. Hän kirjoitti kirjan "Euroopan mätä sydän".

le sen tarpeellisuus.

EKP:n ostoelvytyks alkoi 2015

Euroa käyttävien 19 maan EKP päätti 2015 ryhtyä uudenlaiseen elvytykseen. EKP ja siihen kuuluvat kansalliset keskuspankit alkoivat ostaa sijoittajilta arvopapereita, etenkin valtioiden velkakirjoja. EKP alkoi ostaa joka kuukausi markkinoilta arvopapereita 60 mrd euroa (€). Koronapandemian myötä osto-ohjelman koko kasvaa suurimmillaan >100 mrd €/kk. Suomen Pankin pääjohtajan Olli Rehnin mukaan EKP:n osto-ohjelmat "ovat ensinnäkin estäneet deflaatiovaaran toteutumisen ja toiseksi tukeneet talouden kasvua ja työllisyyttä sekä hintavakautta". EKP on kylvänyt sijoittajille satoja miljardeja euroja (€) – silti talous on kuin koomassa.

EU:n "elpymisrahastosta" tulee sittenkin pysyvä

EKP esittää, että EU:n koronapandemian vuoksi luodusta elpymisrahastosta tehtäisiin pysyvä työkalu, Financial Times kertoo. EKP:n mukaan elpymisrahasto kertoo poliit-

tisestä valmiudesta luoda yhteinen fisikaalinen työkalu, kun sellaista tarvitaan. Velkarahasta koostuva elpymisväline on 750 miljardin euron suuruinen. Summasta jaetaan jäsenmaille 750 miljardia avustuksina ja 250 miljardia lainoina. Suomi rahoittaa elvytysvälinettä 6,6 miljardilla ja arvioi saavansa 3,2 miljardia. Suomen saama 1 euro maksaa suomalaisille yli 2 euroa, kun Suomi itse saisi markkinoilta lainaa miinuskorolla.

Suomen kokonaisvastuut elvytyspaketista ovat 13 miljardia.

Tulevalla EU-budjettikaudella 2021–2027 Suomen nettomaksu on keskimäärin 800 miljoonaa vuosi maiden maiden hyväksi. Elvytyspaketista suurin saaja on Italia. Saksa ja itsekin velkaantunut Ranska ovat otaneet tietoisesti riskin luottottaessaan raskaasti velkaantunutta Italiaa. Mitkään avustusrahat eivät tule pelastamaan Italiaa, heidän pitää itse laittaa taloutensa ja verojen keruun kuntoon.

Jatkuu sivulla 19

KOLME LIITTOA PERUSTAMASSA UUTTA JÄTTIKASSAA

Teollisuuden työttömyyskassa, Julkisten ja palvelualojen työttömyyskassa ja Rakennusalan työttömyyskassa ovat aloittaneet valmistelut mahdollisesta sulautumisesta yhdeksi suorkassaksi. Mikäli valmistelut etenevät suunnitellusti, vielä nimeä vailla oleva uusi kassa voisi aloittaa toimintansa aikaisintaan 1.1.2022. Työttömyyskassojen sulautumisesta on käyty neuvotteluja kuluvan vuoden aikana, ja kassojen hallitukset ovat näyttäneet vihreää valoa hankkeelle. Mahdollinen sulautuminen toteutetaan kaikkien osapuolien tarpeet huomioon ottaen. Uusi kassa voidaan perustaa esim. nykyisen teollisuuden kassan y-tunnukselle, mikä yksinkertaistaisi sulautumisprosessia.

Uudesta kassasta on tulossa suurin ammattiliittotaustainen työttömyyskassa ja maan toiseksi suurin kassa. Teollisuuden kassalla on jäseniä 139 000, julkisten – ja hyvinvointialojen kassalla 141 000 ja rakennusalan kassalla 45 000. Eli yhteensä 326 000. Kassat maksoivat viime vuonna 66 000 jäsenelleen etuuksia reilut 403 miljoonaa. Ne työllistivät lähes 250 työntekijää. Kassojen yhdistämistä puoltavat monet lainsäädäntöön ja ansioturvaan kohdistuvat muutospaineet, jotka haastavat myös kassojen nykyisiä toimintatapoja. Kassojen ja niiden henkilöstön rooli palvelevina asiantuntijoina kasvaa. Yhdistymisen yksi merkittävä tavoite on tarjota jäsenille toimialan parasta palvelua.

Sulautuminen on määrä edetä aiapäätösten jälkeen siten, että uuden kassan säännöt olisivat valmiit ensi tammikuussa. Varsinaiset sulautumispäätökset tehtäisiin

ensi kesänä. Nopeimman aikataulun mukaisesti toimittaessa kassa voisi aloittaa vuoden 2022 alussa (Lähde: liittojen nettisivut). Ammattiliittotaustasten työttömyyskassojen etuuskien maksu on koronan aiheuttamien lomautusten ja irtisanomistenkin oloissa toiminut suhteellisen hyvin. Ensimmäiset korvaukset on saatu nopeimmillaan maksuun parin viikon päästä ja jatkohakemukset parin päivän sisällä hakemuksen jättämisestä.

Yksityisen työttömyyskassan maksatuksessa on sen sijaan ollut vaikeuksia ja työtön on voinut joutua odottamaan rahojaan jopa pari kuukautta. Yksityinen työttömyyskassa YTK onkin yritysten ja työnantajien perustama. Sillä ei näytä olevan kiirettä palkata henkilökuntaa hakemustulvaan purkamaan.

Ammattiliittotaustaisten työttömyyskassojen hallinnon valitsee jäsenistö vaaleilla. Esim. entisen Metalliliiton liittokokousvaaleissa ehdokkaat olivat ehdolla myös kassan edustajiston kokoukseen. Edustajiston kokous puolestaan valitsi kassan hallituksen. Vaikka kassojen toiminta on hyvin tarkaan laeilla säädeltä, pääsee jäsenistö sentään jotenkin vaikuttamaan sen toimintaan. Joku jopa kassan hallitukseen. Yksityisen YTK kassan toimintaan eivät sen jäsenet pääse vaikuttamaan mitenkään. Ammattiliittojen ja niiden kyljessä toimivien työttömyyskassojen merkitys duunareille tulee tulevaisuudessa kasvamaan. Epävarma tilanne työmarkkinoilla on jo kääntänyt jäsenmäärän nousuun.

Markku Nieminen
ex pääluottamusmies

TYÖEHTOJEN YLEISSITOVUUTTA MURENNETAAN

Metsäteollisuuden äskettäinen päätös lopettaa nykykuotoisten niin sanottujen liittokohdainten työehtosopimusten tekeminen tuntui tulleen kaikille osapuolille yllätyksenä. Päätöksen mukaan metsäteollisuudessa siirrytään kokonaan paikalliseen sopimuskäytäntöön. Alan työehtoja sovitetaan jatkossa jokaisella työpaikalla erikseen. Paikalliseen sopimiseen siirtymisen puolesta on poliittinen oikeisto puhunut jo pitkään, ja menneiden vuosikymmenten laajoista tulopoliittisista kokonaisratkaisuihin Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) on jo aiemmin kieltäytynyt.

Metsäteollisuuden päätöstä voi ajatella jouduttaneen juuri nyt laaja, kaikkialle ulottuva ja kaikkeen vaikuttava koronapandemiasta johtuva kansantalouksien sekava tilanne. Suomenkin hallitus on ennen koronaa tehdyin ohjelmansa kanssa pahasti kanveesissa, ja seuraavien vaalien pelossa pitää esimerkiksi työllistämislupauksista yrittää edes osittain pitää kiinni. Työnantajan – ja poliittisen oikeiston – taholta on aina lupailtu, että luopuminen "työelämää sitovista jäykkyyksistä" helpottaisi työnantajien työllistämis-

mahdollisuuksia.

Aivan ilmeisesti ollaan siis joutumassa työmarkkinoilla tilaan, missä työehtosopimusten yleissitovuudesta aste asteelta luovutaan. Työehtosopimusjärjestelmää tällä tavalla "uusittaessa" pitäisi pystyä varmistamaan jatkuvuus myös pitkän tupo-sopimuskauden aikana laajoissa kokonaisratkaisuisa sovitusta muistakin kuin vain välittömistä työn tekemisen ehdoista. Noinin paketteihin oli usein tapana liittää myös monenlaisia sosiaalipoliittisia uudistuksia.

Oma kysymyksensä on, kuinka mahtaa käydä tasa-arvon edistämisen työelämässä tällaisen kehityksen tuloksena. Laajoilla yleissitovilla sopimuksilla pyrittiin – ainakin periaatteessa – edes pienin askelin edistämään sukupuolten välistä tasa-arvoa työmarkkinoilla.

Puhtaasti paikalliseen sopimiseen meneminen merkitsisi paluuta aikaan ennen tulopoliittikkaa. Moniko vielä muistaa aikaa, jolloin vapumarsseilla ja muissakin työläisten joukkoesiintymisissä oli tapana huutaa yhtenä iskulauseena "alas tulopoliittikka, alas luokkasopu"? Tuoloin ei uskottu, että niin sanotussa kolmikannassa saataisiin aikaan

työläisten kannalta parhaita työehtoja. Silloin luotettiin ja tukeuduttiin joukkovoimaan.

Voi olla, että tulevat ajat edellyttävät paluuta voimakkaisiin liittojohtajiin ja ehkä ennen kaikkea voimakkaisiin, osaaviin ja sitoutuneisiin luottamushenkilöihin työpaikoilla. Työelämän tutkijat ovat jo ehtineet lausumaan oletuksenaan tämän kehityksen jatkuessa sen merkittävän lisääntymässä määrin alakohtaisia – ja paikallisiakin – työehtokiistoja.

Niiden työnantajien manaa- **mien työelämän "jäykkyyksien" karsiminen** tarkoittaa hyvin todennäköisesti sitä, että mikä tahansa markkinahäiriö – oli se sitten kotoperäistä tai globaalia lajia – tarkoittaa työvoimakustannusten eli palkkojen joustoja alas. Tällöin asettuu kysymys, onko meillä enää olemassa työläisten etutaisteluihin kykeneviä toimijoita – ja onko meillä olemassa kunnossa olevia aparaatteja tuota tehtävää hoitamaan ja tarvittaessa johtamaan? Nyt olisi syytä olla.

Unto Nikula
Rovaniemi

Huoltovarmuus kuntoon pakkolunastuksella

Maamme energian tuotanto ja sen siirto kuluttajille katsottiin kuuluvaksi maan huoltovarmuuden piiriin ja siinä määrin merkitykselliseksi, että nekin rakennettiin pääosin valtionyhtiöiden varaan. Suomen sähkönsiirron niin sanottu kantaverkko oli ollut valtio-omisteisen Imatran Voiman hallinnoima ja ylläpitämä. Myös iso osa sähkön tuotannosta ja maahantuonnista oli valtiollisen yhtiön toimialaa. Öljyn maahantuonti ja jalostus oli niin ikään valtionyhtiö Nesteen hoidossa. Nämä kaksi huoltovarmuuden kannalta strategisesti merkittävää yhtiötä fuusioitiin vuonna 1998 ja perustettiin Fortum-niminen yhtiö, jonka enemmistöosakas oli edelleen valtio.

1990-luvulla Suomen sähkömarkkinat vapautettiin, mikä merkitsi muun muassa sähkön tuotannon ja sähkön siirron eli verkoliiketoiminnan erottamista eri yhtiöiden toimialueiksi.

Vuonna 1995 Suomessa oli säädetty sähkön myynnin ja siirron eri yhtiöihin eriyttämistä edellyttänyt laki, sähkömarkkinalaki. Tällä valmistauduttiin jo tuolloin silloiselta EY:ltä (nyk. EU) myöhemmin odotettavissa olevaan direktiivi - ohjaukseen. Perustettiin Suomen Kantaverkko Oyj., jonka nimi myöhemmin muutettiin Fingrid Oyj:ksi. Suurimmat omistajat olivat Fortum, Pohjolan voima ja Suomen valtio.

EU:n määräysvaltaa

Tuossa vaiheessa siis Suomen valtio sekä tuotti sähköenergiaa (Fortum), että siirsi sitä (Fingrid) kuluttajille. Vuonna 2011 tuli voimaan – EU:n määräyksestä – laki, jolla määrättiin, etteivät sähköenergian tuotanto ja sen siirto voi olla saman tahon, täs-

Sähkön siirtohinnoista on jälleen virinnyt keskustelua. Jokainen kuluttaja näkee sähkölaskustaan nimenomaan sähkön siirtohinnan jatkuvan nousun. Suomen sähköverkoista merkittävä osa myytiin vuonna 2013 ulkomaisille sijoittajille. Tuolloin kuluttajien "suojaksi" asetettiin sähkön siirtohinnan vuotuiselle korotukselle katto (15%), mutta samalla sähköverkkojen omistajille luvattu tuotto antoi siirtoyhtiöille mahdollisuuden mitoittaa hinnoittelunsa omien tuotto-odotustensa mukaan. Sähkön siirron kustannuksissa tämä omistajille luvattu tuotto on muodostunut määräävämmäksi tekijäksi, kuin kuluttajille luvattu vuotuinen korotuskatto. Julkaisemme Suomen sähkönsiirtomarkkinoita mullistanutta kauppaa käsittelevän artikkelin Kansan äänen numerosta 1/2016. Kaikki tuolloin keskustelussa olleet uhkakuvat ovat toteutuneet oletettuaakin pahempina. Artikkelin lopun vaatimus valtion toimista asian korjaamiseksi on nyt entistäkin perustellumpi.

Kuva: Heikki Mämmikkö

Nämäkin linjat on joskus rakennettu ja energian hinta on kyetty säilyttämään vakaana. Tarvitsemme kansallisen valtionyhtiön, joka hoitaa sähkön tuotannon, myynnin ja siirron sekä tasaa tariffit asuinpaikasta riippumatta samanlaisiksi koko maassa. Rahastuksen tulee loppua.

sa siis valtion, hoidossa. Fortumista jo aikaisemmin erotettu, pelkkään sähkön siirtoon erikoistunut yhtiö Fingrid, myytiin vuonna 2014 kansainväliselle finanssikonsortiolle. Tämän kaupan myötä nyt pääosin australialaisomisteinen Caruna vastaa 640 000 suomalaisen asiakkaan sähkön jakelusta ja on näin Suomen suurin sähkönjakeluyhtiö. Tämän yhtiön omistuksessa olevat siirtoverkot sijaitsevat pääosaltaan lähinnä Etelä-, Lounais- ja Länsi-Suo-

messä, mutta myös muualla maassa. Carunan omistaa Suomi Power Networks Oy, jonka osakkaita ovat suomalaiset eläevakuutusyhtiö Keva (12,5 %) ja Elo (7,5 %) sekä kansainväliset pääomasijoittajat First State Investments (40 %) ja Borealis Infrastructure (40 %).

Sateenkaaren väreissä

Jyrki Kataisen kuuden puolueen (kok, sd, vas, vihreät, rkp, kd) hallitus oli päättänyt luopua Suomes-

sa aikaisemmin tärkeänä pidettyä huoltovarmuuden periaatteesta, ja tässä yhteydessä sen myötä valtion strategisesta omistuksesta valtakunnan sähköhuollossa. Tuolloin valtion omistajaohjauksesta vastaan ministeri Heidi Hautala muistellee nyt, että "Huoltovarmuusongelmaa ei ollut, koska kaikkia toimijoita säädellään sähkömarkkinalailla." (HS).

Caruna määrittelee internetin kotisivuillaan yhteiskuntavastuutaan muun muassa: "...sähköverkkoliiketoiminta on säänneltyä. Sääntelyä tarvitaan, jotta sähkönsiirtot hinnat pysyvät kohtuullisina ja sähköverkkoliiketoiminta tehokkaana." "Viranomaiset pyrkivät sääntelyn ja valvonnan avulla löytämään tasapainon...niin asiakkaan kuin sähkönsiirtoyhtiönkin näkökulmasta." "Sähkömarkkinalaissa...on määritelty sähkönsiirtoyhtiöiden velvollisuudet. Energiamarkkinaviraston valvontamallissa on määritelty menetelmät kohtuullisten hintojen laske- miseksi. Valvontamalli määrittelee jakeluverkonhaltijan kohtuullisen tuottotason kokonaisuudessaan, mutta se ei ota kantaa yksittäisten tariffien kohtuullisuuteen."

Helppoa rahastusta

Nyt tiedetään tämän pääomasijoitusyhtiön nostavan sähkönsiirron hintoja kohtuuttomilla, ennätysellisillä prosenteilla ja perusteluna yhtiö käyttää odotettavissa olevia investointeja tuleviin verkon muutoksiin ja kunnostuksiin. Carunan toiminta-alue on koko Suomen siirtoverkkoa ajatellen kaikkein helpoimmin hoidettavaa juuri noiden siirtolinjojen kunnossapidon kannalta. Yhtiö toimii maamme tiheimmin asutuilla alueilla. Voidaan vain olettaa

minkäläisen nousupiikin tämä kansainvälinen esimerkki mahdollisesti aiheuttaa maan haja-asutusalueilla operoivien, paikallisten siirtoyhtiöiden hinnoitteluun. Kansalaisen kuukausittaiseen sähkölaskuun sisältyvää energian siirtohintaanhan ei voi vaikuttaa niin sanotulla kilpailuttamisella. Vain linjoja pitkin tulevan energian toimittajan voi vaihtaa hintojen vertailun perusteella.

Sähkön siirron sanotaan olevan luonnollinen monopoli eli millekään samalle alueelle ei kannata rakentaa rinnakkaisia sähkön siirtolinjoja. Tuolla onnettomalla kaupalla maamme hallitus, eduskunnan lopullisesti siunaamana, luovutti lähes neljäsosan suomalaisista sähkön kuluttajista kansainvälisen monopolin rahastuksen armoille. Näille kansainvälisille rahamarkkinakonsortioille tyypillisesti myöskään Caruna Oy ei maksa veroja Suomeen, vaan kikkailee niin sanotulla verosuunnittelulla suomalaisilta sähkökuluttajilta rahastamansa voitot ainakin tšekäläisen verottajan ulottumattomiin.

Virhe on korjattavissa

Nyt olisi vaadittava Suomen hallitukselta edellisten hallitusten, mutta käytännössä samojen puolueiden omilla päätöksillään aiheuttaman vahingon korjaamiseksi välittömiä toimia. Suomen laki antaa – yleisen edun niin vaatiessa – mahdollisuuden toteuttaa "käypään hintaan" pakkolunastus. Tämä olisi nyt, ei pelkästään ideologisista ja moraalisisista syistä, vaan Suomen huoltovarmuudenkin kannalta välttämätöntä panna toimeen heti.

Unto Nikula
Rovaniemi

Ansiopäiväraha-oikeuden vähentäminen ei lisää työpaikkoja, vaan heikentää työttömyysturvaa

Esimerkiksi Kaipolan irtisanomiset johtaisivat siihen, että tehtaan väkeä joutuisi 300 päivän ansiopäivärahan jälkeen työmarkkinatuella. Ei Jämsänkoskella ole näköpiirissä tarvittavassa määrin työtä työttömiksi jääville. Kaipolan sulkemisesta tulisi tehdä tässä vaiheessa lykkäyspäätös ja tutkimus sekä laskelmat yhteiskunnalle aiheutuvista kustannuksista aluetalouden heikentymisen ja työttömyyden kustannusten kautta. Yhtiö päättää asiat osakkeen omistajien edun perusteella, mutta yhteiskunnan tulee laittaa vaakakuppiin kustannukset yhteiskunnalle, joita aiheutuu tehtaan sulkemisesta. Pitää käydä läpi vaihtoehdot ja myös keinot ratkaista äkillinen rakenneuudistus. Kaipolalle tulee ottaa aikalisä vuoden vaihteesta 2020-2021.

Työssäni opin sen, että pelkkä arvostelu ei riitä, vaan tulee esittää ratkaisut. Työttömyyden ennalta ehkäisyyn ja uusien markkinaehtoisten työpaikkojen syntymisen rinnalle tarvitaan tuki-työ, suora työllistäminen ja työ palkkatuella sekä muita työvoimapolitiikan toimia. Tulee huomioda, että tukirahat palautuvat merkittävässä määrin suoraan yhteiskunnalle, kun ne kohdistetaan työkustannuksiin, sillä työstä maksetaan veroja enemmän kuin työt-

Julkisessa uutisoinnissa on jätetty huomiotta se, että ansiopäiväraha-oikeuden poistaminen yli 300 päivää työttömänä olleilta ikään-tyneiltä pitkäaikaistyöttömiltä ei johda työllistymiseen eikä synnytä uusia työpaikkoja. Se päinvastoin vyöryttäisi entistä suuremman joukon yli 60-vuotiaita pitkäaikaistyöttömiä työmarkkinatuella ennen eläkettä ja heikentäisi perusturvaa. Olen kirjoittanut aiheesta viime vuosina paljon, sekä myös selvittänyt sitä lukuisissa esitelmässäni ja eri tiedotusvälineissä. On erikoista, että tämä ja useita asioita ohitetaan, kun vaaditaan ns. ansiopäivärahaputken poistoa.

tömänä ollessa ja työttömyysturvan tilalle tulee ansiotulo. Nämä vuosikymmenten aikana kerrotut ja eri tilanteisiin lasketut tosiasiat unohtetaan kerta toisensa jälkeen asioiden pinnallisessa käsittelyssä.

Lainaan tähän julkaisemantonta kirjoitustani, jonka kirjoitin 28.8.2020. Siinä käsitelen keinoja pitkäaikaistyöttömyyden kasvun kolmannen aallon estämiseksi. Pitkäaikaistyöttömyys paisui 1990-luvun lamassa likimain nollasta 140 000:een yhtäjaksoisesti vähintään vuoden työttömänä olleeseen. Kesti 15 vuotta sen alentamiseen 40 000:nteen. Toisessa nousuajassa finanssikriisi kolminkertaisti pitkäaikaistyöttömyyden korkeimmillaan 128 000:nteen. Nyt työttömyys on noussut korkeammaksi kuin finanssikriisissä ja pitkäaikaistyöttömien osalta puolitoista kertaisesti finanssikriisiä edeltävään verrattuna eli 60 000:nteen. Aiemman kokemuksen perusteella on uhkana, että pitkäaikaistyöttömyys nousee 130 000:een

eli runsaasti kaksinkertaistuu.

Finanssikriisin opetus oli, että ennen pitkäaikaistyöttömyyden nousua kyllin selvästi varoitettiin tulevasta noususta. Se ei johtanut tarvittaviin toimiin. Lisävaikutena on työvoimapolitiikan määrärahojen romahtaminen aiemmasta 500-600 milj. eurosta vuosittain liki puoleen vuonna 2017. Taso nousi nostosta huolimatta vuonna 2021 vasta 300 milj. euroon. Palkkatuet ovat määrärahoista alle puolet ja koulutus pääosana lopusta. Suomi on ollut mitoituksessa jäljessä Pohjoismaista ja työllistämisen sekä palkkatuen osalta kroonisessa alimitoituksessa ja Länsi-Eurooppaan verrattuna häntäpäin maita.

Esimerkki havainnollistaa. Kun palkkatuki on 10 000 euroa vuodessa, 300 milj. euroa riittää 30 000 henkilön palkkatukeen vuodeksi entisten lisäksi. Tuon summan lisääminen palkkatukeen lisäisi työvoimapolitiikan määrärahat 600

milj. euroon, jolla tasolla käytiin ennen romahdusta. Kun palkkatuella työllistettiin heinäkuussa 2020 21 000 henkilöä, nosto lisäisi määrän 50 000:nteen. Sekin on vielä paljon alle runsaan 70 000:n palkkatuella työllistetyin, joka oli taso 1990-luvun lamassa korkeimmillaan.

Pitää oikaista väite, että tämä olisi tehotonta ja kallista. Tehokkuudessa ei ole riittävää mitata sitä, työllistytäänkö jonkin aikaa tukityöllisyysjakson jälkeen ilman tukea. Olennainen kärki tässä on työttömyyden pitkittymisen katkaisu ja sitä kautta pitkäaikaistyöttömyyden paisumisen ja syrjäytymiskiirteen estäminen. Kalleus ei ole totta. Yhteiskunta hyötyy työttömyysturvamenojen alenemisen ja verotulojen lisääntymisen kautta keskimäärin 20 000 euron luokkaa. Kun tästä vähennetään palkkatuki, hyöty työllistämisestä on 10 000 euroa työtöntä kohden. Hyöty tulee siksi, että on muikin palkan maksaja kuin veronmaksaja ja yritys saa työn tuloksen hyödykseen.

Kun työllistäjä on julkinen sektori, valtio tai kunnat, tai kolmas sektori 100 %:n palkkatuella, palkkauskustannus on 30 000 euroa työtöntä kohden. Kun tästä vähennetään työllistämisen hyöty 20 000 euroa, yhteiskunnan kustannukseksi jää 10 000 euroa maksuna työn tuloksesta.

Jos esimerkiksi puolet työllistetään yrityssektoriin ja puolet julkiseen sektoriin tai kolmannen sektoriin 100 %:n tuella, julkisen sektorin budjetin kannalta tulos on plus 10 000 miinus 10 000 eli ei maksa mitään.

Vaikutavuuden ja tehokkuuden ei tarvitse käytännössä mennä lähellekään näin nappiin, kun joka tapauksessa suoralla työllistämällä ja palkkatuella oikein kohdistettuna saadaan pitkäaikaistyöttömyyden nousu estettyä, eikä se ole kallista. Päinvastoin. Kun budjettiin laitetaan tähän rahaa, se tulee julkiseen sektoriin pääosin takaisin. Lisäksi työllisyys nousee, kun tehdään töitä, joita muuten ei tehtäisi. Tämä samalla nostaa työllisyysastetta. Määrärahat tähän hyödyttävät valtion muita sektoreita vähentäessään muita menoja ja tuovat verotuloja. Budjetin tekoa kumminkin helpottaa, kun lakiin kirjataan oikeus muuttaa työttömyyspäiväraha palkkatueksi, kun löytyy työnantaja. Tällöin budjetti ei kasva, vaan meno vain siirretään eri momentille.

**Pekka Tiainen
Valtiotieteen tohtori (kansantaloustiede)**

Kirjoittaja on ollut 40 vuotta ministeriöiden asiantuntijavirkamihe-

Lisäarvon tuotanto eli voitonteko on kapitalistisen tuotantotavan liikelaki

Alkusyksystä lyhyen ajan sisällä Metsäyhtiö UPM ilmoitti Kaipolan tehtaan sulkemisesta, Öljy-yhtiö Neste Naantalin jalostamon alajosta ja autoyhtiö Scania Lahden koritehtaan lopettamisesta. Pelkääntään näiden kolmen tehtaan sulkeminen tietää noin 1500 työpaikan lopettamista ja työntekijöiden työttömyyttä. Marxin mukaan lisäarvon tuotanto on kapitalismin liikelaki, taloudellinen peruslaki ja jää siksi niin kauan, kun on olemassa kapitalistiset tuotantosuhteet. Tämän tuotantotavan ehdoton laki on lisäarvon tuottaminen eli voitonteko. (Pääoma, I osa, s. 494 ja 571)

Kuva: Heikki Mämikkö

Riistäjäfirmat Espoon Otaniemessä komeilevat rinnakkain kuin veljekset. Neste lukeutuu yhtiöihin, joihin valtiolla on strateginen intressi. Uusliberalismin oppien mukaan sitä on siirretty määrätietoisesti pois valtion määräysvallasta. Valtiolla on siinä enää vajaan 36 prosentin suora omistus ja Valtion kehitysyrityksen Vaken kautta 8,3 prosentin omistus. Tänä päivänä voimistuu vaatimus: sähkö- ja energiateollisuus, jakeluverkot ja polttoaineteollisuus on otettava valtion haltuun.

Kanadalaisen taloustieteilijän David McNallyn mukaan kapitalismi on maailmanjärjestelmä, jolle on ominaista pyrkimys pääoman rajatomaan kasaamiseen, ei kansantalouksien kehittämiseen. Tästä johdun kapitalismin toimintaa täytyy hänen mielestään tarkastella ensisijaisesti globaalina järjestelmänä. Pääoma ei investoidu kasvattaakseen bruttokansantuotetta, kansantuloa tai kansallista työllisyyttä. Se investoituu pyrkinessään laajentamaan itseään ja yrittäessään kahmia osuuksia globaalista lisäarvosta (vaikkakin yksittäiset kapitalistit kiinnittävät huomionsa ainoastaan voittoasteisiin suhteissa kokonaisinvestointeihin). (Kurssi kohti konkurssia, toim., Vastapaino, 2011, s.111)

Sulkemisen syy ei ole paperityöläisten korkeissa palkoissa

Kaipolan paperitehtaan sulkemismoitituksen jälkeen UPM:n toimitusjohtaja Jussi Pesonen kritisoi avoimesti kirjjeessään Suomen korkeaa verorasitusta ja muita ulkoisia kustannuksia. Valtakunnallinen ammattiyhdistysliike ajaa tasakorotuksia ja lyhyempää työaika, vaikka tulotaso on jo nyt 30 prosenttia korkeampi ja vuosityöaika lyhyempi kuin Saksassa vastaavaa tuotetta tekevissä tehtäissä, Pesonen tilytti. UPM:n sanomalehti- ja vähittäiskauppaperitoimintojen johtaja Anu Ahola yhtyi samaan valituskuoroon. Melko pian tämän jälkeen Metsäteollisuus ry. ilmoitti irtautuvansa työehtosopimuksesta.

UPM:n Kaipolan tehdas on ollut kannattava ja kokonaisuudessaan UPM tuottaa hyvin. Viime vuonna UPM teki yli 1,4 miljardin euron voitot. Kelan eläkkeellä olevan tutkijan Pertti Honkasen julkaiseman taulukon mukaan se maksoi siitä veroja 17,4 prosenttia. Palkat ja työvoimakulut ovat viime vuosina olleet 11-13 prosenttia liikevaihdosta, viime vuonna 11,9 prosenttia. Liikevoitosta kasvava osa on jaettu osinkoina, ja viime vuoden tulokset osinkoina jaettiin yli 50 prosenttia.

Honkasen mukaan myös johdon palkitsemiseen on käytetty

rutkasti rahaa. Viime vuonna tämän ryhmän palkat ja edut, lisäeläkekulut mukaan lukien, olivat yli 2 miljoonaa euroa/henkilö. Hänen mielestään on myös otettava huomioon, että tuloslaskelman verot eivät ole välttämättä todella maksettuja yhtiöveroja, koska erä voi sisältää varauksia tiedossa oleviin tulevien vuosien veroihin ym.

Paperitehdas kiinni Kaipolassa, uusi sellutehdas Uruguayhin

Marxin mukaan kapitalismissa vallitsee jatkuva pakko kehittää tuotantovoimia suurempien voittojen saamiseksi kilpailijoihin nähden. Kapitalistit investoivat yhä enemmän koneisiin ja teknologiaan (pysyvää pääomaa) kuin työntekijöihin (vaihtelevaa pääomaa). Tuotannon laajentamista tai supistamista ei määrää yhteiskunnalliset ihmisten tarpeet, vaan voiton tuottaminen ja realisoituminen. "Pääoma ei välitä tietyn tavaran kyvystä tyydyttää erityisiä inhimillisiä tarpeita. Merkitystä on ainoastaan sen kyvyllä vaihtua rahaksi, kääntäytävä voitoksi ja edistää kasautumista", kuten David McNally toteaa.

Kapitalistinen arvonalisäysprosessi johtaa yhä suurempaan pääomien kasautumiseen, joille on löydettävä tuottoisia sijoituskohteita. Sen vuoksi markkinoita pyritään laajentamaan maantieteellisesti uusille alueille, kuin myös uusille liiketoiminnan aloille. Ylikasautumiseen vastataan myös helpottamalla pääomien liikkeitä esimerkiksi verotusta keventämällä.

UPM ja Uruguayn hallitus allekirjoittivat vuonna 2017 investointisopimuksen, jonka mukaan Uruguayn hallitus lupasi kehittää rata- ja tieverkostoa kilpailuttamalla rakennustyöt sekä verkoston pitkän aikavälin kunnossapidon. Hallituksen kokonaisinvestointien kerrottiin silloin olevan noin miljardi Yhdysvaltain dollaria (noin 860 miljoonaa euroa). Lisäksi tehtaalle myönnetään vapaakauppa-alueen asema eli runsaasti vero- ja tullietuja, mikä auttaa sitä lisäämään voittoa. UPM:n mukaan se on välttämätöntä kilpailukyyn varmistamiseksi kansainvälisillä markkinoilla.

Uruguayn maaperä, vesistö, villieläimet sekä maanviljely uhattuina.

Yhtiö on toiminut Uruguayssa jo 30 vuoden ajan. Aluksi se kasvatti vain eukalyptusta sellun raaka-aineeksi. Se oli myös mukana osaomistajana Metsä-Botnian Fray Bentosiin vuonna 2007 valmistuneessa kiistellyssä sellutehtaassa. Kaksi vuotta myöhemmin tehdas siirtyi kokonaan UPM:n haltuun.

Fray Bentosin tehtaan rakentamista vastustettiin aikoinaan niin Uruguayssa kuin Argentiinassakin. Ensinnäkin tehtaan vastustajat pelkäsivät Uruguayjoen saastumista, jonka varteen oli rakenteilla myös espanjalainen ENCE-yhtiön puolen miljoonan tonnin sellutehdas. Uruguayssa vastarintaa nostatti myös se, että eukalyptus-plantatien tieltä raivataan alueen normaali kasvillisuus ja tuhotaan luonnollinen ekosysteemi. Vastustajien mielestä uhattuina ovat maaperä, vesistö, villieläimet sekä maanviljely. Kahdeksassa vuodessa hakuuukelpoiseksi kasvava eukalyptus tarvitsee suunnattomia määriä vettä ja sen pelättään alentavan pohjaveden tasoa.

UPM:llä on Uruguayssa yhteensä 405 000 hehtaaria omia ja vuokrattuja puuviljelmiä. UPM käyttää vuosittain noin 4,5 miljoonaa kuutiometriä eukalyptusta Fray Bentosin 1,3 miljoonan tonnin tuotantokapasiteetin tehtaassaan. Uusi tehdas tarvitsisi raaka-aineeksi noin 7 miljoonaa kuutiometriä lisää eukalyptusta vuosittain. Jo tällä hetkellä 5-6 prosenttia maan pinta-alasta käytetään eukalyptuksen kasvattamiseen. Ylen aikoinaan haastatteleman Latinalaisen-Amerikan sellantuotantoon perehtyneen kehitysmaatutkijan mukaan Uruguayn eukalyptusplantatien takia vedestä on jo nyt pulaa.

Viime vuoden heinäkuussa UPM ilmoitti investoivansa 2,7 miljardia dollaria, 2,1 miljoonan tonnin eukalyptussellutehtaan rakentamiseen Paso de los Toroksen kaupungin lähelle Uruguayn keskiosissa. Tehtaan arvioidaan käynnistyvän vuoden 2022 toisella puoliskolla ja lisäävän UPM:n sellukapasiteettia yli 50 prosentilla. Yhtiö kehuu tehtaan olevan suunniteltu tehokkaaksi yksilinjaiseksi tuotanto-laitokseksi, jonka koneet, materiaalit, automaatio ja standardisointi mahdollistavat korkean käyttöasteen ja kunnossapidettävyyden ja alhaiset tuotantokustannukset koko tehtaan pitkän elinkaaren aikana. Nopeasti ja edullisesti kasvava eukalyptus, halvempi työvoima ja edulliset verokohtelut ovat tärkeimmät syyt sille, miksi sellua kannattaa keittää Uruguayssa.

Pörssiyritysten johtajien tehtävä on turvata osakkeenomistajien voitot

Globaalien pörssiyritysten toimintalogiikka tähtää aivan muuhun, kuin työpaikkojen turvaamiseen jossakin Kaipolassa. Pörssiin listattujen yritysten johtajien ensisijainen tehtävä on turvata osakkeenomistajien edut ja voitot. UPM:ssä päätösvaltaa käyttää se tai ne, joilla on varaa ostaa yhtiön osakkeita riittävästi. UPM:ssä on pörssissä noteerattuja osakkeita kaikkiaan 533 735 699 osaketta. Osakkeenomistajia on

kaikkiaan 111 378 kpl.

Syyskuun lopulla kolme suurinta osakkeenomistajaa olivat Skandinaviska Enskilda Banken Ab 165 603 402 osaketta, 31,03 prosenttia osakkeista, Nordea Bank Abp 160 937 831 osaketta, 30,15 prosenttia osakkeista, Clearstream Banking S.A. 15 065 485 osaketta, 2,82 prosenttia osakkeista. Nämä kaikki kolme ovat hallintarekisterissä olevia. Hallintarekisteri tarkoittaa, että pörssiyrityksen omistajien luettelossa näkyy vain osakkeiden säilyttäjä, joka voi olla esimerkiksi pankki ja todellinen omistaja pysyy salassa.

Muita suurimpia osakkeenomistajia olivat Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen 10 826 000 osaketta, 2,03 prosenttia osakkeista, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma 9 085 370 osaketta, 1,70 prosenttia osakkeista, Euroclear Bank SA/NV 7 551 595 osaketta, 1,41 prosenttia osakkeista, Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo 5 744 719 osaketta, 1,08 prosenttia osakkeista, Valtion Eläkerahasto 3 837 531 osaketta, 0,72 prosenttia osakkeista, Svenska Litteratursällskapet i Finland 2 877 070 osaketta, 0,54 prosenttia osakkeista, OP-Suomi 2 517 701 osaketta, 0,47 prosenttia osakkeista, Holding Manutas Oy 2 200 000 osaketta, 0,41 prosenttia osakkeista ja Schweizerische Nationalbank 2 151 626 osaketta, 0,40 prosenttia osakkeista.

UPM:n 20 suurinta osakkeenomistajaa omistaa 75,10 prosenttia osakkeista, yhteensä 400 850 364 osaketta. Näistä hallintarekisteröityjä oli 66 prosenttia. Veikko Huuska kirjoittaa 31.8. Uuden Suomen blogissaan, että valta on niillä 24:llä (0,02 % osakkaista), joilla on yli 1 miljoonaa osaketta. Tämän "eliitin" osakkeiden määrä on yli 400 miljoonaa. Se merkitsee 76,38 prosentin omistusosuutta ja yhtä suurta osuutta vallasta.

Nestettä siirretty määrätietoisesti pois valtion määräysvallasta

Neste Oy perustettiin 9. tammikuuta 1948 ja sen ensimmäinen toimitusjohtaja, vuorineuvos Uolevi Raade esitti öljynjalostamon rakentamista kauppa- ja teollisuusministeriölle. Joulukuussa 1954 eduskunta hyväksyi valtioneuvoston jalostamohankkeen. Naantalin öljynjalostamo käynnistyi heinäkuussa 1957.

Neste on nykyisin valtion osakkuusyhtiö. Vaikka Neste lukeutuu niihin yhtiöihin, joilla valtiolla on niin sanottu strateginen intressi, sitä on uusliberalismin oppien mukaan siirretty määrätietoisesti pois valtion määräysvallasta. Valtiolla on tällä hetkellä siinä enää vajaan 36 prosentin suora omistus ja Valtion kehitysyrityksen Vaken 8,3 prosentin omistus.

Taseet töihin, Valtion Kehitysyrityksiä Vake perustetaan yksityistämisen piilottamiseksi

Kun keskustalainen pääministeri Juha Sipilä halusi vapauttaa valtion osakeomaisuutta myytäväksi, hän aikoi laittaa taseen töihin. Tällä tavoin valtionyhtiöiden myynnistä tehtiin hyväksyttävämpää. Valtion osakeyhtiöiden osakkeiden myyntiä hän perusteli sillä, että rahat voitaisiin sijoittaa edelleen hankkeisiin, jotka tuottavat hyvinvointia koko Suomelle. Tätä varten Sipilän porva-

rihallitus perusti vuonna 2016 Valtion kehitysyrityksiä Vake Oy:n.

Vaken ylevänä tehtävänä sanottiin olevan sijoitusten tekeminen listaamattomiin yrityksiin ja uuden liiketoiminnan käynnistäminen alueille, joille sitä ei ilman tukea synny. Painopistealueita olivat muun muassa tekoäly, digitalisaatio ja uudet liiketoimintamallit. Sen perustamisen taustalla oli myös poliittisia tarkoituksia. Kun aiemmin valtion omistuksiin liittyvät päätökset hyväksyttiin eduskunnassa, niin jatkossa hallituksen eli tarkoituksenaan päätetään kaupoista pienessä piirissä yhdessä Vaken johdon ja valtioneuvoston kanslian virkamiesten kanssa.

Hallitus esitti toukokuussa 2017 eduskunnalle valtion omistussuosien alentamista Neste Oy:ssä ja Vapossa 50,1 prosentista 33,4 prosenttiin. Eduskunta myönsi luvan em. omistussuosien leikkaamiseen ja yli 33,4 prosentin menevän osakeosuuden siirtämiseen Vake Oy:n omistukseen ja myytäväksi. Eduskunnalla ei ole kontrollia siihen, mitä omistuksille tehdään sen jälkeen, kun ne on siirretty Vakeen. Vake toimii valtion budjettitalouden ja eduskunnan päätösvallan ulkopuolella. Sen toimintaa ohjaa parlamentaarinen neuvottelukunta ja se on hallituksen päätösvallan alaisuudessa.

Juonimalla valtion osuus Nesteessä alle puoleen

Tammikuussa 2018 valtio päätti lahjoittaa 50 miljoonan arvosta Nesteen osakkeita perustettavalle Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiölle. Kyseessä oli tarkkaan mietitty juoni, jolla valtion enemmistöosuus Nesteessä saatiin pudotettua alle 50 prosenttiin. Lastensäätiö oli oiva kohde osakkeiden siirrossa, koska kukaan ei oikein voisi ruveta protestoimaan lapsille lahjoitettua rahaa vastaan. Säätiö myi saamansa osakkeet vuoden 2018 aikana kahdessa erässä.

Kesäkuussa 2018 valtion omistussuosia öljynjalostusyhtiöstä edelleen vähennettiin myymällä noin viisi prosenttia osakkeista. Valtio sai niistä 861 miljoonaa ja sen omistus yhtiössä putosi 44,75 prosenttiin. Joulukuun 5. päivä 2018 valtioneuvoston kanslia julkaisi tiedotteen: "Valtioneuvoston tänään tekemällä päätöksellä Neste Oyj:n osakkeista noin 8,3 prosenttia, Posti Group Oyj:n osakkeista 49,9 prosenttia ja Vapo Oy:n osakkeista 16,7 prosenttia sekä Nordic Morning Oyj:n kaikki osakkeet siirretään Valtion kehitysyrityksiä Vake Oy:n omistukseen välittömästi."

Joulukuun osakesiirron myötä valtio omisti suoraan Nesteen osakkeita enää vain 36,4 prosenttia. Valtiolla ei ole enää Nesteessä osake-enemmistöä, tuotantoa Suomessa lopetetaan ja näin ulkomainen pääoma voi ostaa itselleen määrävän aseman yhtiössä. Osakemarkkinat tervehtivät Nesteen uutista Naantalin jalostamon alajosta kurssinousulla.

Uusliberalismi on saatava kuriin. Käytännössä tämä tarkoittaisi ainakin sähkö- ja energiateollisuuden, jakeluverkojen ja polttoaineteollisuuden ottamista valtion haltuun.

Asko Julkunen
Sonkajärvi

KURKISTUS TULEVAISUUTEEN

Kautta aikojen ihmiset ovat kuvitelleet ja rakentaneet erilaisia kuvitelmia, fantasioita tulevaisuuden maailmasta. Sen sijaan vain harvat ovat yrittäneet kuvitella, miltä maailma voisi näyttää talouden ja työllisyyden kannalta. Porvarillisessa taloustieteessä ei ole sopivia teorioita tai laskentamalleja. Joskus jopa usein törmää ajatukseen, että kansantalous vaatii korkeaa matematiikkaa ja siitä synnytettyjä yhtälöitä. Se on puhdasta pötyä. Myös ”viralliset ennustajat” ovat harhaanjohtajia. Tilastokeskus ennustaa, että 1961-90 syntyneistä lähes puolet ja 1991-2005 syntyneistä jokainen on elossa ja maassa vuonna 2070. Ennuste on vähintään puhdasta pötyä.

Kuva: Ville Kahkonen

Työttömien Keskusjärjestö otti budjettiriiheen saapuvat ”vasemmistohallituksen” ministerit vastaan muistuttamalla työttömien ja eläkeläisten oikeuksista. Ihmeteltiin riihen esityslistalla olevaa jo hylättyä ”Aktiivimalli 2” mukaista esitystä työllistämishjelmeiksi, jossa rangaistuksen uhalla ”potkitaan” työttömiä hakemaan olemattomia työpaikkoja. Vanhasen esittelemä ”eläkeputken” poistaminen heikentää sekin työttömän asemaa, mutta ei synnytä työpaikkoja. Mieluiten tulisi estää kannattavien työpaikkojen hävittäminen, kuin työttömien kurittaminen.

BKT on kapitalisteille hyödyllinen järjestelmä

Nykyinen bruttokansantuote (bkt) perustuu 1700-luvulla vaikuttaneen Adam Smithin teoriaan, joka jättää pois laskuista noin puolet tuotannosta. 1800-luvulla myös Karl Marx tutki kapitalistista taloutta ja löysi sitä ohjaavan ihmisistä riippumattoman arvovain.

Siitä huolimatta porvarillinen taloustiede ei tiedä, ei ainakaan hyväksy sitä, että aina kaikki tavarat tuotetaan varastoon, josta ne myydään edelleen käyttöön ja lopulta kulutukseen. Se hylkää tämän tavaravarastoissa olevan arvo-osan, noitu sen olemattomiin, vaikka varastoja kulutetaan ja työllä uusitaan joka hetki. Meillä varastot uusitaan keskimäärin 1,8 kertaa vuodessa.

Kapitalismin kannalta bkt on hieno järjestelmä, vaikka sen tulot ja menot eivät mene tasan. Ne eivät hyvän kirjanpitotavan mukaan vaihuta toisiinsa, ne eivät korreloi. Sik-

si sitä on helppo manipuloida ja järjestellä poliittisen vaatimusten mukaan. Se on poliittisesti tarkoitukseen mukainen, mutta ei missään suhteessa luotettava kansantalouden mittari.

Työvoimatutkimus kaunistaa työttömyysluvut

Tuotanto (kokonaistuotos) on ainoa talouden perustan kestävä mita. Suomessa sitä ryhdyttiin julkaisemaan vasta vuonna 1998. Kun kansantalouden muut osat ovat tiedossa, voidaan helposti selvittää koko tuotannon rakenne ja tehokkuus. Jakamalla tuotanto tehdyillä työtunneilla saadaan esiin oikea työn tuottavuus ja tarvittaessa myös toisinpäin, jos tuottavuus tunnetaan.

Samalla kun ryhdyttiin julkaisemaan tuotannon lukuja, lopetettiin todellisten työtuntien kerääminen ja siirryttiin ns. työvoimatutkimukseen. Se tehdään kyselynä puhelimitse. Sillä kuten kyselytutkimuksilla yleensäkin, voidaan tulok-

sia järjestellä tarpeen mukaan. Samalla työpaikat nostettiin työllisyyden mitaksi.

Työllisyyden mittaamisessa työtunnit unohdetaan, kun lyhyet pätkätyöt lisäävät työpaikkoja, parantavat työllisyyttä vähenevistä palkallisista työtunneista huolimatta. Heti ensimmäisenä tutkimusvuonna työtunnit lisääntyivät 2,7 %. Nyt haamutunnit ovat lähes kuusi kertaa enemmän. Näin ”tutkimus” kaunistaa työllisyys/työttömyys lukuja, mutta samalla heikentää työn tuottavuutta.

Kokemukseen perustuen taloutta voi ennakoita

Pitkäaikaisella tilastollisella seurannalla (tuotanto, tuonnit, tuottavuus) päästään lähelle todellisia tehtyjä tunteja. Oikaisemalla tutkimuksen haamutunnit saadaan oikea työn tuottavuus ja ainekset tulevaisuuden ennakointiin.

Kansantalouden kehityksen suhteen on erityisesti korostettava, että kukaan ei todella tiedä mitään tulevaisuudesta, mutta menneisyyden tietojen perusteella taloutta voidaan mielekkäästi ennakoita. Lisäksi yleinen käsitys tulevasta maailmanlaajuisesta kehityksestä on hyvää ainesta. Arvolain perusteella tiedetään, että yritysten välisen kilpailun vuoksi työn tuottavuus kasvaa lähes aina tuotantoa nopeammin - työn tarve vähenee ja työttömyys lisääntyy. Tähän vaikuttaa myös ennakoimaton väestökehitys mm. syntyvyys.

Pääomien, palveluiden ja tavaroiden vapaa liikkuvuus muutti kaiken

Euroopan unioniin liittymisen jälkeen on tapahtunut rajuja muutoksia. 1980-luvulla tuotanto kasvoi 50,5 %, mutta työn tuottavuus poikkeuksellisesti vain 46,2 prosenttia, silloin työtunnit lisääntyivät. Mutta EU:n ennakkoehtojen toteutus muutti kaiken.

Ensin poistettiin pääomien liikkumisen esteet. Niinpä pankit ottivat mielettömät määrät ulkomaisia lainoja, kasvattivat tasei-

työntantajan valitelleen kertakaan, kuinka rahat loppuvat, kun ei tehdä paperia. Pitkä tauko laittoi monet ajattelemaan olevia oloja ja päätösten taustoja. Kaikki porvarilehdet ja ns. ”riippumattomat” kertoivat paperintekijöiden huiamista palkoista. Työsulun aikana totesin aikani kuluvan ilman kuorimolle pyöräilyäkin ja irtisanoin itseni. Eläkkeeni määräksi kerroin 5000 euroa kuukaudessa. Ystäväni Jukka Rislakki lähetti heti sähköpostia, että Latviassa ei presidenttikään saa noin korkeaa palkkaa. Kerroin kyllä myöhemmin Jukalle keinoi hatusta tuo summa oli vedetty.

Yhteenvetona aiemmasta eivät paperintekijöiden palkat ainakaan ole syynä Kaipolan tehtaan sulkemiseen. Liian korkea palkkaa hankkivista osaan nimeitä yhden - Jussi Pesonen. Kyllä hänen palkallaan pitäisi osata muuttakin kuin tehtaitten sulkemista ja myymistä.

Reino Welling
eläkeläinen ja sotaorpo Jämsänkoskelta

Liian korkeat palkat?

työehtoneuvottelujen alettua myös valituskuorot aktivoituivat. Ei ole rahaa palkankorotuksiin. Kyllä sitä rahaa kuitenkin aina löytyi sopimuksen tekoon, olisiko ollut rahajemma vanhassa lastusäilössä? Tosin on myönnettävä devalvaatioilla olleen osansa ratkaisuisissa.

Tämän vuotiset valituskuorot väittävät liian korkeitten paperityöläisten palkkojen olevan syynä Kaipolan lopettamiseen. He samalla kehuvat Paperiliiton entistä ja nykyistä johtoa. Ammattiliiton tehtävänä on hankkia jäsenistölle hyvät työehdot ja kohtuulliset rahakorvaukset työnteosta. Paperiliitolla on ollut onni aina saada johtoon pätevät ja pystyvät johtajat. Edesmenneistä johtajista haluan mainita Kalevi Arosen Jämsänkoskelta. Nykyinen johtokin saa kiitosmaininnan.

Vuonna 2005 lienee UPM:llä ollut salainen vararahasto. Oli 7 viikon kestoinen työsulku. En muista

UPM:n johdossa ei ilmeisesti tunneta vanhoja suomalaisia sananlaskuja, jotka ihmeellisesti ovat ajankohtaisia vielä vuonna 2020. ”Lypsävää lehmää ei pitäisi tappaa.” Nyt on kuitenkin ilmoitettu Kaipolan tehtaan lahtauksesta. Ilmeisesti päätös on ainakin osittain poliittinen. Kokoomuksen korpit ovat ainakin jo jaolla.

Syitä tuottavan tehtaan lopettamiselle etsitään koirien ja kissojenkin kanssa. Yhtenä syynä lienee yritys vaikeuttaa tai jopa kaataa Marinin hallitus. Tilanne on uusi, mutta jollain tavoin silti tutun tuntuinen. Olin Jämsänkosken tehtaalla palveluksessa 42 vuotta ja 4 kuukautta. Työssä oloaikana ehti olla monenlaista johtajaa niin tehtaalla kuin Paperiliitossakin. Firman nimikin vaihtui muutaman kerran. Parasta työssäoloaikaa oli niin sanottu Juuson aika. Juuso Walden oli pesunkestävä porvari, mutta silti poikkeuksellinen, hänellä oli inhimillisyyttä. Työntekijät olivat yksilöitä, eivät kuten myöhemmin olivat vain lukuja tilastoissa. Vuodesta ja vuosikymmenistä huolimatta

Lähde: Tilastokeskus, ennuste ja kaavio Kai Kontturi

TAULUKKO Tuotanto, työllisyys ja laaja työttömyys 1980 - 2070 2010 rahassa, 1000 henkeä ja tuntia										
	Tuotanto ¹⁾		Työn luottamus		Työvoima ²⁾		Työllisyys ³⁾		Työttömyys ⁴⁾	
	mdt €	% 10 v	€tn	% 10 v	henkeä	tuntia	henkeä	tuntia	tuntia	%
1981-90	216,1	50,5	50,41	46,2	2 756	4 287	578	11,9	3 277	80,1
1991-00	291,0	34,7	78,89	52,5	2 843	5 019	2 144	3 785	1 234	24,6
2001-10	355,3	22,1	94,75	23,2	2 908	5 133	2 125	3 750	1 383	26,9
2011-20	352,9	-0,7	110,10	16,2	2 809	4 958	1 816	3 205	1 753	35,3
2021-30	372,8	5,7	127,14	15,5	2 801	4 943	1 661	2 933	2 011	40,7
2031-40	389,3	4,4	148,54	15,3	2 741	4 838	1 505	2 857	2 182	45,1
2041-50	404,9	4,0	170,40	16,3	2 653	4 682	1 346	2 376	2 306	49,3
2051-60	418,9	3,5	197,17	15,7	2 624	4 631	1 204	2 125	2 507	54,1
2061-70	432,7	3,3	223,67	15,1	2 608	4 602	1 096	1 935	2 668	58,0

¹⁾ Tuotanto kauden viimeinen vuosi. % kymmenen vuoden keskiarvo. ²⁾ 81-82 % työikäisistä (15-64 v).
³⁾ Täysi työvoima 1765 tuntia/hlö. ⁴⁾ Laajassa työttömyydessä ovat mukana piilotyöttömät, pätkätyöttömät ja työvoiman ulkopuolelle siirretyt puuttuvat työtunnit.

Lähde: Tilastokeskus ja Työministeriön ”Työvoima 2025”.
Laskelmat, tilasto-oikaisu ja ennusteet Kai Kontturi

taan. Nyt, kun rahaa oli, pankit antoivat sitä kaikille halukkaille. Luke-mattomat yritykset ja yksityisetkin velkaantuivat. Toiseksi toteutettiin tavaroiden palvelusten vapaa liikkuminen. Tuonti lisääntyi hurjasti. Sen seurauksena 50 000 kotimarkkinayritystä meni nurin. Siitä syntyi pankkikriisi ja tuotannon kasvu hidastui oleellisesti. Työttömyys lisääntyi dramaattisesti.

Tilastokeskus antaa kuitenkin toisenlaisen kuvan. Sen mukaan vuonna 2019 työttöminä oli vain 3,5 %. Kun kukaan ei moista usko, se tekee uskottoman tempun ottamalla työttömyyslukuun mielettömän määrän vanhuuseläkeläisiä ja saa siitä huolimatta työttömyydeksi olemattomat 164 tuhatta henkeä, 6 %.

Samanlainen haamuleikki jatkuu työtunneilla. Kun työvoimatutkimuksen mukaan tunneista poistetaan haamutunnit, jää todella tehtyjä työtunteja 3633 miljoonaa. Kun tarjolla oli 4775 miljoonaa tuntia, haaskattiin työttömyyteen 23,9 %. Siitä puuttuvat (120 000 henkilön) vaikeasti työllistettävien tunnit.

Työttömyys kasvaa väijämättömästi

Kaudella 1994–2018 edellisiin kausiin verraten kasvuvauhti hidastui, mutta siitä huolimatta talous kasvoi. Sitten tuli lama. Kasvu pysähtyi kuin seinään. Kului kymmenen vuotta, ennen kuin lamaa edeltänyt tuotannon taso saavutettiin. Ja kas! kului vain pari vuotta, kun tuli uusi romahdus. Nyt kaikki merkit viittaavat hitaaseen globaaliin kasvuun, joka vaikuttaa myös meille. Näyttääkin siltä, että 2019 taso saavutettiin vasta viidentoista vuoden kulluttua. (Kaavio).

Jos tai kun 2020 tuotanto supistuu noin 10 %, työtuntien määrä vähenee ja työttömyys lisääntyy, sillä joka tapauksessa työn tuottavuus kasvaa. Noin 352,9 miljardin euron tuotanto vähentää merkittävästi työtunteja. Siksi laaja työn puute, työttömyys (pätkätöiden tuntivaheet, työvoiman ulkopuolelle siirretyt ja piilotyöttömät) kipuaa hurjasta 1753 miljoonaa työtuntiin, 35,3 %:iin! (Taulukko)

Ennusteessa kaudella 2021–70 tuotanto on todella kivuliasta muun maailman mukana ja maassa toistuvien taantumajaksujen vuoksi. 50 vuoden kuluttua tuotanto lie-

nee 423,7 miljardin euron tienoilla. Siihen tarvitaan ehkä/noin 1935 miljoonaa tuntia. Jos tarjolla (työikäisten määrästä riippuen) on 4602 miljoonaa tuntia, niin käyttämättä jää mielettömät 2668 miljoonaa tuntia, 58 prosenttia.

Nykyisen normaalin työvoiman perusteella se tarkoittaisi 1,5 miljoonaa henkilövuotta. Paljon riippuu työaikaista. Onko viikko-työaika ylityöneen lyhennetty, jos yleensä lyhennetään. Nykyisellään hampaaton työväenliike (poliittinen ja ay-liike) tarvitsee hurjan ryhdistäytymisen, että työaika oleellisesti lyhennetään palkkaa alentamatta. Tehtäköön sen suhteen mitä tahansa, se ei kuitenkaan poista työn ja pääoman välistä syvenevää ristiriitaa.

Uusliberalismi ei pelasta kapitalismia sen yleiseltä kriisiltä

Ennusteet ovat kuitenkin aina ennusteita. Ne eivät koskaan toteudu sellaisenaan. Kansantalouden ja koko yhteiskunta sisältää rajattoman määrän muuttuvia tekijöitä. Se on kuitenkin varmaa, että kapitalismin, ihmisten tahdosta riippumaton, arvovaki pakottaa kapitalistit keskinäiseen kilpailuun. Häviöjä poistuu tuotannosta ja pääomat keskittyvät harvojen omaisuudeksi. Olkoon miten tahansa, niin tämän verisen kapitalistien välisen kilpailun maksavat palkkatyöläiset, työväenluokka Siksi kapitalistien ja palkkatyöläisten etujen välinen ristiriita kärjistyy.

Niin sanotut kehittyneet teollisuusmaat ovat joutuneet pysyvään hitaan kasvun aikaan. Heillä ei ole siitä pois pääsyä. Globaali kapitalismi on yleisen kriisin vanki - työtunnit vähenevät, työttömyys ja kurjuus lisääntyvät. Kautta aikojen ihmiset ovat kuvitelleet ja rakentaneet omaa tulevaisuuden maailmaansa. Ehkä nyt maailman alta kaksikymppiset ja heidän jatkokseen syntyvät joutuvat, halusivat tai ei, vapauttamaan maailman kapitalismin yleisestä kriisistä lakkauttamalla kapitalistisen yksityisomistuksen.

Tulevaisuuden vaihtoehdot ovat vähissä. Siksi sosialismin aave kummittelee pysyvästi kapitalismin yllä!

Kai Kontturi
Toimituksen välitsikot

USA:n vaalit: Trump ja Biden kiistelivät, COVID raivoaa

30. syyskuuta pidetyssä presidenttiehdokkaiden vaalikeskustelussa kaksi valkoista miestä heitti mutaa toistensa päälle esityksessä, jota koulun viidennen luokan keskusteluryhmä olisi pitänyt nostettavana. Tämä keskustelu tullaan muistamaan jatkuvasta kaapelikanavauutisten tyyliisestä riitelystä ja keskeytyksistä, jotka esivät kumpaakin ehdokasta ja erityisesti Bideniä ilmaisemasta itseään kunnolla. On avoin kysymys, olisiko kumpikaan pystynyt tekemään niin, jos heille olisi annettu mahdollisuus. Kumpikaan ehdokas ei esittänyt mitään ehdotuksia Yhdysvaltojen työtätekeviä ja sorrettuja ihmisiä varjostavien lukuisten kriisien ratkaisemiseksi - COVID-19:stä, työttömyydestä, asumisesta ja terveydenhuollosta rasismiin, poliisin julmuuteen, maahanmuuttajien karkotuksiin, ympäristökatastrofiin ja imperialistisiin sotiin.

Poliisin julmuuden ja tappamisen halun vastustuksesta alkunsa saanut "Black Lives Matter" organisaatio on kasvanut USA:n tähän saakka laajimmaksi kansalaisoikeusliikkeeksi. Tämä liike on laajentunut koskemaan myös kaikkien työtätekevien kansanryhmien oikeuksia.

Keskustelu, jos sitä voidaan siten nimittää, alkoi kiistalla Trumpin oikeudesta nimittää tuomari korkeimpaan oikeuteen ennen vaaleja. Sisälöstä sanottiin vähän, eikä odotetusti puhuttu korkeimmasta oikeudesta antidemokraattisena instituutina, jossa yhden tuomarin kuolema voi asettaa kyseenalaiseksi miljoonien ihmisten ankarilla kamppailuilla saavuttamat demokraattiset oikeudet.

Trump syytti Bideniä ja demokraattista puoluetta "sosialistisen lääke- ja terveydenhuollon" ajamisesta. Biden torjui tämän painokkaasti - hän oli aiemmin ilmoittanut, ettei tue Medicare for All (terveydenhoito kaikille) -ratkaisua ja ilmoitti ylpeänä, että hän oli voittanut Bernie Sandersin. Sanomalla "minä olen demokraattinen puolue" Biden ilmoitti itse asiassa, että demokraattipuolue ei koskaan tule olemaan muutoksen väline hallitsevan luokan valvonnan ulkopuolella. Kumpikin ehdokas väitti tarjoavansa parempaa terveydenhuoltoa halvemmalla, mutta kumpikaan ei ehdottanut Medicare for All:ia ilmeisenä ratkaisuna, kun pandemia jättää miljoonat työttömät ilman työnantajaperusteista sairausvakuutusta.

Pandemiasta puhuttaessa Biden hyökkäsi Trumpia vastaan, koska yli 200 000 ihmistä Yhdysvalloissa sai kuolla, eikä loppua ole näköpiirissä. Hän huomautti oikein, että Trumpilla ei ole suunnitelmaa pandemian. Mutta Biden ei myöskään esittänyt omaa suunnitelmaansa. Kykenemättömän puolustelemaan täydellistä epäonnistumistaan pandemian torjumisessa, Trump väitti omituisesti, että olisi ollut vielä pahempaa - 2 miljoonaa kuollutta - jos Biden olisi presidentti.

Molemmat ehdokkaat kilpailivat näyttääkseen aggressiivisemmalta Kiinaa kohtaan, samalla kun kuvailivat toisen liian mukautuvaksi. Molemmat väittivät vastustajan olevan Venäjän taskussa. Trump käytti rasistista, Kiinan vastaista kieltä viitaten COVID-19-pandemiaan. Kummankin ehdokkaan tarkoituksena on kasvattaa Kiinan ja Venäjän vastaista mielialaa valmistauduttaessa uusiin Yhdysvaltain imperialistisiin sotiin.

Kumpikaan ei tuominut valkoista ylivaltaa

Kumpikaan ehdokas ei ilmaissut tukeaan Black Lives Matter -väelle, kun George Floyd joutui poliisin tappa-

maksi. Molemmat torjuivat poliisin rahoituksen leikkaamisen ja syyttivät vastustajaa sen ajamisesta. Kun kysyttiin yhteisön ja asukkaiden toteuttamasta poliisivalvonnasta, kumpikaan ehdokas ei edes uskaltanut vastata.

Biden tunnusti poliisijulmuuden olemassaolon, mutta hänen ratkaisunsa oli lisätä rahoitusta poliisille. Biden vähätteli loputtomia poliisin tekemiä murhia yksittäisten "mätien omenoiden" toimintana. Trump vaati lisää "lakia ja järjestystä", klassisen termi, joka tarkoittaa lisää valtion rasistista sortoa. Lienee tarpeetonta sanoa, että poliisin roolia orjasiippaajien jälkeläisinä ja hallitsevan luokan harjoittaman sorron toimeenpanijoina ei keskustelussa mainittu.

Biden ja Trump eivät kumpikaan kyenneet kakistamaan ulos termejä "poliisin julmuus" tai "Black lives matter" ainuttakaan kertaa keskustelun aikana. Hallitseva luokka pelkää jopa rikostensa nimeämistä. Keskustelun vetäjä Chris Wallace haastoi Trumpin tuomitsemaan valkoisen ylivalan väkivallan. Trump kieltäytyi, mikä ei yllättänyt. Hän antoi sen sijaan ikään kuin presidentin määräyksen valkoisten ylivaltalaisille "pitäytyä taka-alalla ja aloillaan".

Trumpin "stand by" -vaatimukset fasisteille sekä kommentit kuten "jonkun on tehtävä jotain Antifan suhteen" ja "kehotan kannattajiani menemään äänestämään ja tarkkailemaan tilannetta", asettavat perustan oikeistolaiselle pelottelulle, vaalien mitätöimiselle, jos tulos ei ole Trumpille suosiollinen, ja rasistisille ja vasemmistonvastaisille hyökkäyksille. Uusifasistinen Proud Boys-liike itse asiassa noteerasi Trumpin kommentin iloisesti sosiaalisen median tweetissä: "Seisomme aloillamme ja valmiina, sir!"

Trump tuomitsi vasemmiston syylliseksi siihen, että ihmisiä tapettiin rasismien vastaisissa mielenosoituksissa. Itse asiassa äskettäin tehty tutkimus osoitti, että antifasistiset voimat Yhdysvalloissa eivät ole vuodesta 1994 lähtien tappaneet yhtäkään ihmistä, kun taas oikeistolaisten hyökkäykset ovat tappaneet 329 ihmistä. Tämä luku ei sisällä rasistisen poliisin vuosittain surmaamia tuhansia ihmisiä. (tinyurl.com/y6hwepuk)

Biden tuomitsi myös kevään ja kesän kapinat sanoen: "Väkivalta

Cleveland Ohiossa pidettiin USA:n presidentinvaalien ensimmäinen ehdokkaiden välinen tv-väittely. "Black Lives Matter"-liike järjesti tv-väittelyn oheen mustien oikeuksia puolustavan protestin. BLM-liikkeen tunnuslause on "Mustien hengellä on väliä".

vastauksena ei ole koskaan sopivaa. Rauhallinen protesti on, väkivalta ei ole koskaan sopivaa. Tämä loukkaava liberaali hölynpöly tuomitsee "väkivaltaisiksi" ne, jotka vastustavat keinolla millä hyvänsä nyky päivän suurinta väkivallan lähde - Yhdysvaltain imperialismia. Mutta tietenkään hallitseva luokka ei tule koskaan ylistämään työläisiä ja sorrettuja ihmisiä siitä, miten he vastustavat sortoaan ja kaatavat sen.

Ympäristökysymyksistä puhuttaessa Trump vihjaili ja pyöriteli ihmisen aiheuttaman ilmastomuutoksen tunnistamista ja heitti hämmentävää hölynpölyä Kalifornian palontorjunnasta. Hän hyökkäsi Bidenia vastaan Vihreän New Dealin tukemisen vuoksi. Kuten terveydenhuollossa, Biden hylkäsi painokkaasti edistyksellisen kannan esittäen oman paljon pienemmän suunnitelmansa. Vaikka vasemmisto voi ja sen pitää kritisoida Vihreää New Dealia, koska osa hallitsevasta luokasta ainoastaan yrittää rahastaa "vihreällä" energiateknologialla, molemmat ehdokkaat asemoivat itsensä siitä kauas oikealle.

Työväenluokka ei voi luottaa kumpaankaan valta-alueeseen

Ehkä kaikkein pahaenteisintä keskustelussa oli viimeinen osa, joka käsitteli vaalihuijausta. Trump jatkoi pohjustustaan vaalien pätevyyden kiistämiseksi, kun taas Biden yksinkertaisesti käski ihmisiä "tulemaan paikalle ja äänestämään". Kuten saattoi odottaa, ei vaadittu joukkotoimia tai mielenosoituksia äänioikeuden puolustamiseksi tai valkoisen ylivalan voimien murskaamiseksi, joita Trump kokoaa omaksi puolustukseksi. Biden tietää, että tällainen liikehdintä tuomitsisi myös hänet vuosikymmeniä jatkuneis-

ta palveluksista Yhdysvaltain imperialismille, hänen tuestaan mustien joukkomittaiselle vangitsemiselle, hyvinvoinnin purkamiselle ja monelle muulle taantumukselliselle politiikalle, jota hän on auttanut toteuttamaan.

Keskustelussa oli merkittävä myös se, mitä siinä ei mainittu. 90 minuutin keskustelussa ei ollut yhtään viittausta maahanmuuttajakriisiin, asumiseen, LGBTQ2S +-sortoon tai Yhdysvaltain imperialistisiin sotiin. Keskustelu teki selvemmäksi kuin koskaan, että työläiset ja sorretut eivät voi luottaa kumpaankaan hallitsevan luokan puolueeseen. Niillä ei yksinkertaisesti ole vastauksia meille. Vain työläisten ja sorrettujen ihmisten järjestäytyminen ja taistelu voivat puolustaa ja laajentaa demokraattisia oikeuksia, voittaa rasismiin siirtymisen, murskata fasismia ja johtaa tietä vallankumoukselliseen sosialistiseen tulevaisuuteen, jossa yhteiskunta on järjestetty vastaamaan kaikkien tarpeisiin voittojen sijasta.

Kummankin hallitsevan luokan puolueen kyvyttömyys esittää presidenttiehdokasta, joka täyttää edes vähimmäispätevyyden, on osoitus Yhdysvaltain imperialismiin kriisistä. Järjestelmä on yhä enemmän kyvytön toimimaan. Tällaisina aikoina vallitseva tilanne ei voi jatkua, vaan edessä on joko jyrkkä siirtyminen yhä enemmän oikealle - tai sitten vasemmalle, kohti vallankumouksellista sosialismia. Koska edessä on tämä valinta, työväenluokan tarve ottaa aloite itselleen riippumatta kahdesta hallitsevan luokan puolueesta ja siirtyä vasemmalle, on suurempi kuin koskaan.

Nathaniel Chase
Workers World, 1.10.2020
käännös: Tommi Lievemaa

Sarvipää paratiisissa

Perussuomalaisten johtajat ovat ihmetelleet, miten äärioikeistolaiset ainekset ovat päässeet soluttautumaan puolueeseen. Siinä sitä ihmettelemistä riittää, kun katsoo demarijoh-toiselle hallitukselle välikysymyksen jättäneiden puolueiden joukkoa.

Siinä sulassa sovussa Kristilliset, Kokoomus ja Perussuomalaiset vaativat työllisyyden nostamista ja velkaantumisen lopettamista, mutta isäntämaa USA:n ase-teollisuuden rahoittamista hävit-täjähankinnoilla ja samalla isän-tämaan järjestämiin sotaretkiin osallistumista ei kyseenalaisteta. Hävittäjät on ostettava velaksi. Siitä hankinnasta ovat oppositio- ja hallituspuolueet samaa mieltä. Mitä se äärioikeistolaisuus on kun ko-

koomuslainen "yrittäjä" vaalimai-noksessaan julistaa "Maahanmuut-taja sosiaalipummeille stoppi!" Ja perussuomalaisten entisen sirkkeli-sahurin ja nykyisen europarlamen-taarikon auton kyljessä lukee "Tur-vapaikkaturistit ulos joka ukko". Näiden poliittisten toimijoiden mieleen ei näytä sopivan yhtälö: läntisen ar-voyhteisön järjestämät sodat itse-näisten valtioiden tuhoamiseksi ja turvapaikanhakijat. On helppo yl-lyttää tietämättömiä köyhiä hyök-käämään pakolaisia kohtaan.

Sosialidemokraatin Sanna Marinin hallitus toteuttaa oikeistolaisista politiikkaa. Ikääntyvät työttömät työllistetään häthätä-korvausten lopettamisella. Yrittäjät puolestaan kantavat vastuuta osakkeenomistajille lopettamalla paperi-

tehtaita. Kun paperilla ei ole kysyntää, tehtaat on suljettava. Hallitus, sen paremmin kuin oppositiokaan ei voi toteuttaa nykyisessä vapaas-sa markkinataloudessa muuta kuin oikeistolaisista politiikkaa.

Ja kuten "kaikki tietävät" sosialismi on huonompi talousjärjestelmä kuin tämä meidän hyväksi havaittu. Kommunistit ovat antautuneet porvariston mielenmuokkaukseen. "Se, joka hallitsee mediaa, hallitsee mieltä." Helsingin Sanomien entinen päätoimittaja Mikael Pentikäinen, joka erotettiin luottamuspuolan vuoksi ilman YT-neuvotteluja, paikalla sopien.

Viljo Heikkinen
vanhempi huoneenrakentaja
Lapinlahti, 9.10.2020

Suomalaista ahneutta

Suomessa ei liene käyty julkista kilpailua ahneuden Suomen mestaruudesta. Uskoisin kuitenkin erilaisten perintätöimistöjen olevan kilpailun kärjessä.

Muistisairas vaimoni oli velkaa puhelinmaksusta peräti 11 euroa 90 senttiä. En ole löytänyt alkuperäistä laskua, joten en tiedä onko laskua edes tullut. Postinkulku on nykyään palannut ilmeisesti jalka ja hevosajaksi, ainoa muuttuva osa on postimaksut. Lisäksi samoihin aikoihin suoritin pankin vaihdon, en halunnut erään kartanonherran näkevän painajaisia pankkikonttorien lattialle hiekkaa kantavasta rupusakista.

Niin palatakseni alkuun, tuo 11,90 euron lasku poiki karhukirjeen. Maksoin tuon 11,90

mutta väärään aikaan! Intrum niminen perintäfirma oli jo aloittanut perintätöimet ja nyt on velkaa taas 19,08 euroa eli perintäkulut 14 euroa, 5 euroa maksuistutus ja summa, josta kiikastaa-8 senttiä. Onkohan DNA-firma todella tuon tarpeessa?

Irtisanoin kaikki sopimukset DNA:n kanssa. Menee vielä aikaa tuon 8;n sentin maksuun. Olen pyytänyt tuttua kansanedustajaa tutkimaan, onko asian kanssa jotain tehtävissä, samoin vaivaan kulluttaja-asiamiestä. Kyllä vanha sanonta lienee voimassa- ahneella on epähygieeninen loppu.

Reino Welling
Omaishoitaja Jämsänkoskelta

Tiedotussota ja Valko-Venäjän presidentinvaalit 9.8.2020

Ikävintä tässä on se, että myös kommunistien keskuudessa on vallinnut hyvinkin erilaisia käsityksiä tapahtumista ja niiden taustoista. Asioiden ytimien löytäminen ja pääristiriitojen hahmottaminen ei ole kaikilta onnistunut. Huomiota kiinnitetään epäoleellisiin ja vähemmän merkityksellisiin sivuasioihin. Esimerkiksi Valko-Venäjän geopolittisen aseman tärkeyttä Naton ja EU:n harjoittaman politiikan puristuksessa ei ole haluttu aina ymmärtää nyt kyseessä olevan asian yhteydessä.

Tiedonantajan tapaus

Tiedonantajan kuukausilehti nro 9/2020 ilmestyi 24.9.2020. Sivulla 16 komeili Minskin traktoritehtaalta otetun kuvan yhteydessä lehden oma juttuotsikko "Valko-Venäjällä tarvitaan rauhanomaista ratkaisua". Itse teksti oli käännös Valko-Venäjän vasemmistopuolueen "Oikeudenmukainen maailma" kannanotosta 12.8 kolme päivää aikaisemmin pidettyihin presidentinvaaleihin ja niiden jälkeisiin tapahtumiin. Muuta Valko-Venäjä-asiaa ei kyseisessä lehden numerossa ollutkaan. Vain puolentoista kuukauden takainen kannanotto. Edellisessä numerossa 8/2020, joka ilmestyi 27.8.2020, ei ollut senkään vertaa eli ei mitään. Tällä lailla lehden lukijat saivat tietoa entisen neuvostotasavallan nykytilanteesta. Heinäkuun loppupuolella 22.7 oli kuitenkin SKP:n virallisilla facebook-sivuilla julkaistu Jiri Mäntysalon kirjoitus, jossa ennakoitiin tulossa olevia vaaleja. Sekin perustui kyseisen vasemmistopuolueen aineistoon. Jutussa oli otsikkona "Kasvatvat protestiliikkeet vaativat Valko-Venäjän Lukashenkon eroa".

Sekä Mäntysalon kirjoituksessa, että nyt viimeksi julkaisussa Valko-Venäjän vasemmistopuolueen vaalien jälkeisessä kannanotossa toistetaan kaikki valtamedioiden Valko-Venäjään ja presidentti Lukashenkaan liittyvät yleis-

Valtamedia ja monet muutkin tiedotusvälineet ovat omaksuneet lähes yksimielisen linjauksen suhtautumisessa Valko-Venäjän viimeaikaisiin tapahtumiin. Tämä ei ole tietenkään mitään uutta, mutta kannanottojen ja uutisannin jyrkkyys Valko-Venäjää ja sen presidenttiä kohtaan on ollut tällä kertaa selvästi tavallisuudesta poikkeavaa. Pakotteita vaaditaan ja puuhataan myös vasemmistolaisissa piireissä. Varsinkin niiden keskuudessa, jotka ovat mukana EU:n toiminnoissa.

Valko-Venäjällä kansa juhlii aina voitonpäivää. Kuva Minsistä voitonpäivän juhlamarsista v. 2015.

tykset, väitteet ja vaatimukset. Niitä ei kannata kaikkia tässä ruveta toistamaan. Ylen uutisissa ja Helsingin Sanomissa samanlaiset näkemykset on kerrottu jo moneen kertaan. Jotain kohtia kuitenkin on tarpeen tarkastella.

Nimensä muuttanut puolue

Mäntysalo käytti kirjoituksessaan 22.7 edellä mainitusta puolueesta nimeä Valko-Venäjän kommunistinen vasemmistopuolue "Reilu maailma". Mikähän tähän on ollut syynä? Puolueen aiempi nimi oli "Valko-Venäjän kommunistit", joka vuonna 2009 muutettiin nykyiseksi vasemmistopuolueeksi lisäämään "Oikeudenmukainen maailma". Puolueen ohjelmassa luovut-

tiin marxilais-leniniläisestä linjasta, joten silloin oli syytäkin vaihtaa nimeä. Sitä on kuitenkin vaikea käsittää, että "kommunistinen"-määrittelmä tuotiin edelleen esille, vaikka sille ei ole mitään perusteita enää. Menikö juttu paremmin lukijoille perille, kun siinä annettiin ymmärtää, että kyse oli Valko-Venäjän kommunistien mielipiteistä? Kahta kuukautta myöhemmin nimi oli kuitenkin lehdessä oikeassa asussaan. Tosin siinäkin se oli "Reilun maailman" muodossa, vaikka yleisemmin käytetty käännös on ollut "Oikeudenmukainen maailma". "Kommunistinen"-määrittelmää ei enää kuitenkaan esiinny eikä pidäkään.

Puolen valinta

Näkykö kyseisen puolueen linjanmuutos ja puolen valinta nyt tämän päivän tapahtumiin nähden? Näin näyttäisi käyneen. Oikeudenmukainen maailma-puolue korostaa kannanotossaan 12.8, että jo ennen vaaleja alkaneiden protestien ai-

noa alkuunpanija olisi ollut "Valko-Venäjän kansa". Puolueelta on jäänyt huomaamatta, että ulkoiset voimat ja niiden kanssa yhteistyötä tehneet valkovenäläiset tahot ovat toimineet täysin samoin kuin aiemmin vastaavissa "värihallankumousyrityksissään". Päämääränä on ollut Valko-Venäjän kansainvälispoliittisen suuntauksen muuttaminen Ukrainan ja eräiden muiden maiden tapaan. Samalla Venäjän "piirittäminen" on voinut jatkua määrätietoisesti ja Naton tavoitteiden mukaan. Venäjän ja Valko-Venäjän valtioliiton hajottaminen olisi tässä yhtenä väliaskelmana. Yhdysvallat ja EU ovat tukeneet Valko-Venäjän vastaista protestiliikettä taloudellisesti. Summat eivät ole olleet mitenkään vaatimattomia. Saksa on antanut auliisti poliittisen tukensa oppositiolle. Onhan sillä historiallista kokemusta, kun se on kahteen kertaan miehittänyt Valko-Venäjän aluetta. Näin tapahtui sekä ensimmäisen että toisen maailmansodan aikana. Olisiko

jotain jäänyt hampaankoloon, kun kummallakin kerralla tuli lähtö Valko-Venäjältä?

Valko-Venäjän kommunistit

Valko-Venäjällä on kuitenkin edelleen kaksi kommunistista puoluetta, jotka eivät hyväksy minkäänlaista Ukrainan Maidanin valkovenäläistä versiota. Toinen näistä, Valko-Venäjän kommunistinen puolue, oli vaalien aikaan ja nyt niiden jälkeenkin mukana laajassa kansanrintamassa varmistamassa presidentti Lukashenkan uudelleenvalintaa. VVKP on toiminut yhteistyössä kommunistisen nuorisoliiton, Liberaalidemokraattisen puolueen, Valko-Venäjän patrioottisen puolueen sekä 33 laajan kansalaisjärjestön kanssa. Kansalaisjärjestöissä ovat mukana mm. ammattiliittojen keskusjärjestö, kaikki sotaveteraanijärjestöt ja monet muut eri alojen järjestöt. Toinen ja pienempi kommunistinen puolue, Valko-Venäjän kommunistinen työväenpuolue, on toistaiseksi vailla viranomaisten rekisteröintiä, joten sen osallistuminen "viralliseen" toimintaan, kuten esimerkiksi vaaleihin, ei ole ollut mahdollista.

Yhteenotot viranomaisten kanssa

Heti vaalien jälkeen julkaistussa mainitun vasemmistopuolueen kannanotossa puututaan mm. väitettyyn viranomaisten väkivaltaiseen toimintaan, mutta ei kerrota keiden toimesta alkoivat suunnitellut yhteenotot järjestysvalvojen kanssa jo heti vaalien jälkeisinä päivinä. Opposition ääriainesten provokaattorit hyökkäsivät omintakeisella aseistuksellaan viranomaisia vastaan. Mukana oli myös puolalaisia, liettualaisia ja ukrainalaisia ammattihäiköitä. Maidanin äärioikeistolaisia veteraaneja oli tullut Ukrainasta kymmeniä, ellei satoja, rajan yli opettamaan valkovenäläisille tarvittavia toimintatapoja. Näistä alkukahinoista kerrotaan Kansan äänen edellisessä numerossa julkaistussa VVKP:n Minskin kaupunkikomitean vetoomuksessa.

Jaakko Ahvola
Kansanääni 5/2020

Kansanrintamasta turva hyvinvointiyhteiskunnallemme

Leipäjonoista on tullut arkipäivää. Niidenhän piti olla vain väliaikainen ratkaisu tilapäiseen apuun, mutta ne ovat tulleet osaksi vakiintunutta avustustoimintaa, joka perustuu vapaaehtoistyövoimaan ja vapaaehtoisiihin lahjoittajiin. Koronakriisi toi näkyväksi sen, miten hyvinvointivaltiomme ei pystykään huolehtimaan niistä kansalaisista, jotka ovat joutuneet työttömiksi tai lomautetuiksi ja joukkoon kuuluvat myös opiskelijat ja pieneläkeläiset. Ruoka-apuun turvautuvien joukko on hyvin kirjava.

Tämä tilanne on jatkunut lähes 30 vuotta ensimmäisestä lamasta lähtien. Maassa ovat hallitukset vaihtuneet. Yksikään hallitus ei ole kuitenkaan kyennyt ratkaisemaan köyhyysongelmaa, vaikka se olisi täysin mahdollista ratkaista. Tarvittaisiin vain poliittinen päätös, mutta sen esteenä ovat omanedun tavoittelijat, kähmijät ja hyväveli-järjestelmä.

Tämänhetken liberaalimarkkinatalous-järjestelmämme on osoittanut epäoikeudenmukaisuutensa tulonjaossa ja kansalaisten tasa-arvoisessa kohtelussa. Kaiken tämän taustalla on EU, joka kokonaisuudessaan on nykyisen liberaalimarkkinatalouden Mekka.

Herääkin kysymys, miten voimme tehdä riittäviä muutoksia, kun nykyinen järjestelmä ei toimi. Tarvitsemme uudenlaista ajattelua, joka olisi tälle kulutus-

yhteiskunnalle vastaisku ja pyrkimyksenämme pitäisi olla kestävä kehityksen yhteiskunta. Taloudenhoidossa tarvitaan suunnitelmallisuutta, jossa hoidetaan kaikki ja huomioidaan kaikkien tarpeet sosiaalisesta asemasta riippumatta.

Tarvitsemme kansanrintamaa, joka muodostaisi yhtenäisen voiman nykyistä liberaalimarkkinataloutta vastaan ja lähtisimme rakentamaan todellista hyvinvointiyhteiskuntaa, joka rakentuu oikeudenmukaisuuden periaatteelle, jossa demokraattisilla voimilla on vaikutusvalta yhteiskunnan kehittämisessä tasa-arvoisemmaksi, oikeudenmukaisemmaksi, paremmaksi paikaksi meille kaikille elää.

Meidän täytyykin sanoa nykyiselle kulutusyhteiskunnalle: Nyt riittää!

Risto Tammi

Politiikan- vai totuuden jälkeinen aika

Kehittyvä media someineen on keskustelussa joutunut vastaajan asemaan ns. "totuuden jälkeistä aikaa" ruodittaessa. Samaan tahtiin median kehittymisen kanssa ovat vaalien äänestysprosentit laskeneet pitkällä aikavälillä. "Totuuden jälkeinen aika" on kannustanut osallistumattomuuteen, yhteisöllisyydestä vetäytymiseen. On riittänyt, että saa sanoa pahan sanan SOME:ssa tai näkyvämmiin "oikeassa mediassa".

Äänestysprosenttien laskevasta trendistä harvoin kuulee syytetävän kotia tai koululaitosta, jotka kuitenkin tarjoavat ne eväät, joilla yhteisöllisyyteen tai yksilöllisyyteen kasvatetaan. Yksilöllisyyttä on viimeiset vuosikymmenet korostettu yhteisöllisyyden ja tasa-arvon oikeutuksia kaventaen. Media koko laajuudellaan, SOME:sta sanomalehdistöön, on rakentanut yksilökeskeisen ajattelun oikeutusta, hyväksyttävyyttä.

Kasvatuksen ja koulutuksen tuloksia tarkasteltaessa esiin nousee asteittain rapautunut PISA-menestys, joka ei kuitenkaan mitata yhteisöllisiä taitoja, vaan tuot

taa "yksilöllisiä kykyjä" talousjärjestelmän-, kapitalismin käyttövoimaksi. Yhteisöllisyyden- ja kansalaisyhteiskunnan rapautuessa saavutimme suurimmat PISA-menestykset, siirryimme "totuuden jälkeiseen aikaan". Onko menestyksistä syytä olla huolissaan, jos sen kääntöpuolella on oppiminen toisistamme välittämiseen, paluu yhteisöllisyyteen, paluu politiikkaan?

Nykyään "lähdetään mukaan politiikkaan", ymmärtämättä, että siinähan ollaan mukana subjektina – useimmin objektina – koko elämän ajan. "Lähtemisellä" tarkoitetaan pyrkyä jonkinlaiseksi subjektiksi, päättäjäksi, julkisuuden

henkilöksi. Kaikki ovat vaalikelpoisia. Ehdolle kuntavaaleihin voi "ilmoittautua", yhteisöt (puolueet) voivat tarpeen tai sääntöjensä mukaan suorittaa "karsintaa". Yhteisö ei valitse ehdolle, vaan yksilö "ilmoittautuu" omine osaamisineen ja ansioineen.

Yhteiskunnan "ylipolitoisointua" 70-luvulla, seurasi pysyvä vastaisuus yksilöä "ylikorostavalla" maailmankuvalla, politiikan ja myöhemmin totuuden jälkeiseen aikaan. Suunta yksilöön on seurannut "politiikan ja totuuden jälkeisestä ajasta", ja se on syönyt taloudellisia edellytyksiä, kasvatkaa ja kouluttaa yhteisöllisyyteen, niin kodeista, varhaiskasvatuksesta kuin koulultaikin. Yhteiskunta on syklinen, jatkuvassa "heiluriliikkeessä", jossa on lupa odottaa paluuta politiikkaan ja totuuteen, niiden myötä yksilöstä yhteisöön.

Hannu Ikonen
Lieksa

Korean työväenpuolue 75 vuotta

Korean työväenpuolue vietti 75-vuotisjuhlaansa 10. lokakuuta tänä vuonna. Puolue perustettiin vuonna 1945, mutta sen juuret ulottuvat 15 vuotta kauemmaksi, aina vuonna 1930 pidettyyn Kalunin konferenssiin saakka.

Maanviljely kehittyi KDKT:ssä. Sunchon uusi fosforilannoitetehtäs avattiin 4.5.2020. Tämä on suuri edistysaskel maanviljelyn alueella.

Alas imperialismi unioni (lokakuu 1926 - elokuu 1945)

Korean niemimaa oli Japanin miehittämä vuodesta 1905 alkaen. Brutaali miehitys johti vastarinnan nousuun, joka oli aluksi satunnaista. Kim Il Sung ryhtyi organisoimaan systemaattisempaa vastarintaa ja perusti "Alas imperialismi unionin", joka piti ensimmäisen kokouksensa 17.10.1926 Huadianissa, Kiinassa. Unionin tavoiteohjelman kirjattiin japanilaisvastainen taistelu sekä itsenäinen ja riippumaton Korea.

Ensimmäinen puolueorganisaatio perustettiin Jingmyonin koulussa Kalunissa, Kiinassa 3.7.1930. Tätä ns. Kalunin konferenssia pidetään Korean työväenpuolueen alkuna. Nanhutoun tapaamisessa helmi-maaliskuun vaihteessa 1936 sovittiin järjestön merkittävästä laajentumisesta, perustettiin Mantšurian osasto, muita osastoja pohjoisille alueille ja myös osastoja maan eteläisempiin osiin.

Saman vuoden toukokuussa perustettiin isänmaan vapautusjärjestö (ARF), josta tuli ensimmäinen japanilaisvastainen joukkojärjestö. Tämä joukkojärjestö vahvisti myös puolueen toimintaa ja kannatusta. Taistelu jatkui ja vastarinta voimistui, mikä johti maan vapauttamiseen yhdessä neuvostojoukkojen kanssa 1945.

Pohjois-Korean kommunistisen puolueen ja Pohjois-Korean työväenpuolueen perustaminen (elokuu 1945 - helmikuu 1948)

Japanin miehitysvalta päättyi 15.8.1945. Korean niemimaalla on ulkomaisia joukkoja niin pohjoisessa kuin etelässäkin. Raja kulki 38. leveyspiirillä. Kim Il Sung näki tärkeäksi perustaa kommunistisen puolueen mahdollisimman nopeasti vastaamaan uuden yhteiskunnan

Täysin uusi Samjiyon kaupunki rakennettiin Peakdu-vuoren lähelle. Siellä sijaitsee myös hiihto- ja talviurheilukeskus.

rakentamisen haasteisiin.

Pohjois-Korean kommunistisen puolueen perustava kokous pidettiin Pjongjangissa 10.-13.10.1945. Ensimmäisinä tehtävinä ryhdyttiin suorittamaan maatalousuudistusta ja muita demokraattisia uudistuksia. Perustettiin kansan hallitus.

Pohjois-Korean kommunistisen puolue muodosti yhdessä Korean uuden demokraattisen puolueen kanssa Pohjois-Korean työväenpuolueen elokuussa 1946. Korean työväenluokka oli verrattain vähälukuinen, joten oli tärkeää mobilisoida työläisten lisäksi yhteistyöhön talonpojat, intellektuaalit ja kansalliset kapitalistit. Maareformi oli tässä avainasemassa. Sillä se sai aikaan talonpoikain vankkumattoman tuen uuden yhteiskunnan rakentamiselle.

Pohjois-Korean työväenpuolueen II kongressi (maaliskuu 1948 - maaliskuu 1956)

Pohjois-Korean työväenpuolueen II edustajakokous pidettiin maaliskuussa 1948. Se asetti tavoitteeksi maan rauhanomaisen jälleenyhdistämisen ja demokratian vahvistamisen pohjoisessa. Nähtiin tärkeäksi panostaa ideologiseen työhön kansan keskuudessa. Pohjois-Korean työväenpuolue muutti nimensä Korean työväenpuolueeksi vuonna 1949.

Amerikkalaiset hyökkäsivät pohjoiseen 25.6.1950. Kolme vuotta kestänyt Korean sota alkoi. Kansan hyvinvointiin pyrittiin panostamaan mahdollisuuksien mukaan sodasta huolimatta. Maksutonta terveydenhuoltoa vahvistettiin ja lasten koulunkäynti jatkui sodasta huolimatta.

Sodan jälkeen alkoi voimakas jälleenyhdistämisen Korean työ-

väenpuolueen johdolla. Maa oli rauhoitua ja jälleenyhdistämisen jouduttiin aloittamaan tyhjistä.

Vuonna 1955 pidettiin puolueen ideologisten virkailijoiden I konferenssi. Pääpaino pantiin dogmatismien vastaiseen taisteluun ja juche-aatteen vakiinnuttamiseen. Juche-aatteen kolme peruseriaatetta ovat riippumattomuus politiikassa, omavaraisuus taloudessa ja itseluottamus puolustuksessa.

Korean työväenpuolueen III kongressi (huhtikuu 1951 - elokuu 1961)

Kolmannessa edustajakokouksessa sovittiin voimakkaasta panostuksesta maan teollistamiseen. Siellä vahvistettiin myös KDKT:n ulkopoliittikan suuntaviivat. Tavoitteena oli edistää yhden Korean mallia mm. suhteessa YK:iin ja muihin kansainvälisiin järjestöihin.

Kolmannessa edustajakokouksessa vahvistettiin viisivuotissuunnitelma vuosille 1957-1961, päätettiin edistää kansakunnan jälleenyhdistämistä, puolueen ideologista yhtenäisyyttä sekä voimallista sosialismin rakennustyötä.

Tuolle ajanjaksolle sijoittuvat Chollima-liikkeen synty teollisuudessa sekä Chongsan ri hengen ja -metodin synty maataloudessa. Molemmat olivat joukkoliikkeitä, joissa pyrittiin voimalliseen sosialismin rakentamiseen ylittämällä merkittävästi viisivuotissuunnitelman asettamat tavoitteet. Teollisuus ja maatalous kääntyivät näiden liikkeiden vuoksi kasvuun.

Korean työväenpuolueen IV kongressi (syyskuu 1961 - lokakuu 1970)

Korean työväenpuolueen neljännessä edustajakokouksessa asetettiin tavoitteeksi sosialismin teollistamisen toteuttaminen ja kokouksessa hyväksyttiin ensimmäinen seitsenvuotissuunnitelma vuosille 1961-1967.

Kuuban ohjuskriisi ja ydinaseiden siirtyminen sukellusveneisiin muuttivat viholliskuvaa ja taloudellisen rakennustyön ohessa painotettiin aikaisempaa enemmän vahvaa puolustusta. Kansanarmeijasta päätettiin tehdä kaaderiarmeija. Armeija piti modernisoida ja koko kansa aseistaa. Koko kansan aseistamisella tarkoitetaan ensisijaisesti ideologisen yhtenäisyyden lisäämistä. Tämän toteuttamiseksi puolueen yksimielisyyttä samoin kuin puolueen, armeijan ja kansan yhteyttä piti edelleen vahvistaa.

Tuolle ajanjaksolle sijoittuu amerikkalaisten lisääntynyt painostus, häirintä ja vakoilu KDKT:n lähialueilla, aluevesillä ja ilmassa. Mm. vakoilualus Pueblo pidätettiin ja sota-alus PCE-56 upotettiin Korean aluevesillä. Myös useita helikoptereita ammuttiin alas tai pidä-

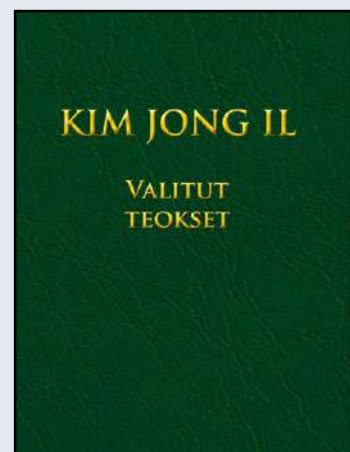

KDKT:ssä on meneillään suuri metsittämishohjelma. Tässä kuvassa yksi kolmesta keskustaimitarhasta, jossa tuotetaan metsäpuiden taimia.

Kim Jong Ilin kootut teokset

Pääsihteeri Kim Jong Ilin kootut teokset on ilmestynyt suomen kielellä. Kim Jong Il (1942-2014) toimi Korean työväenpuolueen johdossa presidentti Kim Il Sungin kuoleman jälkeen vuodesta 1994 alkaen. Kim Jong Ilin kootut teokset sisältää 16 teosta vuosilta 1976-2008.

Tuohon ajanjaksoon sijoittuu Neuvostoliiton hajoaminen ja Itä-Euroopan sosialististen valtioiden siirtyminen kapitalismiin. Pääsihteeri Kim Jong Ilin teokset antavat hyvän kuvan siitä, miten korealaista sosialismia, juche-aatetta on kehitetty näinä haasteellisina aikoina vastaamaan kulloinkin olemassa olevaa maailmanpoliittista tilannetta. Niistä käy hyvin ilmi, mitä Korean työväenpuolue on ajatellut näistä muutoksista. Kirja sisältää myös teoksen "Juche-aatteesta", joka on mainio perusesitys siitä, mitä juche-aate tarkoittaa. Juche-aat-

teen pintoyhdistys on julkaissut teoksen Korean työväenpuolueen 75-vuotisjuhlan kunniaksi.

Kirjassa on 320 sivua. Sen myyntihinta on 17 euroa. Postikuluneen 20 euroa. Tilaukset sähköpostitse juha.kieksi@saunalahti.fi tai tekstiviestillä 045 671 3408.

tettiin KDKT:n ilmatilassa.

Korean työväenpuolueen V kongressi (marraskuu 1970 - syyskuu 1980)

Viidennessä edustajakokouksessa päätettiin edistää sosialistista rakennustyötä kolmella vallankumouksella, ideologisella, teknologisella ja kulttuurivallankumouksella. Kongressi hyväksyi kuusivuotissuunnitelman vuosille 1971-1976.

Puolue asetti kaikkein tärkeimmäksi työksi ideologisen kasvatuksen. Teollisuuteen ja maatalouteen mutta myös kulttuuriin panostettiin aiempaa enemmän. Maaseudun olosuhteita parannettiin teknillä maataloutta ja rakentamalla moderneja kyliä. Kuuluisia vallankumouksellisia oopperoita sävellettiin tuolla ajanjaksolla.

Kolmannessa puolueen ideologisten virkailijoiden konferenssissa vuonna 1974 Kim Jong Il formuloi kimilsungismin. Vuonna 1970 toteutettiin ensimmäinen korkeatasoinen neuvottelu pohjoisen ja etelän välillä Korean jälleenyhdistämiseksi. Tilaisuuden päätteeksi julkaistiin viiden kohdan julkilausuma maan jälleenyhdistämiseksi.

Korean työväenpuolueen VI kongressi (lokakuu 1980 - huhtikuu 2016)

Kuudennen edustajakokouksen aikaan sijoittuu sosialistisen rakennustyön vahvistaminen mutta myös yllättäviä haasteita. Kokouksessa sovittiin juche-aatteen läpikäymisestä koko yhteiskunnassa. Tavoitteeksi asetettiin yksimielinen yhtenäisyys sosialismin rakentamisessa. Tämä tapahtui ideologista kasvatukselta edelleen voimistamalla.

Puolue profiloitui 1980-luvulla kansainvälisesti anti-imperialismin edistämiseksi. Osana tätä politiikkaa järjestettiin Maailman journalistien liiton konferenssi 1983 ja Maailman 13. nuorisofestivaali 1989 Pjongjangissa. Sosialismin

romahdus Itä-Euroopassa 1990-luvun alussa pakotti talouden uudelleen järjestelyihin. Tuolle ajalle sijoitui myös monta paha luonnonkatastrofia.

Presidentti Kim Il Sung kuoli 8.7.1994. Kim Jong Il valittiin Korean työväenpuolueen pääsihteeriksi 8.10.1997. Kim Jong Il kehitti songun aatteen ja -politiikan aikana, jolloin imperialistien painostus on ennen näkemättömän kovaa. Songun politiikan mukaisesti tällaisina aikoina vallankumouksen etujoukko on kansanarmeija. Myös maatalouden parantamiseen panostettiin. Pohjoinen- etelä yhteistyölle asetettiin uusia tavoitteita, kun pohjoisen ja etelän korkean tason tapaamiset pidettiin 15.6. ja 4.10. vuonna 2000. Tämän politiikan mukaisesti avattiin Kaesongin erityistalousalue maiden rajalle ja pohjoisen ja etelän välinen rautatie yhdistettiin.

Pääsihteeri Kim Jong Il kuoli 17.12.2011. KDKT:n johtoon astui 11.4.2012 Kim Jong Un. Ryhdyttiin panostamaan erityisesti asumisen modernisaatioon.

Korean työväenpuolueen VII kongressi (toukokuu 2016 -)

Puolueen seitsemäs edustajakokous 2016 valitsi Kim Jong Unin puolueen puheenjohtajaksi. Kokous asetti tavoitteeksi yhteiskunnan modernisaation kaikilla sektoreilla. Ryhdyttiin panostamaan teollisuuden modernisaatioon, terveydenhuollon parantamiseen, koulutukseen ja IT-teknologiaan sekä elintason parantamiseen. Kokouksessa sovittiin myös voimakkaasta panostuksesta puolustukseen.

Uusia avauksia tehtiin pohjoisen ja etelän välillä vuonna 2018. Huhtikuussa annettiin molempien maiden johtajien Panmunjonin julistus ja syyskuussa Pjongjangin sopimus julistuksen tavoitteiden toimeenpanemiseksi. Puheenjohtaja Kim Jong Un tapasi presidentti Donald Trumpin kahteen otteeseen Singaporessa ja Vietnamin. Tämä oli sikäli merkittävä avaus, KDKT:n ja USA:n johtajat tapasivat ensimmäistä kertaa.

Vuoden 2019 lopulla alkanut Covid-19 pandemia on muuttanut maailman tilanteen. Korealainen yhteiskunta osoitti vahvuutensa viruksen torjunnassa, sillä KDKT on harvoja maita, missä koronavirus ei ole päässyt leviämään holtittomasti.

TOISENLAINEN VENEZUELA 3.

Venezuelalainen Felipe Venegaz on 24-vuotias kahvinviljelijä ja yksi Che Guevaralle nimetyn kommuunin puheenjohtajista. Kommuuni sijaitsee Andien juurella rehevien kukkuloiden keskellä Méridan kaupungissa Mesa Julian kaupunginosassa. Siihen kuuluu useita osuuskuntia. Vuonna 1558 perustettu Mérida on Méridan osavaltion pääkaupunki ja Venezuelan Andien alueen tärkeimpiä kaupunkeja. Kolmiosainen artikkelisarja perustuu Venegazin antamaan haastatteluun, joka julkaistiin venezuelanalysisissa 5.6.2020 sekä omiin artikkeleihin Venezuelan bolivaarisesta vallankumouksesta v. 2001-2019.

Che guevaralainen kommuuni

"Kommuunissamme vallitsee hyvin guevaralainen asenne. Alueemme väestöstä suuri osa on alkuperältään kolumbialaisia. Mesa Juliassa elävistä ihmistä 40 % on muuttanut tänne Kolumbiasta väkivallan ja huumekaupan vuoksi. Muuttaessaan Venezuelaan he toivat matkassaan Che-hengen, jolla oli suuri merkitys kolumbialaisessa vallankumousliikkeessä. He istuttivat Chen alueellemme. Tämän vuoksi kommuunimme on nimetty Che Guevaralle."

"Työmme ytimessä on taistelu niitä pieniä, sieviä mielihaluja vastaan, joita kapitalistinen järjestelmä syöttää meille. Me puolustamme elämän kollektivisointia ja vastustamme suurten maa-alueiden keskittymää muutamien harvojen käsiin. Enemmistö Mesa Julian asukkaista on pientuottajia – pientilaisia, joilla on 2-10 hehtaaria maata. Tämä tekee meistä kaikista tasa-arvoisia, ja se vastaa Chen ajattelua. Alueella ei ole suurmaanomistajia eikä suuryrityksiä. Sosiaalinen tasa-arvoisuus on tärkeä arvo yhteisössämme."

Guevaralainen suunnitelma

Felipe Venegazin mukaan Che on osa heidän elämäänsä. Hänen ajatuksensa suunnittelusta ovat heille tärkeitä. He pyrkivät toteuttamaan hänen innoittamana omaa suunnittelujärjestelmäänsä. He ovat ottaneet siinä tärkeitä askeleita kuten luomalla oman valuutan – cafeton. Chen projekti yksilön ja yhteisön vapauttamiseksi on muokannut

heitä poliittisesti. Tämä liittyy epäilemättä Chen taistelutahtoon ja hänen internationalismiinsa, joka johdatti hänen omaan kuolemaansa Boliviassa. Kommuunin monikansallinen kokoonpano tekee siitä myötätuntoisen Chen ajatukselle vallankumouksen kansainvälisyydestä.

Suunnitelmalla oli keskeinen asema Che Guevaran teorioissa.

Che katsoi, että suunnitelma on ihmisen ensimmäinen mahdollisuus valjastaa talouden lait, mm. Marxin löytämän työn arvolain vaikutus ihmisen käyttöön. Talouden suunnittelu on ainoa keino, joka tekee mahdolliseksi kehittää yhtä aikaa tuotantoa, luoda uudenlaiset ihmisten väliset suhteet, luoda uusi ihminen. Suunnitelma ei ole mikään maaginen taikasauva, eikä fetissi tai pakopaita. Sekin on ihmisten laittoma. Siinä voi olla puutteita, mutta ne ovat aina oioittavissa. Suunnitelman etu on, että se - toisin kuin kapitalismissa, ei ole sidottu tietyn yksittäisen alan tuottavuuteen vaan ainoastaan koko yhteiskunnan kokonaistuotantoon. (RK)

Suunnitelmatalous Kuubassa ja Neuvostoliitossa

Neuvostoliitossa käytettyä talouden suunnittelun ja hallinnon tapaa, jossa kiinnitettiin päähuomio tuotettiin määriin, Che kutsui taloudelliskirjanpidolliseksi järjestelmäksi (economic accounting system). Omaa kuubalaista systeemiään hän nimitti budjettirahoitusjärjestelmäksi (budgetary finance system). Kuubalaisessa budjettirahoitusjärjestelmässä huomioidaan ihminen kaiken kehityksen keskipisteenä. Ihmisen tulee olla päähenkilö ja yhtä

aikaa pääkohde kaikenlaisissa kehityspyrkimyksissä. Yhteiskunnan kehityksellä on merkitystä vain silloin, kun se palvelee ihmisen kehittämistä, vapauttaa heidän luovuutensa ja vierottaa heidät itsekeskeisyydestä. "Me emme voi edetä kommunistiin, jos elämä sosialismissa on organisoitu kuin susien välinen kilpailu, kuten oli laita kapitalistisessa yhteiskunnassa". (RK)

Kommuuni mahdollistaa ihmisten etsiä ratkaisuja yhteisönsä ongelmille

"Venezuelan nykyisessä kriisissä vallitsee eräänlainen hallitsemattomuus, joka suo meille mahdollisuuden edetä nopeammin. Tämä voi tuntua ristiriitaiselta, mutta sitä se ei ole. Maamme instituutiot toimivat edelleen porvarillisella logiikalla, joten kriisin heikentäessä niitä yhdistävät kansavallan hankkeet voivat vastaavasti vahvistua. Hallittavuuden puute suo itsehallinnolle mahdollisuuden kasvaa ja tulla todelliseksi vaihtoehdoksi. Meistä on muodostunut tietyllä tavalla vaihtoehto ihmisille, kun he joutuvat kohtaamaan institutionaalisen tyhjiön. Tämän tilanteen ansiosta voimme päästä eroon Maduron ja Guaidon vastakkainasettelusta. Seuraamalla Chen ja Chávezin jalanjälkiä, me voimme osoittaa todellista edistymistä ja todellisen yhteiskunnallisen vaihtoehdon. Kommuuni näyttää, että on mahdollista tehdä jotain. Me voimme olla toimijoita, jotka voivat muuttaa todellisuutta ympärillämme!"

"Tämä maa on lähes miljoonan neliökilometrin laajuinen ja suurin osa maasta on hyvin hedelmällistä. Siksi voimme tehdä tällä viljelemällämme neliökilometrillä jotain. Voimme tuottaa kahvia ja itsehallintoa ihmistemme parissa. Itse asiassa me koemme sen joka päivä. Tämä kriisi tarjoaa ihmisille syyn ajatella toisella tavalla. Se saa heidät ymmärtämään, että hekin voivat ajatella ja tehdä itse ratkaisuja. Se avaa oven uudelle käytännölle."

Ruokaomavaraisuutta pyritään Venezuelassa tänään monin tavoin turvaamaan. Se on myös Che Guevara-kommuunin tavoite.

Kommuunit sosialismin rakentamisen välineenä

"Ja vaikka on totta, että Kommuunien liiton jäsenkommuunit eivät istu maamme hallituksessa ja voi sanoa sen tavoin toimittavansa perheille seitsemän miljoonaa CLAP-ruoka-apulaatikkoo kuuksaudessa - koska me emme hallitse valtiota ja koska meillä ei ole edes muskeleita sellaiseen. Voimme kuitenkin todeta hallitukselle ja etenkin ihmisille kommuunin mallin olevan ainoa polku, joka voi tarjota ulospääsyn nykyisestä kriisistä. Jos kriisi ratkaistaan kapitalistisilla välineillä ja keinoilla, se vain edistää kansan kärsimystä. Loppujen lopuksi logiikkamme ei ole liikeyrityksen tai porvarillisen valtion logiikkaa. Me uskomme ratkaisun olevan työtätekevä kansa, joka työskentelee käsi kädessä yhteisen hyvän puolesta."

"Vielä eräs seikka, joka on meille tärkeä. Saattaa olla, että hallitus ryhtyy neuvottelemaan Lorenzo Mendozan (Venezuelan suurimman ruokajakeluketjun Alimentos Polarin omistajan) kanssa. Tämän neuvottelun on oltava vain kuitenkin taktista ja lyhytaikaista... Toisaalta hallituksen on neuvoteltava kommuunien kanssa, koska ne muodostavat bolivaarisen vallankumouksen strategisen ytimen."

"Uuden näkemyksen elämästä täytyy saavuttaa hegemonia. Me teemme tätä omalta osaltamme tarjoamalla käytännön esimerkkiä. Hallituksen on myös osoitettava olevansa sitoutunut vallankumoukselliseen strategiaan. Tarvitaan uusi

suhde luontoon, uusi politiikan tekemisen muoto, uusi oikeudenmukainen talous ja uusi vapautettu yhteiskunta, jonka avulla ihmiset voivat tyydyttää perustarpeensa. Tarvitaan myös yhteiskunta, joka voi tarjota heille myös taidetta, kulttuuria, koulutusta ja vapaa-aikaa. Pyrimme siihen, että meillä kaikilla olisi samanlaiset elinolosuhteet, jotta me pystymme unelmoimaan ja saavuttamaan unelmamme yhdessä. Muutamalla sanalla sanoen. Me haluamme paremmat suhteet ympäristöömme sekä rauhalliset ja sopuiset suhteet keskuuteemme."

Taloussaarosta, koronaviruksesta, öljyn hinnan laskusta ja Yhdysvaltojen tukemista Venezuelan oikeisto-opposition yrittämistä vallankaappauksista huolimatta bolivaarinen vallankumous kohti toisenlaisia Venezuelaa jatkuu yhä.

Suomennos ja toimitus: Matti Laitinen, Hands Off Venezuela - Finland

Lähteet: Venezuelanalysis 5.6.2020: Cira Pascual Marquina: Learning to Dream Together: A Conversation with Felipe Venegaz; ML:n omat artikkelit bolivaarisesta vallankumouksesta v. 2001-2019; Antonio Gramsci: Työväenluokan yhtenäisyys, Edistys 1976; Carlos Tablada: Che Guevara: Economics and Politics in the Transition to Socialism, Pathfinder 1989 (suomennos Reijo Katajaranta) ja Poliittikan teorian moderneja klassikkoja, toim. Jukka Kanerva, Gaudeamus 1989.

Jack London tunnetaan parhaiten merkittävänä erämaiden ja luonnon aiheiden kuvaajana. Yhtä merkittävä London on yhteiskunnallisena taistelijana. "Rautakorko" on Londonin tiedon- ja elämänrakkauden summa, hänen tuotantonsa avainteos. Kustantajat ovat hyväksyneet Londonista vain puolikkaan. Proletaarikirjailija London on yritetty mitätöidä, kirjoittaa Peter von Bagh 1977 ilmestyneen Matti Rossin uuden suomennoksen esipuheessa.

"Rautakoron" hahmottamisen vuosina - teos on kirjoitettu 1906 ja julkaistu 1908 - amerikkalainen työväenpuolue kasvoi joukkopuolueeksi. Aikaisemmin työväenliike oli ollut ensimmäisen polven siirtolaisten pienryhmätoimintaa. Näihin vuosiin sijoittuu myös Jack Londonin aktiivisin kausi työväenliikkeen riveissä. Pääoman ja työväestön välit olivat kärjistyneet dramaattisella tavalla. Jopa maan presidentti Grover Cleveland oli vuonna 1888 todennut, että "trusstit, pääoman liittoutumat ja monopolit, tallaaavat kansalaisia kuolemaan rautakoron alla". Republi-

Rautakorko

kaaniset ja demokraattiset presidentit tulivat ja menivät, mutta Morganit ja Rockefellerit jäivät. Työvoimaa alettiin laskea tavarana niin kuin teräksen tai paperin hintoja. Työpäivän pituus oli 12-14 tuntia. Vuonna 1886 oli Chicagossa ensimmäisenä toukokuuta yritys tehdä yleislakko 8-tuntisen työpäivän puolesta. Jo silloin oli käytössä mustalista ja rikurien ammattikunta. Yhdysvaltoihin tuli vuosina 1860 - 1900 noin 14 miljoonaa emigranttia, joista monet aloittivat tosiasiallisina teollisuusorjina. Kun ainoana vaihtoehtona oli menehtyminen nälkään, heitä saattoi kiristää palkkojen polkemiseen ja lakkojen murtamiseen.

Jack London syntyi 12.1.1876. Lapsuus oli puutteen, suoranaisten nälän, kovien työurakoiden ja alemmuudentuntojen kehää ja lapsi joutui usein varastamaan ruokansa. Mutta sitten nuorukainen alkoi kirjoittaa. Hän oli ahminut kirjoja lap-

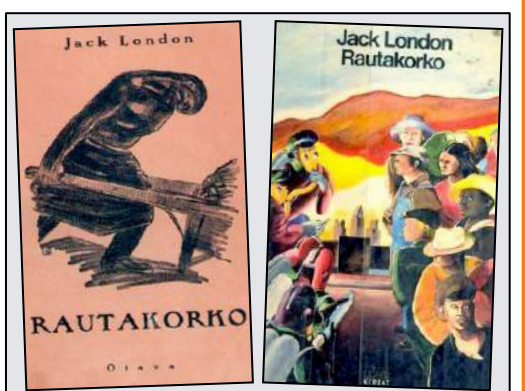
sesta pitäen, jo 1893 hän voitti erikoisartikkelillaan kirjoituskilpailun. Kasvu ammattikirjailijaksi toteutui kovan ruumiillisen työn sekä ankan, kaikkea ahmivan itseopiskelun vuosina.

Klondiken kultalöydöstä levinneen tiedon jälkeen London hakeutui heti pohjoiseen. Kertomukset Alaskasta ovat voulleet enemmän rikkauksia, kuin menestyksekkäimmät huuhojat. London toimi myös sotareportterina Afrikassa ja Venäjän-Japanin sodassa. Työväenliikkeen riveissä tapahtuneen toiminnan ja kirjoittamisen rinnalla syntyivät hienoimmat novellit ja romaanit "Merisusi" (1904), "Rautakorko" ja "Martin Eden" (1909). Jack London kuoli 22.11.1916.

"Rautakorko" on kuvaus sisällissodasta, vallankumouksesta ja vastavallankumouksesta. Mittasuhteet ovat eepiset. Ernest Ever-

hardin hahmon kautta "Rautakorko" on kunnianosoitus kokonaiselle proletaarisen sukupolvelle. Romaanin uumenista syöksyy tietomäärä, joka on hellittämättömien opiskelujen tulos. Se ei pyri vähempään, kuin jonkinlaiseen Marxin "Pääoman" kansanpainokseen: selittämään, miten kapitalismi toimii, mitkä ovat luokkayhteiskunnan lainalaisuudet, arvioi kirjan esipuheessa Peter von Bagh.

"Rautakorko" on monessa suhteessa aavemaisen täsmällinen enteily fasistisen hallinnon talousjärjestelmästä, hallitustyylistä ja myös sen poliittisesta psykologiasta. London ennusti vuoden tarkkuudella hetken, jolloin natsismi pääsi valtaan. Rahavallan ja toisaalta kurjistumisen jyrkkä ja kärjistyvä kaksinaisuus on pelkistetty mestarillisesti. "Isänmaallisuus" silloin, kun pääpaino on uskollisuudessa rahalle, on pelkkää lumetta.

Monien pohjoisamerikkalaisten lailla London kunnioitti rajattomasti maansa suurmiehiä: Washingtonia ja Lincolnia. Mutta kunnioituksen täytyi perustua konkreettisiin seikkoihin: siihen Lincolnin, joka sanoi että "kaikki mikä vahingoittaa työläisen asiaa on petos Amerikkaa kohtaan" ja "Vapaus ennen omaisuutta; ihminen ennen dollaria". Jack London katsoi, että ainoastaan sosialismi tekee tämän mahdolliseksi: "Rautakorko" on tämän vakaumuksen vaikuttava todistuskappale.

Elina Tala

Historiallisen materialismin perusteista (5/2)

Kansan äänen numerossa 5/19 aloitimme historiallista materialismia käsittelevän artikkelisarjan, joka muodostaa pohjan aineistoksi historiallisen materialismin perusteiden opiskeluun. Nämä kirjoitukset perustuvat Kommunistien liiton ja DSL:n ”Marxilaisen pyhäkoulun aineistoihin.” Kirjoitimme KÄ 5/19 ingressissä työväenliikkeen haajuksen yhden perussyyn olevan, että meiltä puuttuu tänään yhtenäisen suuntaa luova tieteellinen maailmankatsomus. Marxilaisista maailmankatsomusta ei ole päivitetty vastaamaan tieteen uusiin saavutuksiin. Saman asian sanoimme myös KÄ:n numerossa 3/18 artikkelissa ”On palattava Marxiin ja Leniniin (3)”. Siinä torjuimme väitteet, että materialistinen historiankäsitelmä olisi marxilaisuudelle vieras näkökanta. Tarvitsemme dialektisen- ja historiallisen materialismin opintoaineiston, jossa näytetään, mitä tieteen uudet löydöt merkitsevät työkansan maailmankatsomuksen ja toiminnan kannalta. Ensimmäisessä osassa käsitelimme kysymystä ”Mitä on historiallinen materialismi ja mikä on sen tutkimuskohde. Kahdessa seuraavassa numerossa (KÄ 6-7/19) käsitelimme yhteiskuntataloudellisen muodostuman käsitettä. KÄ:n numeroissa 1-2/20 käsitelimme yhteiskunnan perustan ja päällysrakenteen vuorovaikutusta. KÄ:n numerossa 3/2020 alkaen tarkastelemme eri tuotantotapoja ja niiden historiallista kehitystä. Tämä muodostaa pohjaa arviolle yhteiskuntakehityksen tulevasta suunnasta. KÄ:n numeroissa 4-5/2020 tarkastelemme luvussa 5 orjanomistuksellisen yhteiskunnan historiallista rakennetta ja merkitystä. Tämä teema jatkuu vielä vuoden viimeisessä numerossa (KÄ 6/2020).

5. Orjanomistuksellinen tuotantotapa [osa 2]

5.9 Luokkayhteiskunnan historiallisen kehitysprosessin muotoutuminen

Egyptin kehitys jo osoittaa, miten historiallinen kehitysprosessi muotoutuu ja yhteiskuntakehityksen lainalaisuudet erilaisissa olosuhteissa ohjaavat historiallista kehitystä. Historiallinen materialismi selvittää mm. tuotantovoimien ja tuotantosuhteiden vastaavuuden lain sekä maantieteellisen (geografisen-) tekijän samanaikaista vaikutusta yhteiskuntakehityksen taustalla, jonka tuloksena näemme ihmiskunnan historian. Valtaosalle ihmisistä historia näyttyy erilaisten sattumanvaraisten tapahtumien jonona. Monet näkevät tämän taustalla merkittävien yksilöiden, kuninkaiden ja sotapäälliköiden, teot ja vaikutuksen. Asia on kuitenkin päinvastoin. Marx jo totesi: ”Ihmiskunta asettaa itselleen aina vain sellaisia tehtäviä, jotka se voi ratkaista, sillä lähemmin asiaa tarkasteltaessa havaitaan aina tehtävän ilmaantuvan vasta sitten, kun sen ratkaisemisen aineelliset ehdot ovat jo olemassa tai ainakin tulemisensa prosessissa.” (Marx, kansantaloustieteen arvostelua, s. 17-18 KK Helsinki 70) Niinpä tuotantovoimien kehitys synnyttää aina uusia mahdollisuuksia, joiden perusteel-

Babel oli iso kauppapaikka, joka sijaitsi Intian ja Välimeren satamien välissä. Järjestäytyneitä kauppa ei voinut olla ilman lakeja. Kuvassa yläosa kivipatsaasta, johon lakien teksti on hakattu. Reliefissä oikeudenmukaisuuden jumala ohjeistaa Hammurabile sauvan. Tässä vakuutetaan ihmisille, että lait ovat jumalien säätämiä. Kivi löytyi muinaispersialaisesta Susan kaupungista. Se oli kuljetettu sinne sotasaaaliina XII vuosisadalla eaa. Kivessä Hammurabin lait ovat säilyneet 3500 vuotta.

la yhteiskunnan päättäjät suunnittelevat toimenpiteensä. Luokkavaltioiden maantieteellinen alue laajenee. Uudet valtiolliset muodostumat syntyvät nojautuen edeltävään aineelliseen perustaan. Tältä pohjalta tarkastelemme Euraasian historiankehityksen pääpiirteitä orjavaltioiden kaudella.

5.10.1 Mesopotamia/Babylonia

Eufraatin ja Tigrisin alue Mesopotamia (kaksoisvirran maa) oli myrkyllisten soitten, kevättulvien ja hyönteisten aluetta, jossa alkuyhteisöllinen ihminen ei tullut toimeen. Kuitenkin, kun tuotantovoimien kehityksen tuloksena täällä opittiin muokkaamaan ja viljelemään maata sekä rakentamaan vesijärjestelmiä, hedelmällinen maa alkoi tuottaa runsaasti lisätuotetta. Kuten Egyptissä, Mesopotamiassa kehittyivät naapuriyhteisö ja orjanomistukselliset kaupunkivaltiot n. 3000 eaa. Kuparin valmistus opittiin samaan aikaan kuin Egyptissä. Mesopotamia oli kuitenkin Egyptiä edullisemmassa geopolitisessa asemassa silloisen lännen ja idän välisten kauppateiden varrella. Kaupunkivaltioiden yhdistymisprosessin tulokseksi myös Etelä-Mesopotamiasta syntyi iso orjavaltio Babylonia saman nimisen kaupunkivaltion mukaan. Egyptin tapaan Babylonian orjavaltio syntyi varhaisessa vaiheessa, koska näillä alueilla oli mahdollisuus jo alkeellisimmillakin työkaluilla tuottaa runsaasti lisätuotetta. Köyhän kansanosan ja orjian alistamiseksi myös Babyloniassa syntivät kaikki luokkavallan instituutiot: sotaväki, vankilat, verotus, virkamiehet. Laajimmalleen Babylonia kehittyi noin 1800 eaa. kuningas Hammurabin aikana, jolloin maahan synnyttiin ”Hammurabin lainsäädäntö” suojaamaan omistavan luokan oikeuksia.

5.10.2 Assyria

Mesopotamian pohjoisosassa Tigris-joen varrella sijaitsi Assyria. Siellä vallitsi karumpi ilmasto ja oli vähemmän viljelykseen sopivaa maata. Oli metsää ja vuoria. Tigrisin varrella oli viljelykseen sopivaa maata. Näissä oloissa kyettiin tuottamaan lisätuotetta myöhemmin kuin Egyptissä ja Etelä-Mesopotamiassa. Lisätuotteen aikaansaamiseksi oli välttämätöntä maksua nopeasti muualta kehittyneet tuotantomenetelmät ja kehittää niitä edelleen. Tämä edellytti Assyrian olosuhteissa ankaram-

paa työtä. Siksi assyrialaiset kykenivät kehittämään uusia keksintöjä mm. raudan valmistuksen puuhiilen avulla jo noin v. 1000 eaa..

Assyriassa kehittyi orjanomistuksellinen valtio Egyptiä ja Mesopotamiaa myöhemmin, mutta näistä geopolittisistä syistä kehitys oli nopeampaa ja se ylti korkeammalle tasolle. Raudan käytön omaksuminen teki Assyriasta talous- ja sotilasmahdin (rautaiset aseet, rauta-aura, rautalapio ja -kuokka sekä rautanaulat).

Koska Assyria syntyi aikana, jolloin myös sen naapurivaltioissa tuotettiin lisätuotetta ja Assyrialla itsellään oli niukasti viljelysmaata, aloittivat Assyrian rikkaat laajentumispolitiikan. Tätä edesauttoi se, että eteläiset naapurit Egypti ja Mesopotamia olivat yhteiskunnallisesti heikentyneet eri yhteiskuntaluokkien keskinäisten ristiriitojen ja luokkataistelun seurauksena. Assyria alkoi kehittää sotavaimia. Kasvanut lisätuote teki mahdolliseksi lisätä määrällisesti sotaväkeä ja varustaa se rautaan perustuvilla uusilla aseilla. Assyria aloitti luokkayhteiskuntaan kuuluvan suurten valloitusvoimien aikakauden ihmiskunnan historiassa. Tämä politiikka johti maailmanvaltaan, kun maa väliaikaisesti kykeni valtaamaan Mesopotamian, Syyrian, Palestiinan ja Egyptin v. 670 eaa. Maailmanvaltana Assyria ei kestänyt pitkään, koska sen oma väestö oli pieni ja Assyrian alistamat kansat, myös orjat ja riistetyt talonpojat taistelivat vastaan. Köyhät talonpojat joutuivat palvelemaan armeijassa, tekemään töitä infran rakennustöissä ja maksamaan veroja. Talonpojat velkaantuivat ja heitä tuhoutui sodissa. Armeijaa jouduttiin täydentämään valloitetujen maiden kansalaisista. Tämä kaikki heikensi valtiota ja armeijaa. Assyrian valtakausi kesti vain noin kaksi vuosisataa 800 – 605 eaa, jolloin Assyrian viholliset yhdessä tuhosivat sen pääkaupungin Niniven. Babylon ja Egypti itsenäistyivät uudelleen.

5.10.3 Persia

Assyria ajallisesti hieman myöhemmin syntyi Iranin ylätasangolle, jossa asui persialaisia heimoja, Persian kuningaskunta. Omaksuttuaan muilta kansoilta raudan valmistuksen sekä uudemmat tuotantomenetelmät kyettiin Persiassa, jossa löytyi kuparia, rautaa ja metsiä kehittämään nopeasti tuotantovoimia. Kuningas Kyyros yhdisti persialaiset heimot yhdeksi valtioksi. Rikastumisen toivossa aloittivat vuorostaan Persian orjanomistajat laajentumisen. Persialaiset valtasivat ensin Vähä- Aasian ja Kaukasian ja sitten Babylonian v. 538 eaa. sekä vähän myöhemmin (525 eaa.) Egyptin. Assyrian tapaan Persiasta muodostui orjanomistuksellinen maailmanvalta, jonka alueet ulottuivat Egyptistä ja Ageian merestä Araljärvelle ja Intiaan saakka.

Persialaisten voittoihin ei vaikuttanut pelkästään se, että heidän tuotantovoimansa ja aseistuksensa olivat kehittyneitä. Babyloniassa ja Egyptissä kärjistyvät orjien ja talonpoikien sekä rikkaiden ristiriidat ja heikensivät yhteiskuntarakennetta. Varsinkin orjanomistajat olettivat näissä oloissa saavansa Persialta tukea valtapyrkimyksilleen. Persian hallitsijat riistivät säälimättömästi alistamia kansoja ja

Persian kuningaskunta ulottui VI vuosisadalla eaa. Nuubiasta Intian rajoille ja alisti Etu-aasian ja koillis-Afrikan alueet ja valtiot. Persia on esimerkki orjavaltion kehityksestä. Kohonneiden tuotantovoimien ansiosta se aloittaa laajentumisen. Omaisuuden ja orjien ryöstö ajaa köyhät talonpojat kurjuuteen. Rahaa tarvitaan yhä enemmän armeijan ja infran ylläpitoon. Väestön riisto johtaa kapinointiin ja valtio heikentyy. Myös oman maan rikkaat tukeutuvat naapurialueella kehittyvän uuden vallan hallitsijoihin. Valtio kukistuu, kuten tapahtui Assyrialle ja Persialle. Kuva: ”Yleinen historia” Karjalan ASTM, Petroskoi 1960

määräsivät niille raskaita veroja. Persian Aasiassa alistamat kansat nousivat kapinaan silloin, kun Persian joukot taistelivat Egyptissä. Silloinen kuningas Dareios I kykeni vielä yhdistämään hajoomassa olevan valtakunnan. Persian valtakunta pysyi vielä koossa noin kaksi vuosisataa, kunnes se hävisi v. 330 sodissa uudelle valloitusvoimien ryhtyneelle Kreikkalais-makedonialaiselle orjavaltiolle.

5.10.4 Kreikkalainen orjavaltio

Kreikan luonto soveltui huonosti maanviljelykseen. Lähes jokaisella laaksoa ja saarta asutti oma heimo. Varhainen sukuun ja heimoon perustuva luokkayhteiskunta Kreikassa syntyi noin 1000 eaa. Viljelysmaan niukkuus sai Kreikan niemimaan asukkaat tekemään lähiseuduille kauppa- ja ryöstöretkiä heti, kun työn lisätuote antoi mahdollisuuden varustaa retkikuntia. Näiltä matkoilta ovat peräisin Kreikan monet myytit ja runot.

Kun Kreikassa opittiin saventalanta ja metallien käsittely, elättivät kreikkalaiset itseään paljolti kaupalla ja käsityöllä. Rautaisilla työkaluilla myös maa saatiin tuottaa lisätuotetta. Aikaisempien orjavaltioiden tapaan hedelmällisin maa siirtyi ylimyksille, monien talonpoikien ajautuessa velkaorjuuteen. Kehitys johti myös Kreikassa VIII-VI vuosisadalla eaa. orjanomistuksellisten kaupunkivaltioiden syntyyn. Merkittävä näistä valtioista oli Attika, jonka keskus oli Ateena. Edullisen asemansa ansiosta Attika sai suuria tuloja kaupasta. Attikan väestö jakaantui edellisten orjavaltioiden tapaan luokkiin. Attikan paras maa ja keskeinen omaisuus kasaantuivat rikkaille, joita sanottiin aristokraateiksi ja joiden velkaorjuuteen monet kansalaiset joutuivat.

Noin 600 eaa. tavallinen kansa demos nousi kapinaan aristokraatteja vastaan. Tämän kapinan demos voitti. Arkontti Solonin esittämien reformien perusteella omien kansalaisten velkaorjuus poistettiin, eikä Ateenan kansalaisia enää saanut muuttaa velkaorjiksi. Sitä vastoin muualta tuotuja orjia voitiin edelleen pitää orjina ja orjuuden merkitys edelleenkin kasvoi. Demoksen saama vapaus perustui siihen, että Välimeren rannalla edullisessa paikassa sijaitseva Attika/Ateena sai tuloja kaupasta, käsityöammateista sekä öljyn ja viinien tuotannosta.

Tähän ateenalaisen demoksen

vapauten perustui Kreikan korkeasivistys, sillä suuren lisätuotteen ansiosta varsinkin yläluokalle jäi aikaa tieteiden ja taiteiden harrastamiseen. Kaikesta huolimatta myös Ateena vahvistui orjanomistusvaltiona. Raskaimmat työt Kreikassa teetettiin orjilla ja orjuuden merkitys talouden perustana kaikissa Kreikan valtioissa kasvoi. Myöhemmin kehittyneitä Ateenan valtiojärjestelmää sanottiin demokratiaksi. Se oli kuitenkin demokratiaa vain Ateenan väestölle ja tässä mielessä se oli orjanomistuksellista demokratiaa. Kreikan niemimaalle kehittyi useita orjanomistuksellisia kaupunkivaltioita. Lisäksi kreikkalaiset perustivat lisää kaupunkivaltioita, siirtokuntia tai kolonioita eri puolille Välimeren ja Mustanmeren rannikkoa.

Noin 500 eaa. käytiin Persian ja Kreikan kaupunkivaltioiden liiton kesken sotia, joiden tuloksena kreikkalaiset kykenivät pitämään Persian pois maaperältään. Persialaissotien taisteluista olivat mm. Marathonian taistelu v. 490 eaa., Thermopylain taistelu v. 480 eaa., Salamiin meritaistelu v. 480 eaa. ja Plataian taistelu v. 479 eaa. Näiden Persialaissotien tulokseen auttoi kreikkalaisten edistymisen tuotantovoimien ja siihen liittyvien tieteiden ja taiteiden alueilla. Persialaisia vastaan käydyin sodan tuloksena Ateenan asema Kreikan valtioiden keskuudessa vahvistui, sillä se johti Persian vastaista ns. Ateenan meriliittoa. Näiden sotien tuloksena kreikkalaiset saivat paljon orjia. Orjien riistolla oli taloudessa määrävää merkitys. Orjien voimalla liikkivat laivat, viljeltiin maan, hankittiin metalleja ja marmoria, valmistettiin käsityötuotteita ym.

Kreikassa käytiin 5. vuosisadan loppupuolella eaa. eri valtioiden välillä sotia vallasta (ns. peleponnesolaissodat). Persialaissotien tuloksen perusteella Ateena pyrki Kreikan johtoon. Sparta vaati Ateenaa purkamaan meriliiton uhkaamalla sitä sodalla, joka alkoi v. 431 eaa. Kreikan valtiot liittoutuivat Spartan ja Ateenan johtamien blokkien ympärille. Sota johti Kreikan talouselämän kaokseen. Ateena kärsi tappion Sisilian Spartan liittolaista Syrakusaa vastaan suorittamallaan sotaretkellä. Lopputuloksena liitto Persian kanssa auttoi Spartan johtaman blokin voittoon. Kuitenkin Spartan johdossa luokkaristiriidat Kreikassa kärjistyivät. Spartan Per-

Jatkuu sivulla 15

Historiallisen materialismin perusteista (5/2)...

Jatkoa sivulta 14

sialle luovuttamat siirtokunnat Vähä-Aasian rannikolta heikensivät koko Kreikkaa. Spartaa vastaan muodostui kreikkalaisten kaupunkien liitto, jota köyhä kansa tuki. Ratkaisevassa taistelussa Sparta lyötiin. Sodat olivat hävittäneet maataloutta. Talonpoikien määrä väheni. Suurtilat valtasivat alueita. Sotaväkeen oli palkattava sotilaita. Luokkataistelun kärjistyksen ja sotien vuoksi Kreikka heikentyi ja Persia alkoi sekaantua sen asioihin. Tässä vaiheessa rikkaat alkoivat asettaa toiveensa pohjoisemman naapurinsa voimistuvan Makedonian apuun.

5.10.5 Kreikkalais- makedonialainen orjavaltio loi maailmanvallan

Pohjoisessa Makedoniassa asuvat kansat olivat saavuttaneet varhaisen luokkayhteiskunnan. Tässä vaiheessa enemmistö väestöstä oli vielä vapaita talonpoikia ja valta oli aristokraateilla. Nyt Filippus II yhdisti 4:n neljä vuosisadalla eaa. siellä syntyneet kaupungit ja valtiot yhdeksi Makedonian kuningaskunnaksi. Filippus II:n johdolla Makedonian yläluokka aloitti tunkeutumisen etelään. Kreikkalainen yläluokka, orjanomistajat yms., jotka kärsivät menetyksiä Kreikan luokkataistelussa ja Persian politiikan seurauksena, asettuivat hyökkäävän Makedonian puolelle. Osa kreikan valtioista taisteli sitkeästi Makedoniaa vastaan. Keski-Kreikassa käydyin Khaironeian taistelun jälkeen koko Kreikka joutui yhdistetyksi Makedonian kanssa v. 338 eaa. Välittömästi tämän jälkeen suuntautuivat kreikkalais- makedonialaiset joukot sotaretkelle Persiaa vastaan. Perussyynä tälle sotaretkelle oli uusien orjien, rikkauksien ja kaupallisten sekä poliittisten yhteyksien hankkiminen kreikkalaiselle ja makedonialaiselle aristokratialle. Pääosa rikkaista tuki Makedoniaa ja köyhytyneet talonpojat ja käsityöläiset liittyivät Filippus II:n sotaväkeen palkkasotilaina. Filippus II kuoli kuitenkin salamurhaajan toimesta ja hänen tilalleen nousi hänen kyvykäs poikansa Aleksanteri.

Kreikkalais- makedonialaiset joukot etenivät Aleksanterin johdolla rannikkoa pitkin ja valloittivat v. 334 eaa. Vähän-Aasian ja Egyptin. Samana vuonna ne löivät Persian Dareios III:n johtamat sotajoukot Mesopotamiassa Gaugamelan kylässä. Tähän johti se, että Persian hallitsevat kansat olivat kyllästyneet ylimysten ja rikkaiden voimistuvaan riistoon eivätkä halunneet enää tukea isäntäänsä. Kreikkalais- makedonialainen valta ulotettiin Keski-Aasiaan ja Intiaan saakka. Näillä alueilla kansat tekivät hyökkäyksiä ankaraa vastainta. Kuten aiemmin Assyria tämä maailmanvalta hajosi hyvin nopeasti, kun Aleksanteri kuoli kuumetautiin v. 323 eaa. Kreikkalais- makedonialainen maailmanvalta oli sen aikaisille tuotantovoimien tasolle liian vaikea säilyttää kokonaisuutena. Maailmanvalta pirstoutui useiksi valtioiksi, joista tärkeimmät olivat Syyria, Egypti ja Makedonia. Vallan näissä valtioissa ottivat Aleksanterin sotapäälliköt.

Kreikkalaiset ja makedonialaiset rikkaat saivat Aleksanterin valloittamalla alueilla haltuunsa suuria maa-alueita ja muuttuivat orjanomistajiksi. Monet kauppiat ja käsityöläiset siirtyivät harjoittamaan ammattiaan Aasiaan ja Egyptiin. Tämä edisti Välimeren itäisen alueen kehitystä ja merkittävimäksi kaupungiksi täällä kohosi Aleksanterin mukaan nimetty Aleksandria.

5.11.1 Orjanomistuksellinen tuotantotapa Roomassa

Noin 700 eaa. alkoivat Apenniinien (Italia) niemimaan kansat vuorostaan saavuttaa varhaisen luokkayhteiskunnan. He elivät sukuyhteisössä ja harjoittivat maanviljelyä ja karjanhoitoa. Syntyneistä kaupunkivaltioista Rooma alkoi ensin laajentaa aluettaan valtaamalla naapurikyliä ja kaupunkeja. Roomassa kehittyi orjanomistusjärjestelmä. Sen alkuperäiset asukkaat patriisit työskentelivät yhdessä orjiensa kanssa. Alussa Rooma oli kuningaskunta, mutta v. 510 eaa. roomalaiset karkottivat kuninkaan ja tekivät Roomasta patriisien hallitseman tasaval-

Kuvat Wikimedia Commons

Rooman valta myös levitti sivistystä, kulttuuria ja tekniikkaa hallitsemillaan alueilla. Kehitettiin infraa, väyläverkostoa yms. Rooman valta löi leimansa vuosikatoiksi keskeisen Euroopan ja lähi-idän kehitykseen. Kuvassa roomalaista alkuperää oleva pyhiinvaeltajien silta Molinasecassa Pohjois-Espanjassa Ranskan johtavan väylän varrella.

lan (res publica). Patriisit riistivät eiroomalaista alkuperää olevaa Roomaan liitettyjen alueiden väestöstä, joita sanottiin plebeijeiksi.

Ateenan tapaan myös Roomassa toteutettiin kaupungin alkuperäisen väestön tasavaltalaista hallintotapaa. Lopuksi myös plebeijit taistelivat oikeuden osallistua tasavallan hallintoon. Plebeijit saivat asettaa kansantribuuneja, jotka lausumalla sanan "veto" saivat estettyä päätöksen, jonka arvioivat olevan plebeijeille vahingollinen. Lopuksi Roomassa kehittyi patriisien ja plebeijien rikkaita ylimyssukuja, joiden käsiin keskittyi suuret määrät omaisuutta ja orjia. Noin v. 250 eaa. Rooma oli "yhdistänyt" koko Italian niemimaan "tasavaltalaisesti" hallitukseksi, jossa vallitsi orjanomistuksellinen tuotantotapa. Aiemmin kreikkalaiset olivat perustaneet kauppa- ja siirtokuntia eri puolille Välimeren ja Mustanmeren aluetta. Näistä kehittyi itsenäisiä orjanomistuksellisia kaupunkivaltioita, jotka asuttivat Rooman orjanomistajien seuraavaksi haluamia saaria mm. Sisiliä, Korsikaa ja Sardiniaa.

5.11.2 Rooman laajeneminen

Suurin este Rooman orjanomistajien laajentumispyrkimyksille oli kuitenkin Afrikan pohjoisrannikolla sijaitseva, aiemmin kreikkalainen siirtokunta Karthago, joka piti hallussaan koko Pohjois-Afrikan rannik-

koa ja hallitsi suurta osaa Välimeren alueen kaupasta. Karthagossa vallitsi Roomaa pidemmälle kehittynyt orjanomistuksellinen tuotantotapa. Siellä mm. ei ollut vapaita talonpoikia, vaan suuret maanomistajat teettivät kaikki maatyöt orjatyövoimalla. Karthagossa oli verstaiteja, joissa työskenteli suuret määrät orjia. Luokkaristiriidat olivat hyvin kärjistyneitä.

Rooma kävi Karthagoa vastaan 264-150 eaa. sotia alueen hallinnasta (Puunilaissodat), jotka päättyivät Rooman voittoon ja Karthagon hävitykseen. Tämä avasi lopullisesti Rooman rikkaille tien Välimeren alueen valloitukseen. Noin v. 150 eaa. roomalaiset valtasivat Makedonian (ja samalla Kreikan). Tavallinen kansa taisteli Rooman valloitusta vastaan, mutta rikkaat kreikkalaiset orjanomistajat liittoutuivat roomalaisten kanssa. Kerrotaan, että Korintin kaupungin asukkaat tekivät roomalaisille ankaraa vastainta ja kun roomalaiset saivat voiton, he myivät kaikki kaupungin asukkaat orjiksi. Espanjan valloitus vei roomalaisilta noin 70 vuotta.

Rooman ulkopuolisia alueita sanottiin provinseiksi. Provinssit määrättiin maksamaan veroa. Rooman virkamies sai myydä orjaksi asukkaan, joka ei kyennyt maksamaan verojaan. Roomassa orjatyöhön perustuvat tuotantovoimat kehittyivät korkealle tasolle. Espanjan hopeakaivoksissa työskenteli 40000

Tällä aukealla keskustellaan marxilaisesta yhteiskuntateoriasta. Historiallisen materialismin osalta kehitämme ja testaamme tulevan opintomateriaalin sisältöä. Kritisoikaa, kommentoikaa ja kirjoittakaa.

orjaa ja suuressa laivassa saattoi olla lähes 200 soutuorjaa. Erään sotaretken jälkeen myytiin 150000 vanha orjiksi.

5.11.3 Orjanomistukselliset luokkasuhteet kärjistyvät Roomassa

Roomassa lähes kaikki työt alettiin teettää orjatyövoimalla ja orjanomistuksellinen tuotantotapa saavutti Roomassa korkeimman kehitysasteensa. Roomalle kuten aiemmillekin orjavaltioille oli tyypillistä se, että vapaa talonpoika oli velvollinen palvelemaan asevoimissa. Tämä velkaannutti talonpoikia, jotka menettivät maansa ja osa ajautui velkaorjuuteen. Tämän vuoksi Roomassa käytiin ankaraa taistelua maanomistusolojen uudistamisesta ja maan jakamisesta maattomille (peltolaki). Tätä kannattivat orjanomistuksellista demokraatia puolustavat demokraatit. Demokraatit kuitenkin kukistettiin ja talonpoikien kurjistuminen jatkui. Kun armeijaan ei enää talonpoikais-ton heikennyttyä saatu luotettavaa väkeä jouduttiin armeija muuttamaan palkka-armeijaksi.

Voimakkaan riiston ja sorron seurauksena orjat nousivat usein kapinaan. Vuosina 138-132 eaa. kapinalliset orjat pitivät hallussaan lähes koko Sisiliä. Kapinan kukistuttua tuhansia orjia naulittiin ristiin. Noin 70 eaa. nousivat orjat suureen kapinaan Spartacusen johdolla. Kapina kukistettiin ja 6000 orjaa naulittiin ristiin. Luokkataistelu Roomassa kärjistyi ja pysyäkseen vallassa orjanomistajien oli pakko yhä useammin rikkaita tasavallan lakeja. Loppujen lopuksi Rooman orjanomistajat olivat pakotettuja hylkäämään tasavallan ja asettamaan valtaan keisarin.

Jatkuu sivulle 16

MARXISMISSA ON TULEVAISUUS

-Merkintöjä ideologiasta ja tieteestä-

Kommunismien suosio on kasvusuunnassa, vaikka tätä tosiasiaa ei välttämättä joukkotiedotusvälineitä (lehdistö, radio - tv, nykyisistä eri some-yhteydet) seuraamalla huomaa. Huomaamme vain, että jossain vaiheessa yhteiskuntakehityksessä on menty pahasti harhaan, kun vaaleissa suuri osa kansalaisista äänestää omaa tosiasialista etuaan vastaan. Miten näin nurinkuriseen tilanteeseen on ajaututtu?

Neuvostoliiton liittolaisineen romahdettua sosialismi ei suinkaan kuollut, vaikka melkoisen tappion koki. Tällöin alettiin yleisemmin puhua myös ideologioiden katoamisesta. Tämä on ilmeisen väärä tulkinta, mikäli ideologia tarkoittaa yhtenäistä aatetta, perusteltua maailmankatsomusta, poliittisia mielipiteitä jne. Ideologiat ovat yhä voimissaan: toisilla on vain maailmankäsityksessä ja sivistyksessä enemmän aukkoja kuin aita. Ideologiat läpäisevät yhteiskuntaa kauttaaltaan. Nykyisin hallitsee ja vallitsee - ja on valittu jo liian kauan - porvarillinen hegemonia eli ylivalta muihin aatteisiin nähden, jotka todellisuuden selittäjinä voisivat paremmin osua kohdalleen.

Nykyiset valtamediat ovat kauttaaltaan porvarillisen ideolo-

logian sanansaattajia, todellisen sirpaletiedonlevittäjiä, vaikka väitettävään olevansa puolueettomia. Täysi puolueettomuus lienee mahdotonta, sillä jo vanhan sanonnan mukaan yhdelle kun kumartaa, niin toiselle pyllistää. Medioissa pitäisi saada valtaan tieteellisen tiedon ylivalta muihin aatteisiin nähden. Silloin informaatio leviäisi ja tarkentuisi itseään korjaavana prosessina, mikä antaisi totuuden etsimisen kannalta parhaan (vaikkakaan ei lopullisen) tuloksen. Ajatusten ja käsitysten lähtökohdana olisi tämä materiaalistinen maailma kaikkein ilmiöineen ja tapahtumineen materiaalin ikuisessa itseliikunnassa.

Miksi nykyinen media ei kerro totuutta tai suorastaan valehtelee eräistä yhteiskunnan ilmiöistä? Tällä tarkoitan ihmisten kesken

Kai Leivo

vallitsevaa luokkakajakoa, jota ei ole saatu poistetuksi, vaikka se on suuren, sanoisin jopa olennaisena esteenä, kun puhutaan esimerkiksi ihmisten välisestä tasa-arvosta ja demokratiasta. Maailma yhteiskuntien muodossa on jaettu jo ennakolta: on perustuotantovälineiden omistajat ja varsinaisen työn tekevät omistamattomat. Edelleen on voimassa jako kahteen, toisten tehdessä työn palkkaa vastaan, toisten korjatessa tulokset ja voitot.

Mielestäni ei missään vaiheessa voimme voimassa voida puhua tasa-arvosta, kun kaikilla ei syntyessään ole samanlaiset mahdollisuudet onnistua elämässään jo valmiiksi luokkiin jaettuun yhteiskunnassa. Samanlaisilla mahdollisuuksilla on suinkaan tarkoita mitään tasapäästämistä tai maolaista kasarmikommunismia, vaan että edellytykset jokaisella omien piirteidensä kehittämiseen olisi taattava. Kapitalistinen yhteiskunta kohtelee jäseniään usein harmaana massana, jota taitavasti manipuloimalla johdetaan toimimaan omia etuja vastaan. Tasa-arvolla tarkoitan

yleensä kaikkien ihmisten, en pelkästään miesten ja naisten välistä tasa-arvoa erikseen. Itseasiassa feministinen naistutkimus on tässä mennyt äärimmäisyyksiin, hieman samoin, kuin biologiassa keskityttiin vain naaraspuolisiin olentoihin urokset häivyttäen. Molempipuolinen kehitys ja asema tulee ottaa huomioon. Kehotan vielä lukemaan August Bebelin vanhaa teosta "Nainen ja sosialismi", missä asiat esitettiin tarkasti ja mielestäni oikeassa valossa. Yhteiskuntakehityksessä sosialistinen talousjärjestelmä kykenee lopulta poistamaan naisten eriarvoisuuden, jota kapitalismi jatkuvasti ylläpitää. Vasta sosialistinen tuotanto vapauttaa miehen ja naisen tasa-arvoiseksi kumppaneiksi.

Neuvostoliiton kehitys sosialismiin ei mielestäni kaikilta osin onnistunut. Suurimpana syynä tähän pitäisin kapitalistista maailmaa, joka suhtautui sosialismiin ja kommunismin tavoittelijoihin vihamielisesti ja todella teki kaikkensa, jotta sosialismi ei pääsis rauhassa kehittymään ja leviämään laajemmalle. Suunnattomia rahasummia jouduttiin laittamaan asevarusteluun, jotta kapitalistien sotilaat eivät hyökkäisi maahan. Oman lukunsa tekivät virhearvioinnit, millä tarkoitan

suhtautumista tieteen saavutuksiin. Esimerkiksi v. 1950-54 oli kybernetiikan vastainen kampanja, missä tämä nuori, vuonna 1948 kehitetty tieteen suuntaus esitettiin "porvarillisenä valhetieteinä". Hrustsovin aikana 1957-64 Neuvostoliitto ei kyennyt vapautumaan, vaan oli luonteeltaan suljettu tietoyhteiskunta. 1960-luvulla kybernetiikan mahdollisuudet oivallettiin, tehtiin tärkeitä tutkimuksia, vaikka jälkepäin aikaa 1964-82 on alettu nimittämään Breznevien pysähtyneisyyden aika-kaudeksi.

Nykyinen yhteiskunta ihmiseen tarvitsee ajattelussaan tieteellispohjaista, rationaalista maailmankäsitystä. On saatava aikaiseksi kapitalismin vastainen rintama. Ei voida olettaa Neuvostoliiton olleen viimeinen sana sosialismin kehityksessä. Kannattaisi yrittää vielä kerran, muuten kapitalismi lonkeroineen tulee tuhoamaan koko maailman. Kapitalismin vastainen laajapohjainen yhteisrintama muutoksen puolesta, vai hiljalleen meno kohti planeettamme väijä-mätöntä tuhoa? Ei kannattaisi epäroйдä, sosialismissa tulee kuitenkin olemaan kestävämpi tulevaisuus!

Kai Leivo

Pietarin museoita osa 3 Uskontojen historian museo

Pietarin uskontojen historian museo sijaitsee Pietarin keskustassa, vastapäätä entistä pääpostia osoitteessa Potstamskaja ulitsa 14. Museo on avoinna torstaista maanantaihin klo 10-18, tiistaisin klo 13-21. Suljettu keskiviikkoisin. Museoon on vapaa pääsy kuukauden ensimmäisenä maanantaina. Museon internetsivut löytyvät osoitteesta: gmir@relig-museum.ru

Kuva: Wikimedia Commons

Neuvostoajana uskontojen historian ja ateismin museo sijaitsi Nevski Prospektilla, sen ja Gribojedovin kanavan kulmassa Kazanin tuomiokirkossa (kuva). Neuvostoliiton hajottamisen jälkeen rakennus luovutettiin ortodoksiselle kirkolle v. 1991. Tämä oli lahja porvarillisen Venäjän hallinnolta kirkolle. Vastavuoroisesti kirkko tällä hetkellä tukee nykyvenäjän hallintoa. Kirkon opit ovat korvanneet työväenluokan tieteellisen maailmankatsomuksen yhteiskunnan arvomaailman perustana.

Pietarin uskontojen historian museo on Venäjän ainoa uskontojen historiaan keskittyvä museo. Museon kokoelmiin kuuluu tätä nykyä yli 250 000 esinettä. Museossa tehdään myös paljon uskontojen historiaa ja nykytilaa koskevaa tutkimusta. Museon aikaisempi nimi oli Uskonnon ja ateismin historian valtionmuseo ja se sijaitsi Kazanin tuomiokirkossa. Neuvostoliiton hajottamisen myötä Kazanin kirkko luovutettiin takaisin Venäjän ortodoksiselle kirkolle 1991.

Neuvostoliiton tiedeakate-

mia perusti Uskontojen historian museon vuonna 1932 Vladimir G. Bogoraz-Tanin aloitteesta. Hän oli tunnettu yhteiskunnallinen toimija, lingvisti, etnografi, antropologi, uskontohistorioitsija, runoilija, kirjailija, Leningradin yliopiston professori sekä Neuvostoliiton tiedeakatemian jäsen. Museon perustamista edelsi Eremitaasissa vuonna 1930 avattu uskonnonvastainen näyttely. Näyttelyyn verrattuna uskontojen historian museo antoi toiminnalle tieteellisen perustan. Museon avajaisissa 15.11.1932 puhunut aka-

teemikko A.S. Orlov totesi, että "Nimitys museo ei täysin kuvaa tätä laitosta. Tarkalleen ottaen tämä ei ole museo, vaan erittäin syvällistä tutkimustyötä tekevä instituutti." Vuonna 1961 museo siirtyi tiedeakatemian alaisuudesta kulttuuriministeriön alaisuuteen.

Vaikka laitoksen perustamisen taustalla oli pyrkimys uskonnon kitkemiseen ja tieteellisen maailmankuvan edistäminen, eri asia kuitenkin on, kuinka ponnekaasti asiaa Neuvostoliitossa todellisuudessa edistettiin. Uskontojen, joiden tarkoituksena on mahdollistaa riihtävien luokkien vallan ottaminen tai säilyttäminen, annettiin Neuvostoliitossa toimia suhteellisen vapaasti. Näyttää siltä, että uskontojen taantumuksellista roolia ei Neuvostoliitossa täysin tajuttu. Pyrittiin tekemään yhteistyötä ortodoksisen kirkon kanssa eikä haluttu ymmärtää, miten kirkko ylläpiti porvarillista propagandaa ja taantumuksellista ajattelutapaa Neuvostoliiton sisällä.

Uskontojen historian museon näyttely on kyllä tutustumisen arvoinen ja siitä saa hyvän kuvan, miten uskonnot ovat kehittyneet. Jos vielä tuntee ao. aina vallinneen poliittisen tilanteen, havaitsee miten vallanpitäjät ovat kulloinkin hyödyntäneet uskontoa oman asemansa vahvistamiseen. Kun aikansa elänyt tuotantotapa on muodostunut kehityksen jarruksi, on uskontoa tarvittu tuotantotavan muuttamiseksi (kuten kristinuskoa hyödynnettiin siirtymisessä orjanomis-

Kuvassa Dimitri Moorin teos Kristillisyyden juhla. Dimitri Moor oli tunnettu venäläinen taidemaalari ja yksi Neuvostoliiton poliittisen julistetaiteen uran uurtajista. Moorin tuotannon keskeinen teema on vallankumouksellinen taistelu maailman muuttamiseksi ja ihmismielen vapauttamiseksi uskonnon kahleista ja hengen sorrosta. Hän työskenteli aktiivisesti aikakauslehdissä "Jumalaton" sekä "Jumalaton koneen ääressä" ja teki niihin tuhansia piirroksia. Kristillisyyden juhla kuvaa hienosti kristinuskon roolia työläisten sortajana. Teoksessa on valtava risti, jonka päällä istuu kapitalisti ja edellä kulkee kristus. Eri kansalaisuuksia edustavat työläiset kantavat ristiä raskaasta painosta kumartuneina. Moor on itse todennut teoksesta: "Minun oli luotava vaikutelma ristin suuresta painosta, ei vain siksi, että työläisten työn fyysinen vaativuus korostuisi, vaan myös, jotta sorto, häikäilemättömyys ja ihmistyön sydämetön hyväksikäyttö korostuisivat ja kristinuskon kyyninen kapitalismia tukeva olemus paljastuisi. Tämä on kätevä molemmille osapuolille, kirkolle ja kapitalismille." Minun kristuksen on siirtänyt raskaan taakkansa työläisten harteille" Moor kirjoitti.

tusyhteiskunnasta feodalismiin ja uskonpuhdistuksella valmisteltiin kapitalistista tuotantotapaa). Olenaista on huomata, että taloudellinen perusta on muovannut päällysrakenteen ilmiöt kuten uskonnon eikä päinvastoin. Tämä näkökulma jää toki uskontojen historian museossa hämärän peittoon.

Museossa on näytteillä kohaullinen otos myös 1920- ja 1930-lukujen neuvostoliittolaisia uskonnon vastaisia julisteita. Lukutaito oli tuolloin vielä monin pai-

koin heikkoa ja kuvallinen ilmaisu oli hyvä tapa karsia aikansa eläneitä käsityksiä. Nämä ovat museon näyttelyn parasta antia. Museossa on jatkuvasti myös vaihtuvia näyttelyitä.

Juha Kieksi
Loimaa

Kirjallisuutta:

Taide, uskonto, valta. Teoksia Pietarin valtiollisesta uskontojen historian museosta. Turun museokeskuksen julkaisuja 80. 2016.

Historiallisen materialismin perusteista (5/2)...

Jatkuu sivulta 15

Valtaan nousi v. 49 eaa. Julius Caesar (Gallian valloittaja), joka voitettuaan vallasta käydyn kansalaissodan, lopullisesti tuhosi Rooman tasavallan. Näihin aikoihin Roomaan virtasi valtakunnan kaikista osista maansa menettäneitä talonpoikia sekä käsityöläisiä. Keisarin valta lujitti orjanomistajien asemaa.

5.11.4 Maailmanpolitiikka alkoi siirtyä uuteen vaiheeseen

Ajanlaskumme alun jälkeen Rooman orjavaltiossa sekä koko maailman politiikassa alkoi tapahtua muutos. Ensimmäisellä vuosisadalla Rooma kykeni vielä valtaamaan Britannian, daakialaisten alueet Tonavan varrelta sekä Mesopotamian. Sotaretki Intiaan epäonnistui. Samaan aikaan noin vuosina 100-200 germaanisat kansat olivat saavuttaneet varhaisen luokkayhteiskunnan vaiheen. Saavuttaessaan tuotantovoimissaan tason, jossa he kykenivät tuottamaan lisätuotetta, he varustivat retkikuntia muuttaakseen joukoittain etelämmäksi Rooman hallitsemalle alueelle, jossa tiesivät voivansa tuottaa enemmän ja helpoiten lisätuotetta. Germaaniheimot yhdistyivät liittokunniksi ja aloittivat joukkomittaisen siirtymisen etelään. Vuoden 200 vaiheilla Rooman oli pakko siirtyä valloituksesta puolustukseen.

Tässä vaiheessa kävi yhä selvemmäksi, miten orjanomistukselliset tuotantosuhteet muuttuivat

tuotantovoimien kehityksen jarruksi. Orjat eivät olleet kiinnostuneet työnsä tuloksesta, koska tuotteen määrä ei vaikuttanut heidän asemaansa. Roomassa kehitettiin tehokkaampi kyntöaura sekä vesimylly viljan jauhamiseen. Orjatalouksissa näitä ei voitu käyttää, koska orjat rikkoivat ne. Niitä voitiin käyttää vain provinssissa, joissa oli säilynyt vapaita talonpoikia. Käsityöverssaissa, joissa orjat olivat työvoimana, voitiin edelleenkin käyttää vain vanhentuneita työkaluja. Tässä vaiheessa jotkut suurmaanomistajat alkoivat jakaa maataan palstoiksi, joita vuokrattiin orjille. Näitä vuokraajia nimitettiin kolonneiksi. Sadosta he maksoivat maavuokran ja veron valtiolle. Heidän asemansa oli myös vaikea ja uhkana oli velkaorjuus. Tässä oli kuitenkin jo uuden yhteiskuntajärjestelmän siemen, uuden tuotantotavan alku vanhan yhteiskunnan sisällä.

5.11.5 Rooman orjanomistusjärjestelmän rappeutuminen ja tuho

Orjanomistuksellisessa tuotantotavassa lisätuotteen määrä oli suoraan verrannollinen orjien määrään. Orjanomistusjärjestelmä pystyi tiettyyn rajaan saakka edistämään tuotantovoimien kehitystä, mutta muuttui sen jälkeen tuotantovoimien jarruksi. Orjanomistusyhteiskunnassa orja ei ollut kiinnostunut tuotannon kehittämisestä. Vain pientalonpojat olivat jossain määrin kehitystä edistävä tekijä. Pientalonpojat joutuivat kuitenkin lati-

fundioiden jalkoihin, velkaantuivat ja joutuivat koronkiskurien uhreiksi. Myös alituiset sodat lisäsivät veroja ja kurjistivat pientalonpoikia. Pientalonpojat muodostivat myös pääosan sotilaista.

Tilansa menettäneitä pientalonpoikia virtasi kaupunkeihin ja heistä tuli kaupunkien ryysyköyhälistöä, joka eli almujen varassa. Pitääkseen tämän väen hiljaisena jalkoi valtio heille ilmaiseksi "leipää ja sirkushuveja". Pahimmillaan Roomassa jaettiin leipää 800 000 köyhälle. Samalla pientalonpoikaiston häviämisen myötä seurasi myös armeijan rappeutuminen. Siirryttiin palkka-armeijaan, jonka luotettavuus oli kuitenkin aiempaa huonompi. Armeijan rappeutumisesta seurasi sotaan kääntymisen. Koska sodat olivat orjien saannin tärkein lähde, orjien saanti vaikeutui. Tästä seurasi orjien hintojen nousu ja lopulta tuotannon muuttuminen kannattamattomaksi.

Latifundioiden omistajat ryhtyivät jakamaan maata vuokralle pieninä palstoina entisille orjilleen ja vapaille vuokraajille. Vuokra käsiitti yleensä 5/6 koko sadosta. Vuokraajat eivät voineet poistua vuokraaltaan maalta. Muodostui puolivapaiden vuokraajien, kolonien, luokka. Kolonijärjestelmä merkitsi uuden tuotantotavan alkeiden syntymistä orjanomistusjärjestelmän uumenissa. Kolonnit olivat orjia kiinnostuneempia tuotannon kehittämisestä, koska he hyötyivät hieman tuotavuuden kasvusta.

Kolmannella vuosisadalla kapinat voimistuivat ja monet provinssit erosivat Roomasta. Voimakkaan sotaväen turvin keisari

kykeni vielä kerran väliaikaisesti palauttamaan keisarin vallan provinssieihin. Kuitenkin IV vuosisadalla luokkataistelu edelleen voimistui ja verot kurjistivat myös pieniä ja keskiuuria orjanomistajia. Eri puolilla Roomaa mm. Galliassa ja Pohjois-Afrikassa syntyi laajoja kapina-likkeitä. Goottien kapinan tuloksena Rooma jakaantui kahtia v. 395 Itä- ja Länsi-Roomaksi. Goottien uusi hyökkäys Alarikin johdolla autioitti kaupungin v. 410. Samaan aikaan orjat ja kolonnit aloittivat kapinan koko Italiassa ja germaaniheimot tunkeutuivat eri puolille valtakuntaa edeten Gallian ja Espanjan

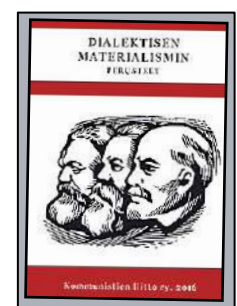
kautta Pohjois-Afrikkaan, josta käsin vandaalien heimo tuhosi uudeleen Rooman. Vuonna 476 germaanit tuhosivat Länsi-Rooman viimeisen keisarin. Maatalouden rappiota seurasi myös käsityön ja kaupan rappio. Kaupungit menettivät aieman mahtiasemansa ja painopiste siirtyi maaseudulle.

Filosofian työryhmä

PS: Orjayhteiskuntaa käsittelemme vielä Kansan äänen seuraavassa numerossa. Arvioidaan sen kehitystä Intiassa ja Kiinassa sekä esitetään arvio orjanomistuksellisen merkityksestä yhteiskunnan historiassa.

Työkansan on omaksuttava tieteellinen maailmankuva

Kommunistien Liiton "Dialektisen materialismin perusteet" on 30 vuoteen ensimmäinen aineisto, jossa työkansan maailmankuvaa päivitetään. Siinä olemme huomioineet mm. materia- ja tajunta-käsitykseen liittyviä kysymyksiä, joita aiemmin ei ole käsitelty.

Dialektisen- ja historiallisen materialismin tunteminen on välttämätöntä, koska työväenluokan yhtenäisyyden perustan muodostaa marxilainen tieteellinen maailmankatsomus. Luokkataistelulle tieteelliseen tietoon perustuva maailmankuva antaa pitkän aikavälin suunnan ja auttaa jäsenetelmään oikein ajan kysymyksiä.

Tutkikaa "Dialektisen materialismin perusteet"

Vihkonen on jokaisen nuoren ja

työläisen käsikirja. Asioiden ilmaisu siinä voi olla puutteellista. Pyydämmekin lukijoita kommentoimaan

kriittisesti aineistoa. Kritiikin perusteella toimitamme siitä historiallisen materialismin osion kanssa uuden painoksen. Kirjasi välityksen postitse tilaajille hoitaa Juha Kieksi (juha.kieksi@saunalahti.fi), jolloin hinta on seitsemän (7) euroa. Kirjaa saa Kansan äänen aktiiveilta.

Lisätietoja Kommunistien liiton sivulta: www.kommunistien-liitto.com.

Navalnyin tapaus

Oppositioimies Navalnyin myrkyttäminen on ollut viime viikkoina päällimmäisenä, niin venäläisen, kuin myös ulkomaisen lehdistön palstoilla. Navalnyi sai pahoinvointikohtauksen 20. elokuuta Tomskista, Länsi-Siperiasta Moskovaan lähteneessä lentokoneessa ja hän menetti jopa tajuntansa. Koneen kapteeni päätti suorittaa hätälaskun matkan varrella olevan Omskin lentokentälle. Myös kyseinen kaupunki kuuluu alueellisesti Länsi-Siperiaan, mutta se on lähempänä Moskovaa. Navalnyi kiidätettiin ripeästi paikalliseen sairaalaan ja kaksi päivää myöhemmin hänet siirrettiin sieltä Berliiniin, missä hänen hoitoaan jatkettiin. Nykyään hän on toipunut sen verran, että pystyy jo antamaan poliittisia lausuntoja.

Kansallisen nationalismin kannattaja

Eräs ensimmäisistä lausunnoista hänellä oli se, että hänet oli myrkytetty Putinin käskystä. Tästä aiheesta keskustelemme vielä myöhemmin, mutta nyt meidän on kerrottava lukijoillemme siitä, kuka Navalnyi on nimenomaan poliitikkona. Navalnyi on 44-vuotias ja venäläistä kirjailijaa Tshhevovia lainaten hän ei enää ole mikään nuori nuorimies. Hän tuli mukaan suhteellisen myöhään, 28-vuotiaana ja vaihtoi useampiin poliittisiin puolueisiin ja järjestöihin (oikeisto-liberaalisesta "Jablokosta" useampiin nationalistisiin järjestöihin), mutta sitten päätti perustaa oman järjestön. Nyt hän toimii Korruption vastaisen toimintarintaman johtajana ja on keskittynyt lähinnä tähän työhön. Lisäksi hän perusti oman poliittisen puolueen, jota on tuloksettomasti yritetty rekisteröidä eri nimillä.

Navalnyin näkemykset ovat aika tavalla epämääräisiä. Hän itse määrittelee itsensä "kansallisen nationalismin" kannattajaksi. Hän on ottanut myös osaa nationalistien järjestämiin "Venäjä - venäläisille" tai "Moskova - moskovalaisille" kalta-

isiin tilaisuuksiin. Mitä tulee mainitsemani määritelmän jälkimmäiseen osaan, niin sen kaikista epämääräisyydestä huolimatta voidaan rohkeasti olettaa, että kyse on oikeistoliberaalisista katsomuksista. Tämän väitteen todistamiseksi esitän vain yhden esimerkin. Hänen puolueensa ohjelmassa oli aina vuoteen 2018 asti kohta eläkeikärajan nostamisesta. Sen jälkeen kun viranomaiset hyväksyivät tällaisen päätöksen ja kansa alkoi protestoida sitä vastaan, niin Navalnyi poisti kaikessa hiljaisuudessa tämän kohdan ohjelmasta ja hänen kannattajiaan jopa osallistui mielenosoituksiin, oman ideansa toteuttamista vastaan.

Osoittautui, että Navalnyi käyttää ohjeenaan nationalismin ja oikeisto-liberalismin katsomusten eräänlaista yhdistämistä. Sellaisia ajatuksia toteutti aikanaan surullisen kuuluisa kenraali Pinochet. En ole lainkaan varma siitä, että Navalnyilla olisi jokin selvä poliittinen ohjelma tai edes selkeitä poliittisia näkemyksiä. Herää vaikutelma, että häntä kiinnostaa vain valta sinänsä. Joka tapauksessa hän perkiä kaikin tavoin karttamaan konkreettisuutta julistamalla esimerkiksi, että "taistelu korruptiota vastaan on hänen ohjelmansa".

Onko Navalnyi Kremlin projekti?

Navalny todellakin käy taistelua korruptiota vastaan ja paljastaa usein korkeassa asemassa olevia henkilöitä. Hän taistelee myös nykyistä valtiovaltaa vastaan kehottamalla kannattajiaan osallistumaan säännöllisesti mielenosoituksiin ja tästä syystä valtiolta ei pidä hänestä. Useita kertoja häntä vastaan on nostettu tekaistuja rikossyytteitä ja myös käyty hänen päälle.

Opposition eräät edustajat väittävät, että Navalnya onnistaa epäilyttävällä tavalla. Esimerkiksi hän ei joutunut vankilaan ja sai vain ehdonalaista, kun eräät oppo-

Sergei Skvortsov
NKP:n keskuskomitean ensimmäinen (pää-) sihteeri

sition edustajat ovat pienemmistäkin edesottamuksistaan joutuneet maksamaan terveydellään tai jopa hengellään. On syntynyt sellainen käsitys, että Navalnyi on Kremlin projekti, jonka tarkoituksena on "paljastaa" mielenosoituksia. Liikkeellä on myös huhuja, että hänen eräistä paljastuksistaan olisivat maksaneet keskenään kilpailevat oligarkit. Mutta nyt Navalnyin "onnistuminen" on loppunut ja tuskinpa hän voi jatkaa "Kremlin projektina".

Hänen myrkyttämisenä vahvisti ensin saksalainen sotilaslaboratorio ja myöhemmin YKn alainen Kemiallisten aseiden kieltöjärjestö OPCW, jotka löysivät Navalnyistä biomateriaalista jätettä Novichok-ryhmän myrkyistä. Tämä ei sinänsä ole mikään sensaatio, koska Omskin sairaalassa, jonne opposition edustaja vietiin, häntä alettiin heti ja menestyksellisesti lääkittää tämän ryhmän myrkytysten torjuntaan tarkoitetuilla lääkkeillä. Toisaalta sairaalaan saapuneet poliisit ilmoittivat suoraan takavarikoineensa kaikki Navalnyin tavarat, jotka ilmeisesti sisälsivät hengenvaarallista myrkyä. Venäjän viranomaisten reaktio oli aika lailla ristiriitainen. Eräät henkilöt tunnustavat myrkytyksen tosiasiaksi, toiset vaativat todisteita (ilmeisesti ennen kaikkea heille sopivia), kolmannet väittävät, että mitään myrkytystä ei olisikaan tapahtunut. Navalnyin aineenvaihdunta oli vain äkillisesti huonontunut ja tästä syystä hän vaipui koomaan. Tämän version vahvistaa oikeaksi muka se, että venäläiset lääkärit eivät löytäneet Navalnyin biomateriaaleista mitään myrkyä.

Mutta valitettavasti Omskin sairaalan lääkärit eivät voineet periaatteessa löytää Navalnyiltä mitään Novichok-ryhmän sotilaallisia taistelumyrkyä. Tämä tarkoittanee siis sitä, että myrkytys olisi kuitenkin tapahtunut. Mutta kuka on voinut toteuttaa tämän myrkytyksen?

Navalnyin tapaus, toimituksen kommentti

Oheisessa artikkelissa ystäväpuoleemme Venäjältä käsittelee Navalnyin tapusta. Asiasta käydään meilläkin vilkasta keskustelua mm. fb-sivuilla, joilla monet Kansan ääntä lähellä olevat toverit vierailevat. Useat heistä haluavat asettaa kyseenalaiseksi läntisen median väitteet, jonka mukaan Navalnyi olisi joutunut Venäjällä myrkytyksen uhriksi. Tämä keskustelu on mielenkiintoista argumenteistaan huolimatta "aihetodisteiden" pohjalta käytyä spekulointia. Mitään todellista tietoa meillä ei ole siitä, kuka tai mikä taho on Navalnyin tapauksen taustalla. Kirjoituksessaan Sergei Skvortsov taasen asettuu sille kannalle, että joku taho Venäjältä on "tapaus Navalnyin" taustalla. Tämäkin on yhtä spekulatiivinen väite kuin edellinenkin. Aihetodisteita ja niistä seuraavaa päättelyketjua lukuun ottamatta muuta argumenttia kirjoitus ei esitä väitteidensä tueksi.

Artikkelissa esitetään, että lännessä Navalnyita pidetään merkittävänä ja kasvavana poliitikkona. Siksi seuraukset Venäjälle saattavat sanktioiden ja ulkomaisen arvovallan menetyksen vuoksi muodostua arvaamattomiksi. Todetaan, että Navalnyi on kasvanut "marginaalista" merkittäväksi vaikuttajaksi ja hänet ovat tunnustaneet kumppanikseen suurten

ulkomaisten johtajat. Tämän spekuloinnin keskellä vaikuttaa siltä, että tässä on jäänyt huomiotta eräs hyvin tärkeä seikka.

Me marxilaiset ja demokraatit, jotka katsomme tapahtumia Venäjän ja Kiinan ulkopuolelta, koemme selkeästi, että maailmassa käydään tällä hetkellä kamppailua hegemoniasta, syntykökö tulevaisuudessa yksinapainen vai moninapainen maailma. USA:n ja EU:n tavoite on päästä taloudellisesti ja sotilaallisesti kontrolloimaan myös Aasian isoa mannerta ja ottaa haltuunsa maailman johtajuus. USA:n johtama blokki on ottanut kontrolliinsa joukon Pohjois-Afrikan ja Lähi-idän arabimaita, Ukrainan, entiset itäisen Euroopan sosialistimaat, Baltian ym. Toistaiseksi se on hävinnyt taistelun Syyriassa, Krimillä ja Valko-Venäjällä. Samasta syystä Suomea painostetaan Nato:n jäseneksi ja Suomen kautta kehitetään painostusta Venäjää vastaan. Suomen ja USA:n välillä löydettiin Isäntämaasopimus on tästä esimerkki. Nato toimii Venäjää vastaan myös Itämerellä. Tämä kaikki merkitsee, että ei ole suurtakaan merkitystä sillä, kuka tai mikä taho aiheutti "tapaus Navalnyin." Se selviää aikanaan. USA:n

ja Nato:n politiikassa "tapaus Navalnyi" muodostaa vain aiheen painostaa Venäjää. Jos tätä aihetta ei olisi, he synnyttäisivät uuden ja jälleen uuden aiheen Venäjän painostamiseksi.

On nähtävä, että Navalnyi on mm. rasisti, joka suhtautuu halveksivasti ei-venäläisiin keski-aasialaisiin entisten Neuvostoliiton kansojen asukkaisiin. Navalnyi ei kuitenkaan Suomen ym. populistisen oikeiston tapaan arvostele uusliberalistista kapitalismia. Hän ei ole ollenkaan niin merkittävä "poliitikko", että vain hänen vuokseen länsi katkaisisi suhteet Venäjän hallitukseen, tai keskeyttäisi Nord Stream 2-kaasuputken rakennustyöt yms. Kysymys on siitä, että länsi tavoittelee Venäjällä hallituksen vaihtoa ja Venäjän talouselämän kontrollia.

Venäläisten tovereiden kannattaisi katsoa enemmän ulkopoliitiikkaan. Meidän edistyksellisten järjestöjen Suomessa ja Venäjällä tulisi kehittää yhteistyötä läntisen imperialistisen politiikan torjumiseksi. Tämä lisäksi myös meillä ja Venäjällä mahdollisuuksia kamppailua sisäpolitiikassa tavallisen ihmisen aseman parantamiseksi.

F. E. Dzerzhinskin työtä muistettiin

NKP:n, upseerien liike Kunnia ja kotimaan sekä kansalaisjärjestöjen vapaaehtoisneuvoston aktiivit laskivat kukkia Felix Edmundovich Dzerzhinskin haudalle Kremlin muurilla hänen syntymäpäivänään 11. syyskuuta.

Dzerzhinskin muistotilaisuus Kremlin muurilla

Lyhyessä puheessaan NKP:n keskuskomitean ensimmäinen sihteeri Sergei Skvortsov totesi, että viime aikoina mielenkiinto Dzerzhinskiä kohtaan on huomattavasti kasvanut. Yleisen korruption aikakaudella hän toimii myös monien nykyisten turvallisuusvirkaikoiden esimerkkinä rehellisyydestä ja periaatteiden noudattamisesta, kiinnostuneesta taistelusta rikollisuutta vastaan.

Felix Edmundovich ei ollut vain Tsekan johtaja. Voimiaan ja

terveyttään säästämättä hän osoittautui erinomaiseksi järjestäjäksi myös muilla, hyvin erilaisilla alueilla. Tähän sisältyy katulapsista huolehtiminen, rautatieliikenteen järjestäminen ja koko talouden jälleerakentaminen. Hänen kaudellaan maa ylitti tsaarin Venäjän tuotannon tason. Dzerzhinski teki paljon, maa ja kansa ovat hänelle paljon velkaa. Muistamme hänet, hän pysyy kanssamme ja tänään kunnioitamme hänen muistoaan, Sergei Skvortsov sanoi lopuksi.

Ketkä ovat mahdollisesti olleet asialla

Ovatko olleet asialla Navalnyin omat kannattajat, joilla ei periaatteessa ole mahdollisuutta olla kosketuksessa taistelumyrkyjen kanssa. Entä lännen erikoispalvelut? Mutta jos hyväksytään tämä versio, niin silloin se tarkoittaa sitä, että lännen tihutyöntekijät toimivat Venäjällä kuin kotonaan ja silloin voimaministeriöiden johto olisi erotettava pikaisesti virastaan. Ja tärkein asia - mitä varten länsi tarvitsisi sellaista? Länsi pitää Navanyita vaikutusvaltaisena länsimielisenä poliitikkona. Eikä se ole kiinnostunut ampumaan itseään nilkkaan.

Mutta Venäjällä sellainen on täysin mahdollista. Kun Venäjän valtiovalan ihailijat sanovat, ettei Navalnyin murhayritys ole tälle vallalle edullista, niin se on ehdottomasti totta. Mutta toisaalta negatiivisen valinnan vuosikymmenet ovat tehneet tehtävänsä ja viranomaiset tekevät virheellisiä päätöksiä vain siksi, että ymmärtävät tilanteen väärin. Mitä esimerkiksi eläkeuudistus oli, taloudellisesti järjetön ja poliittiseen itsemurhaan verrattava?

Tässäkin tapauksessa voidaan täysin olettaa, että joku arvovaltainen viranomainen päätti eliminoida jo alkaneiden mielenosoitusten johdon. Valitettavasti näiden ihmisten mentaliteetti ei salli edes ajatusta siitä, että tavalliset kansalaiset pystyvät puolustamaan oikeuksiaan ilman rahaa ja villitsijöitä. Tosiasia, kuten olen jo muutaman vuosi sitten todennut, Navalnyi ei ole niinkään protestien johtaja, kuin niiden katalysaattori. Ja nykyään katalysaattoreitakaan ei enää tarvita - polttoainetta on kertynyt riittävästi ja itse valtiolta kykenemätömänä ja kansanvastaisena tarjoaa omilla epäonnistuneilla toimillaan tai toimettomuudella polttoaineelle palavaa tulitikkua. Syntyneitä protestiliikettä on mahdotonta tehdä päättömäksi käytännöllisesti ja itse viranomaisten kannalta se on jopa vahingollista. Kun ei ole kenen kanssa sopia niin tilanne räjähtää käsiin, kuten tapahtui helmikuussa 1917.

Eräistä muista analyttikoista poiketen, pidän täysin mahdollisena sitä, että Putin henkilökohtaisesti ei ole antanut käskyä Navalnyin eliminoimisesta. Entistä pystysuoraa valtiovalan rakennetta ei enää ole, ja korkein hallitsija

itse on viime aikoina etäännytynyt aktiivisesta oma-aloitteisesta toiminnasta. Joku alempiarvoinen vaikuttaja on saattanut päättää, että nyt on pantava toimeksi FSB:n eli poliittisen poliisin "toimettomuuden" korvaamiseksi.

On voinut käydä niinkin, että Navalnyin eliminoimisesta ovat päättäneet jotkut kaupalliset piirit, joiden toimintaa Navalnyi on korruption vastaisilla toimillaan saattanut häiritä. Tuolloin kyse on nimenomaan murhasta eikä opposition edustajan karkottamisesta Venäjältä, kuten eräs Novichokin keksijöistä on sanonut, jossa tapauksessa on hyvin vaikea määritellä aineen oikeata annosta.

Venäjän ulkopoliittinen eristyneisyys voimistunut

Ne jotka eivät usko virallisiin selityksiin (joita ei tähän asti ole edes esitetty) asettavat joka tapauksessa vastuun Putinille nykyisen järjestelmän perustajana. Toisaalta Venäjän valtiovalalla on mahdollisuus "säilyttää kasvonsa" (tämä mahdollisuus säilyy edelleenkin ns. esitutkinnan jatkumisen muodossa). Sitä varten sen olisi tunnustettava Navalnyin myrkytys tosiasiaksi ja säilytettävä syy jollekin oligarkkiryhmielle, riippumatta siitä kuka sen on tosiasiasa tehnyt. Tässä tapauksessa valtiovalan kannatus Venäjällä saattaisi jopa kasvaa. Toisaalta Ranskan presidentti Macron odotti jotain sellaista keskustelussa Putinin kanssa. Mutta valitettavasti Putin sen asemesta sanoi, että Navalnyi on saattanut myrkyttää itse itsensä (!).

Lännessä tällainen selitys ei mene läpi ja seuraukset Venäjälle saattavat osoittautua paljon vakavammaksi kuin Skripalien tapauksessa. Ensinnäkin tämä ei ole ensimmäinen syytös myrkyttämisestä. Toiseksi Navalnyi on paljon merkittävämpi henkilö kuin Skripalit. Lännessä Navalnyita pidetään vakavana Venäjän oppositiojohtajana ja melkein seuraavana presidenttinä. Toistaiseksi lännen sanktiot ovat pysyneet enemmän symbolisina, mutta suhteet ovat jo merkittävästi pilalla. Itse asiassa lännen suurvaltojen johtajien joukossa Putinilla ei ole enää kumppaneita, jotka suhtautuvat häneen kohtalaisen myönteisesti. Venäjän johdon ulkopoliittinen eristyneisyys on merkittävästi voimistunut.

Jatkuu sivulla 19

Kansan ääni kuuluu muutoksen puolesta

Palauttaako rokote oikean normaalin?

Netin kautta voi seurata eri maiden tv-lähetyskuvia. Satuin katsomaan maaliskuun puolivälin paikkeilla Espanjan pääministerin Pedro Sánchez'in esiintymistä, jossa hän julisti maahan poikkeustilan koronaviruksen johdosta.

Kiinnitin huomiota siihen, että hän käytti termiä "uusi normaali" puheessaan siitä, mitä seuraa "viikkoja" kestävän poikkeustilan jälkeen. Tarvemmin sanottuna tuo uuden normaalin mainitseminen alkoi kiinnittää huomiotani myöhemmin, kun se alkoi yleistyä mediassa. Mielenkiintoista on se, että hän tiesi käyttää tuota termiä jo tuolloin. Samaa termiä käyttivät muidenkin maiden johtajat jo maaliskuusta lähtien. On vaikea välttyä vaikutelmalta, että päätös uudesta normaalista oli tehty jo ennen poikkeustilojen julistamista. Tarkoitus ei siis missään vaiheessa ollut palata vanhaan oikeaan normaaliin.

Näin ollen koronavirushysteria palvelee mitä mainioimmin tuota uuden normaalin projektia. Jokainen, joka ymmärtää, miten meidän nykyinen talous-/yhteiskuntajärjestelmämme toimii, on jo kauan tietänyt, että tuohon suuntaan ollaan menossa. Minä esimerkiksi olen kirjoittanut jo vuosien ajan blogitekstejä siitä, että Suomi ja Eurooppa ovat siirtymässä kohti fasismia ja olen noissa teksteissäni selittänyt, miten tämä kehitys johtuu melkoisen suoraan talousjärjestelmästä. Äärimmäisen lyhyesti kiteyttäen kyse on siitä, että kun kilpailu kiristyy, rikkaimpien tahojen voittojen turvaaminen vaatii aina vain kovempaa kuria.

Nyt olemme siis vihdoinkin saaneet historiassa (jälleen keran) siihen hetkeen, että rikkaimpien voittojen turvaamiseksi tarvitaan poliitikkojen taholta harjoitettava kovaa kuria kansan pitämiseksi

aisoissa. Tällaista kutsutaan perinteisesti fasismiksi. Myös sosialismissa harjoitetaan kovaa kuria, mutta ei rikkaimpien voittojen turvaamiseksi, vaan köyhimpien toimeentulon turvaamiseksi. Siinä on vissi ero.

Jäävätkö kuonokopat ja muut poikkeustilan merkit siis pysyvästi olemaan hamaan ikuisuuteen asti? Eivät jää. Eihän Hitlerin tuhatvuotinen valtakuntakaan pysynyt pystyssä kuin noin vuosikymmenen verran. Mutta se pystyttiin kumoamaan vain katastrofaalisen taistelun kautta. Riittääkö edes rokotteen käyttöönotto palauttamaan oikean normaalin? Pelkään pahoin, että kuonokopat ovat tulleet jäädäkseen.

Pelkään myös, että edessämme on tilanne, jossa oikeaan normaaliin palaaminen vaatii myös äärimmäisen kovaa taistelua. Ken elää, näkee.

Janne Kejo

Länsimainen demokratia jälleen uhattuna

Isäntämaa USA:ssa valitaan 3. marraskuuta presidentti. Valinnanvaraa on runsaasti, republikaani ja demokraatti. Tätä maailman demokraattisinta valintaa uhkaa hirvittävä vaara. Suomen ikaikainen vihollinen Venäjä yrittää sekaantua valintaan. Presidentinä Obama käynnisti Libyan valtion tuhoamisen ja ulkoministeriksi valittiin Hillary Clinton hihkui riemusta kun näki televisiossa Libyan johtajan Muammar Gaddafin murhan.

Demokraatti Hillary Clinton, joka hävisi presidenttikilvan toiselle juristille Barack Obamalle, kirjoitti Twitterissä, että Venäjä auttoi republikaani Donald Trumpin USA:n presidentiksi. Trump ei ole toistaiseksi aloittanut itse yhtään uutta sotaa. Hän on vain antanut demokraatin ja

rauhanpalkinnolla palkitun edeltäjänsä toimeenpanemien sotien jatkua. On niissä sotien aloittajissa tasapuolisesti republikaanejakin. Siellä demokratian isäntämaassa näyttää määräysvaltaa käyttävän asevoimien ja pankkiirien veljuskunta, jonka synnyttä jo varoitti republikaani kenraali ja presidentti Dwight D. Eisenhower.

Siinä ei tietenkään ole mitään moitittavaa, että Bill Clinton auttoi vuonna 1996 Boris Jeltsinin vaalivoittoon. Vapaassa tiedonvälityksessä puhutaan Neuvostoliiton hajoisesta. Siitä viisaasti vaietaan, että hajoisella oli ihan elävät tekijät, eikä mikään luonnonilmiö. Boris Jeltsin kutsui Ukrainan ja Valko-Venäjän silloiset presidentit valko-

venäläiseen metsikköön, jossa nämä toverukset kolmistaan mitä demokraattisimmin päättivät jakaa Neuvostoliiton. Allekirjoitettuaan hajotussopimuksen Jeltsin kiiruhti soittamaan päätöksestä isäntämaa USA:n presidentille. Neuvostoliiton presidenttiä hän ei häirinyt ilmoituksella.

Valko-Venäjän KGP:n päällikkö kyllä ilmoitti tästä uroteosta Gorbatschoville, mutta hän ei puuttunut asiaan. Näillä leniniläisillä kommunisteilla oli ainoastaan menettelytapoja koskevia erimielisyyksiä Neuvostoliiton hajottamisesta.

Viljo Heikkinen
vanhempi huoneenrakentaja
Lapinlahti 28.9.2020

Sota loppui jo 1944

Elämme niin outoja aikoja, että eräät kansanosat eivät tiedä Suomen ja Neuvostoliiton sodan loppuneen vuonna 1944, rauhansopimus tehtiin 1947. Rauhansopimus sisälsi huomattavia alueuutuuksia Suomelta. Suomessa ilmestyyvän Iltalehti-nimisen lehden mukaan esimerkiksi Karjalan palauttaminen on vain kiinni Suomen vaatimuksesta. Suomen johto ei vaan uskalla vaatia aluepalautuksia.

Olkaamme onnellisia johtomme osittaisesta järkevyydestä, lehden uutiset ovat osoitus vähämielisyydestä. Japani esimerkiksi olisi valmis maksamaan maltaita muutamasta kalliostaaresta, Suomi voisi saada aluepalautuksia pelkällä vaatimuspaperilla. Voi Pyhä Sylvi-ei voi paremmin sanoa! Ei Venäjälle tule koskaan presidenttiä, joka myisi tai luovuttaisi Venäjän alueita kenellekään. Tämän tulisi kaikkien Krimistä polemiikkia käyvien muistaa. Krimin liittäminen Venäjään toteutui Naton vähäjärkisten johtajien toimien ansiosta. Nato yritti haukata liian suuren palan. Ei Natolla tule koskaan olemaan Sevastopolin laivastotukikohtaa.

Mielestäni Karjalan palauttamistoiveet kaikille evakoille ovat absurdeja. Valeinformaatiota osataan Suomessakin tehdä, ei tarvitse puhua jostain Venäjän suorittamasta. Nykyään disinformaatiota jaetaan uusien aseitten hankinnasta eniten. Siinä onkin Iltalehdellä ja muilla äärioikeiston julkaisuilla täystyöllisyys, kun kansaa yritetään saada uskomaan jenkkihävittäjillä saatavan uskottava puolustus. Mielestäni uskottava puolustus saadaan vain omalla ydinaseella. Ihmettelen miksi omassa utuisessa höttöunelmassaan elävät persut eivät ole vaatineet oikeaa uskottavaa puolustusta.

Loppukaneettina toteaisin Korean Demokraattisen Kansantasavallan huolehtineen uskotavasta puolustuksestaan. Olen myös toivonut Iranin hankkivan mahdollisimman pian oman ydinaseen. Maailmassa on kaksi terroristivaltiota, Yhdysvallat ja Israel. He ymmärtävät vain voimapolitiikkaa.

Reino Welling
eläkeläinen ja sotaorpo Jämsänkoskelta

Kaasu- ja fossiiliministeri

Ympäristöministeri Krista Mikkonen puolusti Ylen Ykkösaamussa la 19.9.2020 ydinvoimaa ja lentoyhteyksiä Joensuuhun. Suomen Kuvalehdessä Mikkonen sai nimityksen "fossiili ministeri"

Elokapina vaatii Marinin hallitukselta sitä, että tämän tulisi julistaa ilmastohätätila ja aloittaa säännöllinen valtiollinen tiedottaminen ilmastokriisin etenemisestä. Poliisit kaasuttivat rauhallisia mielenosoittajia kadulla.

Syksyllä 1945 Helsingissä Ara-

bian tehtaalla puhkesi työolojen ja palkkauksen johdosta spontaani korpilakko. K.A.Fagerholmin vähemmistöhallituksen sisäministeri Aarne Simonen lähetti ratsupoliisin lakkolaisten kimppuun Arabian tehtaalla portilla. Sisäministeri sai nimityksen "Sapeli-Simonen".

Jää nähtäväksi aletaanko sisäministeri Ohisaloa nimittää "kaasutusministeriksi"

-Jussin mietteitä fb:ssä-

Kylmä sota, media ja maailmankuvia

Kerroin tuttavalleni kuulleen BBC:n historiasarjassa kuinka mikrosiru keksittiin. Tarina on hauska. Lapset lahjoittivat Yhdysvaltojen Moskovan suurlähettiläille toimistolelun, jossa oli pienen pieni kuuntelulaite. Jekku paljastui vasta myöhemmin. Kaverini innostui ja rupesi kertomaan lukemastaan kirjasta, jossa kerrottiin kuinka hirmuisia dopingaineita venäläiset ovatkaan keksineet ja kuinka kaikki Neuvostoliiton saavuttamat urheilutulokset johtuivat pelkästään petkuttamisesta. Hän oli niin tohkeissaan lukemastaan, etten edes harkinnut monipuolisemman käsityksen esittämistä.

Monta vuotta sitten BBC:n Desert Island Discs ohjelmassa kuuluisa amerikkalaisnäyttelijä Natalie Wood kertoi Neuvostoliiton matkastaan ja siitä kuinka sikäläiset kommunistit ovat kieltäneet balalaikkasoittimien käytön. Ohjelman juontaja Roy Plomley tivasi hieman huvittuneena "niinkö todella?" Nainen vastasi vakuuttavana sävyyn kommunistien tuominen kaikki vanhat kulttuuri-ilmiot. Kaikki jotka vain viitsivät ottaa asiasta selvää tietäisivät, että Neuvostoliitossa balalaikka päin vastoin oli erityis- asemassa, koska sitä pidettiin kaikista kansanomaisimpana soitti-

mena. Natalie Wood luultavasti itse uskoi kertomaansa tarinaan.

Valehtelu ja asioiden järjestelmällinen vääristely onnistuvat parhaiten silloin, kun yleisö rupeaa toistelemaan kerrotuille asioihin tunteellisesti sitoutuen. Väärinäkset toimivat parhaiten silloin, kun niissä on tilaa kuulijoiden omille ennakkoluuloille. Tekäistut jutut on kerrottava sellaisella tavalla, että ne kuulostavat uskottavilta ja tämä onnistuu parhaiten silloin, kun kertoja vaikuttaa olevan asian suhteen puolueeton henkilö. Juuri tästä syystä länsimaisessa lehdistössä julkiset vaikuttajat ja erilaiset hämmäntäjät eivät paljasta todellista työnantajansa tai yhteyksiään turvallisuuspoliisiin. Tästä näkökulmasta katsottuna kommunistien totinen julistaminen vaikutti huonotapaiselta ja moukkamaiselta.

Vääristelyjä kertomuksia seipitetään pienistä ja suurista asioista. Monet niistä vaikuttavat huvittavilta pikkuasioilta, kuten tuo balalaikkakertomus, toiset taas hieman vakavammilta, kuten urheilijoiden mustamaalaaminen. Oma lukunsa on hyvin vakavista asioista valehteleminen. Monet alun perin tietoisesti vääristellyt kertomukset ovat alkaneet elää omaa elämään-

sä ja mitä etäisempiä kertomusten lähteet ovat sitä vilpittömämmin ja innokkaammin niitä kerrotaan. Tunneperäinen sitoutuminen tekee kertojille vaikeaksi kuunnella korjauksia ja eriviä mielipiteitä.

Silloin kun seipitetyn jutun kertojalla on erityisen arvovaltaisen asema, yhteiskunnassa on tarinoilla erityisen suuri vaikutus. Hyvä esimerkki Thomas Laqueurin muuten hieno kirjoitus Saksan historiasta "While Statues Sleep" (London Review of Books, 18.6.2020), jossa hän kuitenkin vähättelee Itä-Saksan suhtautumista kansanmurhaan. Laqueur tuo aivan oikein esille sen kuinka perinpohjaisesti Itä-Saksan virkamieskunta, yliopistot ja taidelaitokset puhdistettiin 1990-luvun alussa kommunisteista ja vertaa sitä siihen kuinka lempeästi Länsi-Saksassa sodan jälkeen kohdeltiin entisiä natsseja.

Laqueur haluaa nähdä kansanmurhan pääasiassa juutalaisiin kohdistuneena hirmutekona. Kirjoitukseen vastannut Susan Neiman, jonka teoksesta "Learning from Germans" Laqueur artikkelissaan kirjoitti tuo esille sen kuinka Itä-Saksassa aivan hyvästä syystä tuotiin esille yhtä lailla Natsi-Saksan surmaamien 14 miljoonan slaavin kohtalo. Susan Neiman viittaa

tekemiinsä arkistotutkimuksiin, joiden valossa Itä-Saksan toiminta suhteessa entisiin natsseihin tulee esille aivan eri valossa kuin Laqueurin kuvauksessa.

Laqueur kertoo sodan jälkeisestä Itä-Saksasta sellaiseen sävyyn ja tuo esille sellaisia esimerkkejä, joiden perusteella varomaton lukija saattaisi rinnastaa kansallissosialistit heidän uhreihinsa. Tällaisella painotuksella on mitä suurin merkitys sellaisessa tilanteessa jossa länsimaat järjestelmällisesti rinnastavat fasistit ja kommunistit. Siitä kuinka todellinen rinnastus saattaisi hyvinkin olla Hitlerin Saksa ja Yhdysvallat olen kirjoittanut toisaalla.

Jälleen on hyvä kysyä, mikä on tämän taustalla. Kaksi asiaa tulee välittömästi mieleen. Toinen koskee sodan aikaista liittoutumaa ja toinen kylmää sotaa.

Roosevelt ja Stalin tulivat keskenään hyvin toimeen. Roosevelt tunnusti Neuvostoliiton jo vuonna 1933. Kun Rooseveltin tärkein ulkopoliittinen neuvonantaja Harry Hopkins vieraili Euroopassa Yhdysvaltojen suurlähetystössä 30-luvulla, hän huomasi kuinka lähetystöjen seinillä oli vielä edellisen presidentin Herbert Hooverin kuvat Rooseveltin kuvien sijasta (Strategic Culture - <https://www.strategic-culture.org/news/2020/09/18/on-roosevelt-and-stalin-what-revisionist-historians-want-us-to-forget/>). Fanaattiset kommunistit vihaavat eivät antaneet anteeksi myöskään Kennedylle ja Nixonille näiden suhteellisen maltillisia asenteita.

Neuvostoliittoa herjaava syytösten tehdas oli kylmän sodan peruja. Kylmän sodan alettua oli tarpeen kiistää kaikki sellaiset asiat, joiden vuoksi Neuvostoliitto näkyisi hyvässä valossa. Yksi keino oli rinnastaa natsit ja kommunistit. Osa tätä kuvausta oli supistaa kansanmurha pelkäksi antisemitistiseksi rikokseksi ja siirtää muut uhrin pääasiassa Neuvostoliiton piikkiin. Näin kansanmurhan alkupe- räinen syy kommunistien viha ja vallankumouksen pelko hämärtyi monien silmissä. Hitler halusi välttää talouspoliittisen analyysin ja yritti siirtää keskustelun kansallisuuskysymykseen. Samaa taktiikkaa yrittävät länsimaat hyödyntää tätä nykyä Ukrainassa ja Valko-Venäjällä. Kansallisista vihollisista on helpompi puhua kuin omasta perin juurin epärehellisestä talouspoliitiikasta.

Tauno Auer
21.9.2020

Mitä Valko-Venäjällä tapahtuu?

Käydessäni 15 vuotta sitten Krimillä, kuljin Latvian ja Valko-Venäjän kautta. Rajamuodollisuudet suoritettiin vanhan maailman malliin hyvin tarkkaavaisesti. Rajavirkailijan tutkiessa passiani, hänen ilmeensä kirkastui, se oli täynnä erilaisia leimoja. Hän poistui passini kanssa sangen pitkäksi aikaa. Tietoni oletettavasti arkistoitui huolellisesti. Valko-Venäjällä on aina kiinnitetty huolellista huomiota turvallisuuskysymyksiin. Tästäkin syystä pidän alla olevia tietoja luotettavina. Presidentti Aleksandr Lukashenkon puhe Valko-Venäjän valtion poliittisen hallinnon ydinjoukoille julkaistiin eilen Bel-Tan sivuilla. Lukashenkon mukaan maan horjutusta on valmisteltu suurella huolella jo kymmenen vuoden ajan. Työn taustalla hän näkee olevan Yhdysvallat ja Yhdysvaltojen satelliitit Puolan, Liettuan ja Tšekin tasavallan. Hän lisäsi, että valitettavasti myös Ukraina on lähtenyt leikkiin mukaan.

Kuva: Heikki Mämmikkö

Voitonpäivää 2015 Minskissä vietti miljoona asukasta. 70 vuotta aikaisemmin kaupunki oli tuhottu. Maa ja sen kaunis pääkaupunki ovat hyvin rakennetut. Tulisi se nyt luovuttaa EU:n pääomapiireille? Millään hinnalla tähän ei kannata suostua. Jos valko-venäläiset kerran äänes-tävät EU:n valtaan, sen jälkeistä tilannetta ei vaaileilla voi enää korjata.

Jokaisella mainitulla on oma tehtävänsä. Praha on ollut jo pitkään tällaisen toiminnan keskus. Puolan osa oli ensin olla erilaisten mediayksiköiden hautomo (Belsat, Nexta ym.) ja myöhemmässä vaiheessa toimia pakolaishallituksen toimipaikkana. Valko-Venäjän ydinvoimalaitoksen suuttama Liettua päätti toimia värvallankumouksen muurinmurtajana. Huolimatta siitä, että Valko-Venäjä on yrittänyt kaikin tavoin auttaa Ukrainaa, asetui Kiova myös horjutushankkeen kannalle.

Lukashenkon mukaan kyseessä on klassinen Yhdysvaltojen järjestämä värvallankumous. Hänen mukaansa hankkeessa on seitsemän vaihetta.

Ensimmäinen vaihe – valmistelut

Ensimmäiset yrityksen Valko-Venäjän horjuttamiseksi vuosina 2006 ja 2010 eivät tuottaneet tulosta. Tästä syystä suoran toiminnan menettämistä siirryttiin pehmeän voiman käyttöön ja hallinnon sisäiseen horjuttamiseen. Vaikutustoimet ulotettiin tavallisiin valkovenäläisiin. Keinot olivat samoja kuin Syyriassa ja Venezuelassa. Erilaisia tyytymättömyyden aiheita käytettiin hyväksi ja korostettiin järjestelmällisesti sosiaalisen median kautta. Kun vuonna 2017 tällainen toiminta tukahdutettiin, ryhtyivät länsimaiset strategit työskentelemään pysyvien levottomuuspesäkkeiden luomiseksi.

Toinen vaihe – eduskunta-vaalit

Puoli vuotta ennen presidentinvaaleja erilaisia horjutusmenetelmiä testattiin eduskuntavaalien yhteydessä. Tässä vaiheessa erilaiset mitatavat sosiaalisen median järjestelyt olivat jo täydessä vauhdissa. Toiminnan tarkoitus oli tahrata hallituksen maine ja heikentää valtiollisen ideologian perustaa, ennen muuta tekaistuilla uutisilla ja vääreillä väittämillä. Samalla rakennettiin erityisiä nuorisoryhmittymiä. Tällä tavoin kootut ryhmät ryhtyivät asettamaan ehdokkaita vaaileihin.

Kolmas vaihe – valmistau-

tuminen presidentinvaaleihin

Tässä vaiheessa ulkomaiset strategit valitsivat paikallisia sankareita yhteiskunnan eri kerroksista. Tarkoitus oli myös synnyttää eripuraa hallinnollisella tasolla eliitin kesken.

Neljäs vaihe – presidentinvaalien kampanjointi

Tässä vaiheessa sosiaalisen median hyökkäyksillä oli onnistuttu kumentamaan ihmisten tunteita ja värvallankumousten koko keinokirjo otettiin käyttöön. Menetelmät olivat tuttuja Armeniasta, Puolasta ja Hongkongista. Lukashenkon mukaan käyttöön otettiin keinoja, joilla normaali poliittinen toiminta korvattiin erilaisilla näyttämötempuilla. Yhtenä keinona oli käyttää hyväkseen valkovenäläisten syvää kunnioitusta naisia kohtaan luomalla kielteinen vaikutelma viranomaisista ja poliiseista.

Viides vaihe – maidan-tyyppinen vallankumousyritys

Vaalipäivänä horjuttajat yrittivät salamasotaa. Aluksi järjestettiin vaalipaikoille levottomuuksia. Sen jälkeen syytettiin viranomaisia vaalituloksen vääräntuloksesta. Kiivaat mielenosoitukset jatkuivat kolmena päivänä. Ulkomaiset neuvonantajat kehottivat tyytymättömiä kieltäytymään kaikista sovintoehdotuksista ja vaatimaan vaalituloksen välitöntä hylkäämistä. Samanaikaisesti luotiin sosiaalisessa mediassa ja kansainvälisessä lehdistössä äärimmäisen kielteinen kuva viranomaisista ja poliiseista. Fyysinen väkivalta kohdistui erityisesti mellakka-poliiseihin.

Kuudes vaihe – vaalien jälkeiset vastalauseet

Lukashenkon

mukaan poliisiviranomaiset onnistuivat estämään värvallankumouksen etenemisen. Tämän jälkeen nuketeatterin ohjaajat vaihtoivat säveltä ja päättivät esittää laittomiin mielenosoituksiin osallistuneet viattomina enkeleinä. Käyttöön otettiin kukkia, valkoisia vaatteita ja karnevaalitunnelmaa. Samalla onnistuttiin luomaan mielikuva siitä, että mielenosoituksilla ei ole johtajia ja että toiminta on täysin spontaania.

Samanaikaisesti ryhdyttiin kokoamaan erikoisryhmiä radikaaleista mielenosoittajista. Näiden ryhmien järjestelmällisyys osoitti kiistattomasti niiden olevan etukäteen ohjattuja. Toimintamenetelmät olivat tuttuja Hongkongin levottomuuksista edelliseltä vuodelta. Mielenosoituksia koordinoitiin ja ohjattiin tässä vaiheessa kaikkina vuorokaudenaikoina.

Samalla yritettiin lietsoa työpaikoilla ja opiskelijoiden keskuudessa levottomuuksia ja lakkoja. Lukashenkon mukaan tarkoitus on tehdä laittomista mielenosoituksista osa maan arkea. On myös olemassa ohjeistuksia, kuinka luoda erilaisia iskujoukkoja ja itsepuolustusryhmiä kaikkiin kaupunginosiin ja eri puolille maata. Hallitus aikoo estää tämän suunnitelman onnistumisen.

Seitsemäs vaihe – yritys antaa uudelle järjestykselle laillinen asema

Lukashenkon mukaan nyt on käynnissä symbolien sota. Opositio yrittää ottaa käyttöönsä sellaiset paikat, joilla on suuri symbolinen merkitys koko kansakunnalle. Varsovasta käsin ollaan toteuttamassa vaihtoehtoista suunnitelmaa, jossa yritetään luoda rinnakkaisia kansanministeriöitä. Tarkoituksena on oletettavasti lamaannuttaa maan talous. Aikomuksena on yllyttää kansalaisia jättämään vuokraansa ja sähkölaskunsa maksamatta. Samanaikaisesti luvataan perustaa rahastoja "hirmuhallinnon uhreille". Lukashenko muistuttaa kuulijoitaan siitä, kuinka Ukrainassa Maidan-vallankumouksen aikana tehdyt taloudelliset lupaukset jäivät toteuttamatta.

Opposition tarkoitus on rikkoa hallinnon, poliisin ja turvallisuuspoliisin välinen suhde ja yksimielisyys. Käytössä ovat kaikki värvallankumousten tehokkaimmat menetelmät. Tarkoituksena on väsyttää hallinnon voimat.

Presidentti Lukashenko päättää puheensa näihin sanoihin: "Me tiedämme, kettä tämän takana ovat, me tiedämme mitä he haluavat ja sen tähden emme hellitä ja olemme valmiita vastaamaan kaikkiin haasteisiin".

Tauno Auer
17.9.2020

Vaalien jälkeiset tapahtumat Minskissä oli ennakkoon suunniteltu. Levottomuuksilla ja läntisen median tuella yritettiin kaataa hallinto. Meillä mediapooli ja kyberturvallisuuskeskus lämmittävät ajatusta edelleen.

Jumalten viha - Länsiliittoutuma ja Valko-Venäjä

Valko-Venäjän tapahtumat osoittavat länsimaisen järjestelmän vetävän osaa nuorisosta puoleensa ja ne osoittavat jälleen kerran sosiaalisen median vaikutusvallan väkijoukkojen ohjauksessa ja poliittisessa liikehdinnässä. Yksi tapa arvioida mielenosoitusten luonnetta on länsimaisen lehdistön tapa puhua niistä. Ne olivat alusta alkaen kovin ilkeitä Ranskan keltaliivien osalta ja hyvin mielissään Valko-Venäjän mielenosoittajista. Yhtäkään kehittyntä maata ei kuitenkaan johdeta kadulta käsin. Valko-Venäjä on Venäjän strateginen liittolainen ja sitä kautta Venäjän federaation suojeluksessa. Kyse ei siis ole siitä, mitä mielenosoituksista seuraa, vaan siitä kuinka kauan ne kestävät ja muuttuvatko ne syystä tai toisesta väkivaltaisiksi.

Jos kyseisiä mielenosoituksia johdettaisiin ennen muuta Yhdysvalloista käsin, mikä on sangen luultavaa, niin silloin voisimme kysyä miksi Valko-Venäjä on horjutuksen kohteena. Yhtäläisyydet Ukrainan, Syyrian ja Hongkongin levottomuuksiin ovat ilmeiset. Tarkoitus on heikentää Kiinan ja Venäjän asemaa. Selkeä yhteys löytyy myös Bosnian tapahtumiin 1990-luvulla, kun väkeä yllytettiin kapinaan siitä huolimatta, että aivan alusta alkaen tiedettiin serbien tiukan paikan tullen ryhtyvän sotilaallisiin toimiin. Syyrian osalta tilanne oli täsmälleen sama. Väkeä yllytettiin levottomuuksiin piittaamatta kapinan aiheuttamista täydellisen varmoista väkivaltaisista seurauksista.

Jos olemme tarkoita, juuri nuo väkivaltaiset seuraukset ovat se varsinaisen tarkoitus. Näin luodaan vastustajien lähialueille levottomuuspesäkkeitä ja näin luodaan vastustajista kielteinen mielikuva omaa yleisöä silmällä pitäen. Jos ja kun tämän itsestään selvyden tuo esille julkisuudessa joutuu lähes välittömästi syrjään joukkotiedotuksesta.

Siis miksi Valko-Venäjä? Jumalia ei loukata rankaisematta. Venäjä on todellinen kohde. Venäjällä on tilillään kuusi syntiä ja länsiliittoutumalla iholla neljä syvää haavaa. Yhdysvaltojen sokea kostonhimo ja voimat raivo ovat tappion merkkejä. Ei niin että Nato-peto olisi raivossa voimaton. Mielenosoitusten laajuus ja siihen liittyvä mediapeli osoittavat kapinaan yllyttäjien taidot.

Suurin Venäjän synneistä on poliittinen riippumattomuus. Itsenäisyys suurmahdista, se on samaa kuin ateismi inkvisiittorin syytöslistalla. Eriäinen ei saa olla. Jos yksi on, muutkin saattavat haluta. Viisi muuta syntiä liittyvät Syyriaan, Ukraina, Kiinaan, maakaasuputkiin ja siihen tosiseikkaan, että Venäjä pystyy iskemään ydinaseilla kaikkialla Yhdysvalloissa alle neljässä minuutissa. Nuo länsimaiset haavat sen sijaan ovat vuoden 2008 pankkiromahdus, Don Quijote Trump, Brexit ja hallitsemattomissa raivoava kulkutauti.

Länsimaat tarvitsevat kipeästi muutaman näyttävän voiton. Varoitin lukijoitani juuri ennen Ukrainan tapahtumia (Kansan Ääni, kirjoitukseni 14.2.2014). Varoitin lukijoitani juuri ennen Valko-Venäjän tapahtumia (Kansan Ääni, kirjoitukseni 30.7.2020). Haavoittunut peto on äärimmäisen vaarallinen. Kerroin myös Tiedonantajan sivuilla vuosikymmenen alussa siitä kuinka Egyptin "arabikevään" vilpittömät toiveet johdettiin Syyrian ja Libyan sotiin.

Kun neuvostovalta lakkasi alkoivat Bakussa välittömästi armeijalaisten joukkomurhat. Kun Ukrainan hallitus vuonna 2014 romahti, alkoivat Kiova ja Odessassa poliittiset vainot ja maan itäosissa siviiliväestön pommitukset. Jäljet pelottavat. Moskova ja Minsk ovat kuitenkin keskenään sopineet, etteivät anna sellaisen toistua Valko-Venäjällä.

Tauno Auer
14.9.2020

Nordean kyselystä

Keskisuomalaisessa oli 7.09 otsikko - Nordea penää henkilötietojen päivittämistä. Muutamalla sanalla kerroin asiasta, koska sain jo kolmannen kyselyn asiasta. Kyselyn sisältö on aika outo, itselleni tuli mieleen heti onko Nordea jonkun ulkomaisen toimijan asialla. Lähinä tuli mieleeni joka paikkaan nokkansa työntävä CIA.

Nordea väittää kyselyn tarkoituksena olevan asiakkaan tunteminen. Lähin Nordean konttori on Jyväskylässä, kuinkahan monta jämsäläistä ko. konttorissa tunnetaan? Toinen epäilyttävä asia on kyselyyn vastaavien rehellisyys, eli ovatko vastaukset puuta heinää? Itse vastasin aikoinaan kysymykseen "oletko pessyt rahaa" myönteisesti, eli olen pessyt. Olin aikoinaan mato-ongella Olkolammilla ja ylittäessäni suo-ojaa pitkospuut katkesivat ja sielläpä sitten räpiköin mudan seassa. Taskussa ollut rahapussi ja rahat olivat myös mudassa. Pestyäni ne laitoin rahat kuivumaan pyykkinarulle. Tilanne oli niin harvinainen, että piti käyttää valokuvauskonetta. Avustuksia ulkomailta on tullut ihmeen vähän. Ehkä joku kahjo antaisi kuntavaaliapua, muita ei nyt tule mieleen kuin Donald Trump.

Jatkuvat kyselyt ja erään kartanoherran älyttömät möläytykset johtivat viime keväänä vuosikymmeniä kestäneen asiakkuussuhteen päättymiseen. Kartanoherrat ovat yleensä rikkaita, mutta osa on käytöstä taitoiltaan moukkia. Totesihan kyseinen kartanoherra tavallisista pankin asiakkaista olevan vain harmia, tuovat jaloissaan hiekkaa pankkialien latioille. Joka tapauksessa Nordean lähikonttori voi mielestäni sijaita vaikka Karigasniemessä, en vie hiekkaa lattialle.

Reino Welling
eläkeläinen Jämsänkoskelta